

รายงานผลการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

**รายงานผลการขับเคลื่อน
มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
ประจำปี 2564**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

371.2 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ร รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564
กรุงเทพฯ, 2564
158 หน้า
ISBN : 978-616-270-329-4
1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ 2. นโยบายการศึกษา
3. ชื่อเรื่อง .

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564

สิ่งพิมพ์ สกศ.   อันดับที่ 61/2564
ISBN   978-616-270-329-4
พิมพ์ครั้งที่ 1   ธันวาคม 2564
จำนวนพิมพ์   1,000 เล่ม
พิมพ์เผยแพร่โดย   กลุ่มมาตรฐานการศึกษา
                          สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
                          สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
                          99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
                          โทรศัพท์ : 0 2668 7123 ต่อ 2528, 2543
                          โทรสาร : 0 2243 1129
                          Website : www.onec.go.th
พิมพ์ที่   บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด
                          19/25 หมู่ 8 ถนนเต็มรัก-หนองกางเขน
                          ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
                          โทรศัพท์ : 0 2150 9676-8
                          โทรสาร : 0 2150 9679
                          E-mail : 21centuryprint@gmail.com
                          Website : www.21century.co.th

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการจัดทำและเสนอมาตรฐานการศึกษาของชาติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปแบบ **ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand)** หมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้อง**ธำรงความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก** นั่นคือเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาดตน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำ ดังต่อไปนี้ 1) ผู้เรียนรู้ เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข

มติคณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 และมีมติ 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม 2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน 3) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย 4) ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และ 5) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ. 2564 นี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบต่อหลายภาคส่วนรวมถึงภาคการศึกษาด้วยที่ต้องมีการปรับตัวให้มีการเรียนการสอนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือการเรียนแบบผสมผสานมากขึ้น ดังนั้น รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564 ฉบับนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รวบรวมผลการดำเนินงานผ่านการจัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในรูปแบบออนไลน์ การขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม 13 หน่วยงาน รายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ รวมทั้งแต่งตั้งคณะบรรณาธิการกิจเพื่อจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา
ของชาติสู่การปฏิบัติ คณะทำงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะบรรณาธิการฯ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน
ที่ร่วมกันทำเอกสารฉบับนี้เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชนในวงกว้างต่อไป

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)
เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 มีมติให้ความเห็นชอบ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และมีมติ 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม 2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน 3) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตร การศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย 4) ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และ 5) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสมและสามารถยกระดับการศึกษา ของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี ทั้ง 5 ข้อ โดยร่วม ดำเนินการกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำกับติดตามเพื่อนำสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผ่านกลไกของคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งมี ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เป็นประธาน และใช้การศึกษาวิจัยองค์ความรู้เป็นฐานในการดำเนินงาน รวมทั้ง ได้มีการแต่งตั้งคณะบรรณาธิการกิจ รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ 2564 เพื่อร่วมกันรวบรวม เรียบเรียง และจัดทำรายงานประจำปี 2564 รวม 13 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สถ.มท.) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และสถาบันทดสอบ การศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) โดยแบ่งการนำเสนอตามประเด็นการขับเคลื่อน ดังนี้

1. การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำมาตรฐาน การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ดังนี้ **สป.ศธ.** ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติมาใช้เป็นกรอบ

แนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ **สกศ.** ดำเนินการผ่านคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติโดยคณะทำงานชุดนี้ได้ร่วมกันรายงานผลการดำเนินงาน รายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และร่วมกันแก้ปัญหาเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ สกศ. ใช้การวิจัยเป็นฐานสร้างองค์ความรู้ เช่น โครงการวิจัยและพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา การจัดทำชุดความรู้ : แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา **สพฐ.** สร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา **สข.** ดำเนินการในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษากับโรงเรียนเอกชนในระบบ ประเภทสามัญศึกษา ประเภทนานาชาติ และโรงเรียนเอกชนนอกระบบ **กทม.** ได้สื่อสารสร้างความเข้าใจให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ และได้จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพภายใน หรือ ระบบ SAR Online ใช้งานตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เพื่อเป็นสารสนเทศกลางในการสนับสนุน กำกับ และติดตาม การดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอนของโรงเรียนในสังกัด ซึ่งโรงเรียนในสังกัดมีการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นอย่างดี **ตชด.** กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด คือ การเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่คุณลักษณะ 3 ด้าน 1) เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่รู้และมีทักษะที่เกิดจากความรู้ 2) เป็นผู้มีความทักษะทางปัญญา คิดสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ 3) เป็นผู้ที่มีความรักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย **กศน.** จัดทำเอกสารแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในสังกัดนำไปศึกษาและประยุกต์ใช้ และจัดทำ “รายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.” รวมทั้งได้จัดส่งรายงานดังกล่าวไปยัง สมศ. เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาสังกัดในต่อไป นอกจากนี้ สำนักงาน กศน. อยู่ระหว่างการจัดทำ “คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยต้นสังกัด ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562” **สธ.มท.** ส่งเสริม สนับสนุน ข้าราชการครู พนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกปี นอกจากนี้ สธ. ดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง นำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ใช้เป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา **สอศ.** กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา 6 ข้อ โดยข้อ 5 ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวิชาชีพและคุณลักษณะตามความต้องการของสถานประกอบการ ในสาขาวิชาที่มีความเป็นเลิศ ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และได้รับการรับรองมาตรฐานอาชีพจากหน่วยงานที่ได้รับการยอมรับ **สป.อว.** กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมี 3 ด้าน

คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ด้านลักษณะบุคคล ได้บูรณาการ DOE ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเรียบร้อยแล้ว ในร่างกฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. .... ส่วนเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นมา สถาบันอุดมศึกษาได้จัดทำระบบประกันคุณภาพของตนเองที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA Online) เป็นประจำทุกปี **สมศ.** พัฒนารอบแนวทาง รูปแบบ วิธีการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะต่อเนื่องกัน โดยในระยะที่ 1 การประเมินและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ก่อนการลงพื้นที่ตรวจสอบสถานศึกษา ในระยะที่ 2 การลงพื้นที่ตรวจสอบหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อสถานศึกษาได้รับผลการประเมิน SAR ในระยะที่ 1 อย่างเป็นทางการจาก สมศ. แล้ว และต้องการให้มีการลงพื้นที่ตรวจสอบสถานศึกษาหรือตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สถานศึกษาร้องขอโดยส่งคำร้องผ่านคณะผู้ประเมินภายนอกมายัง สมศ. ได้ (ตามความสมัครใจ)

2. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัด ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปเป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เช่น **สพฐ.** ได้ดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนา (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 โดยในปี พ.ศ. 2564 กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายข้อที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย และทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และวาระเร่งด่วน (Quick Win) ข้อที่ 2 หลักสูตรฐานสมรรถนะ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง) จึงได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช .... ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงและแก้ไข (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) **สช.** ดำเนินการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยพัฒนาผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนให้มีความรู้เรื่องการศึกษาฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในห้องเรียนและแนวทางการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อมีการประกาศใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผลแนวใหม่ที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้โรงเรียนเอกชนนำไปประยุกต์ใช้ตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม **กทม.** จัดทำหลักสูตรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มุ่งเน้นให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรุงเทพมหานคร จึงได้กำหนดแนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม สำหรับการเรียนการสอนทางไกลแบบผสมผสานปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับข้อจำกัดต่าง ๆ โดยเฉพาะในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถจัดให้ผู้เรียนมาเรียนที่สถานศึกษาได้ทุกวันตามปกติ และนักเรียนต้องเรียนรู้ที่บ้าน โดยให้ครูผู้สอน ออกแบบการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม

ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงสภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากปกติ **ตชด.** ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องและเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในแต่ละพื้นที่ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วน ในการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน **กศน.** ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยในปี พ.ศ. 2564 สำนักงาน กศน. ได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดประชุมจัดทำ และทบทวน (ร่าง) สมรรถนะหลัก สมรรถนะย่อย และคุณลักษณะของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละระดับ พร้อมทั้งขอขยายเนื้อหาสมรรถนะ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลให้สำนักงาน กศน. มี (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ... ฉบับใหม่ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรต่อไป **สอศ.** พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะพัฒนาครู พัฒนานักเรียนนักศึกษา และพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา ความเป็นเลิศ โดยมีสาขาวิชาที่มีความเป็นเลิศ จำนวน 42 สาขาวิชา/สาขางาน สถานศึกษา 120 แห่ง ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564 **สสวท.** ได้ดำเนินการด้านการกำหนดหลักสูตรในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ให้กับนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักสูตร หนังสือเรียนและคู่มือครู และสื่อต่าง ๆ ที่มีความทันสมัย เชื่อมต่อกับระบบสารสนเทศได้เป็นอย่างดี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 และเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ **สป.อว.** ได้ดำเนินการผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้นำมาตรฐานการอุดมศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสร้างบัณฑิตให้มีคุณลักษณะของคนไทย 4.0

3. การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดผ่านกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ไปเป็นกรอบในการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล เช่น **สข.** ส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งในระดับปฐมวัยและระดับขั้นพื้นฐาน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการตามหลักสูตรการศึกษา มีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับวิชาชีพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการดูแลการศึกษาที่มีคุณภาพ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมอบรม **สป.อว.** ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล เพื่อสร้างผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง บนฐานคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมร่วมตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ **สมศ.** มีโครงการส่งเสริมสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทาง รูปแบบ

วิธีการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) และขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอกผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ การประชุมชี้แจงผ่าน Facebook Live การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบจูลสาร Infographic และคลิปวิดีโอที่จัดส่งให้กับแต่ละสถานศึกษา รวมทั้งได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกผ่านสื่อ Social media ได้แก่ Facebook Line และ Website ของ สมศ. สสวท. ได้ดำเนินการด้านการส่งเสริมครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้โดยพัฒนาสื่อการสอนด้วยระบบออนไลน์ Project 14 และสื่อ Unplugged Coding เป็นต้น และจัดการอบรมเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงด้านการวัดและประเมินผล สสวท. ได้มีความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาข้อสอบที่เน้นวัดความเข้าใจในเนื้อหา ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และการคิดวิเคราะห์ รวมถึงวัดสมรรถนะสำคัญของการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และ สทศ. พัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะเพื่อรองรับทักษะในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รอบด้าน สำหรับให้สถานศึกษาใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นคนดี (รวมคุณธรรมต่าง ๆ) ความรักชาติ และความพอเพียง (รวมถึงทักษะชีวิต) และจะดำเนินการเผยแพร่บนเว็บไซต์ สทศ. เพื่อให้สถานศึกษาใช้ในการประเมินนักเรียนภายในปีการศึกษา 2564

4. กำกับ ติดตาม ประเมินผล เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

ในปีงบประมาณ 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ดำเนินการวิจัย จำนวน 2 โครงการ ดังนี้ (1) การวิจัยเชิงประเมิน รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเสนอรูปแบบและแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (2) โครงการวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ตามคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ด้าน ในทุกระดับและประเภทการศึกษา ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินงานทั้งสองโครงการ

5. กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานต้นสังกัด ได้นำเสนอกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างให้เป็นผู้เรียนผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง จำนวน ๑๐ หน่วยงาน ได้แก่ สพฐ. นำเสนอรูปแบบการนำระบบประกันคุณภาพขับเคลื่อนลงสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา การส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การนำนิเทศ) ด้วย DARA Model ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๔ สข. นำเสนอโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีมม มีจุดเน้นที่ส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เน้นผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับมาตรฐานสากล สธ. นำเสนอโรงเรียนเทศบาล 4 (อุดมวิทย์สมใจ) เทศบาลเมืองปราจีนบุรี โดยมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ธนาคารโรงเรียน

เป็นธนาคารจำลอง ที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียนมีครู-อาจารย์ และพนักงานธนาคาร ธ.ก.ส. เป็นที่ปรึกษามีนักเรียนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ส่งผลให้ผู้เรียน มีบุคลิกภาพที่ดีในการให้บริการ มีความละเอียดรอบคอบ มีความรับผิดชอบ และการวางแผนการทำงาน **กทม.** นำเสนอโรงเรียนวัดสุทธิสะอาด สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โครงการค่ายวิชาการบูรณาการ (STEM Education) หัวข้อ “ข้าวหลาม” เป็นโครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพิ่มแนวทางในการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียน **ตชด.** นำเสนอกรณีตัวอย่าง โรงเรียนบ้านแม่กลองคี ตำบลโมโกร อำเภอกันตัง จังหวัดตาก ประสบความสำเร็จในการบูรณาการหลักสูตรการศึกษาและ กิจกรรมจากโครงการตามพระราชดำริของ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ **สอศ.** นำเสนอการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยเทคนิคกลาง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ให้มีความเป็นเลิศเฉพาะทางในสาขาวิชาช่างอากาศยาน และได้รับการประกาศให้เป็นหลักสูตรอาชีพะพันธุ์ใหม่ (Premium Program) **กศน.** นำเสนอตัวอย่างการจัดการศึกษานอกระบบในลักษณะการศึกษาต่อเนื่องเพื่อสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ผู้เรียน กรณีตัวอย่าง ศูนย์วังเตีออง อacamสุรทัศน์ จังหวัดอุทัยธานี เป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดตั้งขึ้น **สป.อว.** นำเสนอกรณีตัวอย่างการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษา ผ่านโครงการสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนเพื่อตอบโจทย์ภาคการผลิตตามนโยบายการปฏิรูป **สมศ.** นำเสนอมาตรการและกิจกรรมสร้างสรรค์ในการส่งเสริมการนำผลการประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ยึดหลักการที่สำคัญในการดำเนินงาน 5 ประการ และ **สสวท.** นำเสนอความสำเร็จในโครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ Project 14 ซึ่งเป็นการปรับรูปแบบสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบหนังสือเรียนเป็นรูปแบบคลิปวิดีโอการเรียนรู้สั้น ๆ ตามหัวข้อในหนังสือเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านทางที่สะดวก ได้แก่ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป

1. ควรมีการจัดทำข้อเสนอในการยกระดับการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พร้อมร่วมกันดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) และควรมีการจัดทำแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ โดยใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นฐานในการวางแผนในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

2. เร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ปรากฏผลที่ผู้เรียนในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง บนฐานคุณธรรมและค่านิยมร่วม ให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ค
บทนำ	1
ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	8
1. การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา	9
2. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา	41
3. การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล	54
4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง	73
5. การประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรม จากหน่วยงานต้นสังกัด	75
• กรณีตัวอย่าง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	76
• กรณีตัวอย่าง จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	81
• กรณีตัวอย่าง จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)	88
• กรณีตัวอย่าง จากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)	93
• กรณีตัวอย่าง จากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช. ตชด.)	97
• กรณีตัวอย่าง จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	101
• กรณีตัวอย่าง จากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ (กศน.)	111
• กรณีตัวอย่าง จากสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ (สป. อว.)	119
• กรณีตัวอย่าง จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)	124
• กรณีตัวอย่าง จากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)	129
ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป	132
ภาคผนวก	133
ภาพประกอบ	134
คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานฯ	140
คำสั่งแต่งตั้งคณะบรรณาธิการกิจฯ	143

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐาน แต่ละระดับและประเภทการศึกษา	4
แผนภาพที่ 2 แสดงผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564	8
แผนภาพที่ 3 ผลการประกันคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	29
แผนภาพที่ 4 การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและประกันคุณภาพการศึกษา	32
แผนภาพที่ 5 แสดงความเชื่อมโยงการบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตและพัฒนา กำลังคนอาชีวศึกษา	51
แผนภาพที่ 6 สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผลิตโดย สสวท.	53
แผนภาพที่ 7 แสดงรูปแบบการขับเคลื่อนการนิเทศติดตามด้วย DARA MODEL	78
แผนภาพที่ 8 แสดงนวัตกรรมการบริหารงานแบบ TEC MODEL เพื่อการผลิตและพัฒนา กำลังคน สมรรถนะสูง โดยการเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	102

บทนำ

ความเป็นมา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วมคือ ชำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมืองต่อไปได้

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กำหนดผ่านกรอบ (Framework) ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ซึ่งจัดทำขึ้นให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐที่มีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาตนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

มาตรฐานการศึกษาของชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา คือ การให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบท ระดับ และประเภทของสถานศึกษา และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกตามรายงาน

การประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 มีมติให้ความเห็นชอบ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และมีมติ 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม 2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน 3) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย 4) ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และ 5) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสมและสามารถยกระดับการศึกษาของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

มาตรฐานการศึกษาของชาติ กำหนดผ่านกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE Thailand) ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องดำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง

ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้อ ความรอบรู้ ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียงความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี หรือสังคมเพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

โดยผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ที่เป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันและมีระดับความลึกต่างกันสำหรับแต่ละระดับการศึกษา

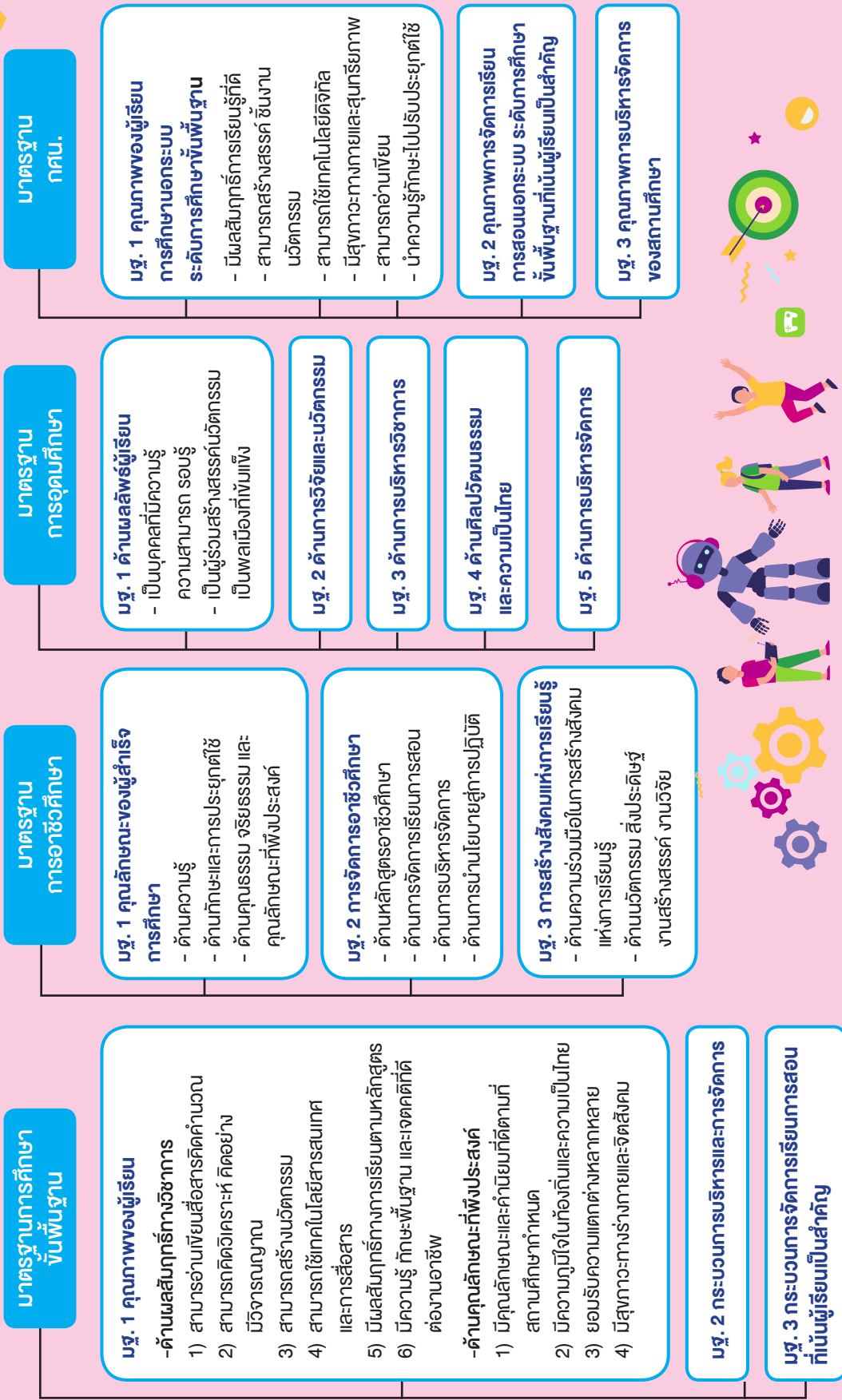
มาตรฐานการศึกษา มี 3 ระดับ ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ จัดทำโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545
2. มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา จัดทำโดยหน่วยงานต้นสังกัด ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561
3. มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำโดยสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

ในปี พ.ศ. 2561 - 2562 หน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยได้วิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พบว่ามีความสอดคล้องกันในด้านคุณลักษณะ/ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ดังภาพ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ : ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง

แผนภาพที่ 1 ความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐานแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา

การดำเนินงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้ดำเนินการตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี ทั้ง 5 ข้อ โดยร่วมดำเนินการกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำกับติดตามเพื่อนำสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผ่านกลไกของคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งมี ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เป็นประธาน และใช้การศึกษาวิจัยองค์ความรู้เป็นฐานในการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ 2562 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแนวทาง การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีองค์ประกอบเป็นผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม 9 หน่วยงาน เพื่อร่วมกันจัดทำแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ สร้างความรู้ความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น เพื่อเร่งชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้ทุกหน่วยงานมีความเข้าใจชัดเจนถูกต้องตรงกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (อว.ในปัจจุบัน) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 จำนวน 6 ครั้ง ใน 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษา ตลอดจนแนวปฏิบัติใหม่เกี่ยวกับระบบ หลักสูตร และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาทุกระดับและประเภท การศึกษา ในทุกสังกัด กว่า 2,000 คน ตลอดจนจัดทำสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และในขณะเดียวกันสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ใช้การวิจัยเป็นฐานในการดำเนินงาน จึงได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการวิจัย เรื่อง แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยศึกษาหลักการแนวคิด

ทฤษฎีกลไกการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติกรณีของต่างประเทศรวมถึงบริบทของประเทศไทย ทำให้ได้ข้อเสนอแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติสำหรับประเทศไทย

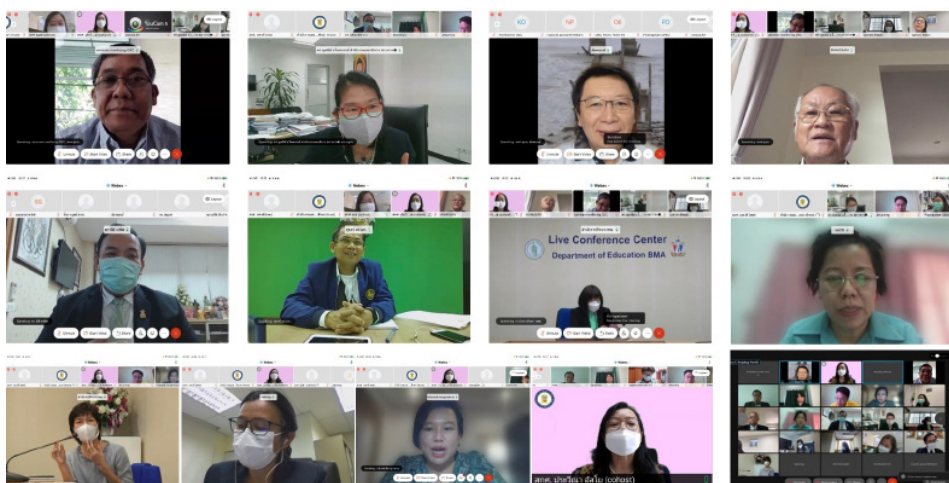
ในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดประชุมหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ตามมติคณะรัฐมนตรีทั้ง 5 ข้อ โดยที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกร่วมกันในการวางแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งคณะทำงานชุดดังกล่าวได้ร่วมกันดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับสถานศึกษานำร่องและหน่วยงานต้นสังกัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายตามแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ซึ่งคณะทำงานมีองค์ประกอบเป็นผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม 12 หน่วยงาน ได้ร่วมกันประชุม จำนวน 2 ครั้ง โดยร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ร่วมกันทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศรวมจำนวน 26 แห่ง ร่วมกันจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563 นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ติดตามผลการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ใน 4 ภูมิภาค พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไปเป็นกรอบในการดำเนินงานตามภารกิจของตนได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน มีสถานศึกษาบางส่วนโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลยังไม่รับทราบข้อมูลมาตรฐานการศึกษาของชาติ อาจเนื่องมาจากช่องทางการสื่อสารยังไม่ครอบคลุม ซึ่งสำนักงานฯ จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มีความครอบคลุมทั่วถึงให้มากขึ้น ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ ประจำปี 2563 ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เรียบร้อยแล้ว

ในปีงบประมาณ 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยังคงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยได้ปรับปรุงคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติเนื่องจากมีการโยกย้ายตำแหน่งและการเกษียณอายุราชการ มีการแต่งตั้งผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมขับเคลื่อนเพิ่มเติมรวมเป็น 13 หน่วยงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ตลอดจนร่วมกันรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติเป็นประจำทุกปี และร่วมกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับ โดยมีการจัดประชุม จำนวน 2 ครั้ง ในวันที่ 25 มีนาคม 2564 และวันที่ 4 สิงหาคม 2564

คณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดย ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เป็นประธาน คณะทำงาน มีองค์ประกอบของคณะทำงาน จำนวน 44 คน จาก 13 หน่วยงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และ

การประกันคุณภาพการศึกษา ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย 2) ร่วมกันวางแผน ติดตามการดำเนินการตามแผนงานพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของคนไทยทุกช่วงวัยสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 3) ร่วมกันรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติเป็นประจำทุกปี 4) ร่วมกันเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจน แก่ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับ 5) ดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการจัดประชุม จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2564 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2564 โดยได้นำเสนอผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ 4 ด้านการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ในวันที่ 11 สิงหาคม 2564 และนำเสนอต่อรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในการประชุมสภาการศึกษา ในวันที่ 2 กันยายน 2564

การประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ครั้งที่ 1 และ 2

ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ 2564

ในปีงบประมาณ 2564 หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการ มีความก้าวหน้าในหลายด้าน สถานศึกษาหลายแห่งได้มีการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐาน การศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดไปเป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติ ผ่านการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและ ตามความถนัดของผู้เรียน โดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน แม้ว่าในช่วง ปลายเดือนเมษายน 2564 เป็นต้นมา ประเทศไทยจะประสบปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แต่ทุกหน่วยงาน ได้มีการปรับตัวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยใช้ ช่องทางการประชุมสัมมนาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการจัดทำคลิปวีดิทัศน์ เพื่อสื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ตามบริบทของแต่ละหน่วยงาน เป็นต้น

เพื่อให้เห็นภาพรวมการดำเนินงานการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ ตามข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรี จึงขอเสนอผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังตาราง ต่อไปนี้

ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564

■ ดำเนินการแล้ว ■ อยู่ระหว่างดำเนินการ ■ ไม่ได้ดำเนินการ

ประเด็น	สพ.ศร.	สทศ.	สพฐ.	สช.	กศน.	สท.	กทบ.	ตชด.	สอศ.	อว.	สมศ.	สทศ.	สสวท.
1. เร่งดำเนินการชี้แจง แนวทางการดำเนินงาน	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
2. จัดทำมาตรฐานการศึกษา ในแต่ละระดับและประเภท กศ.	-	-	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-	-
3. จัดทำหลักสูตรในแต่ละ ระดับและประเภท การศึกษา	-	-	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-	■
4. การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
5. การประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	-	-	■	■	■	■	■	■	■	■	■	-	-
6. กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรม	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
7. การประชาสัมพันธ์ ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็น รูปธรรม	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

แผนภาพที่ 2 แสดงผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ ประจำปีงบประมาณ 2564 ฉบับนี้ ขอนำเสนอตามประเด็นการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา
2. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
3. การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล
4. การกำกับ ติดตามและประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
5. กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากหน่วยงานต้นสังกัด

1. การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2564 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) และ 2) แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี) ด้วยการวิเคราะห์และเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การกำหนดเป็นตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม/ตัวชี้วัดรายประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปี ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาชาติ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) กำหนดเป็นตัวชี้วัดรายประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ร้อยละของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับคุณภาพดีมากขึ้นไป (ร้อยละ 80) 2) ร้อยละคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 90.80 และระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 80.74) 3) ร้อยละคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 82.47 และระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 84.26) และ 4) ร้อยละของผู้ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ 80)

2. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี) กำหนดเป็นตัวชี้วัดเป้าประสงค์รวม จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 80) 2) ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 80) และกำหนดเป็นตัวชี้วัดรายประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ร้อยละของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับคุณภาพดีมากขึ้นไป (ระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 80) 2) ร้อยละคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา และ 3) ร้อยละคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผ่านกลไกของคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ และใช้การศึกษาวิจัยองค์ความรู้เป็นฐานในการดำเนินงาน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินโครงการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิจัยพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ เพื่อเป็นการสนับสนุนองค์ความรู้แก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง รวมทั้งการถอดบทเรียนการจัดกระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนการผลิตสื่อดิจิทัล ดังนี้

1. โครงการวิจัยและพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา ใน 2 พื้นที่ ได้แก่ 1) พื้นที่จังหวัดตาก และจังหวัดนครศรีธรรมราช มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการจำนวน 12 แห่ง จาก 6 สังกัด และ 2) เขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยองและจังหวัดศรีสะเกษ มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการจำนวน 10 แห่ง

จาก 5 สังกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามประเด็นความต้องการและบริบทของสถานศึกษา **ผลที่ได้จากการดำเนินการ** คือ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และความโดดเด่นเฉพาะของสถานศึกษา ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาได้รับการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีทักษะอาชีพติดตัว สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข สอดคล้องตามผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และส่งผลให้โรงเรียนได้รับการยอมรับว่าสามารถจัดการศึกษาแก่ผู้รับบริการได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ **ทำให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี (best practice)** จากสถานศึกษาในโครงการในประเด็น1) การกำหนดและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน 2) การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และ 3)การสร้างความร่วมมือกับภายนอก

2. การจัดทำชุดความรู้ : แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด (PAR Phase I) ประกอบด้วยสมุดบันทึกองค์ความรู้และคลิปวิดีโอของ 3 พื้นที่ 26 สถานศึกษา และเอกสารรายงานการวิจัย เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในรูปแบบ e-book

3. การถอดบทเรียนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาต้นแบบที่สร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาในเชิงลึกตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนานวัตกรรมด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล ที่มีการพัฒนาและดำเนินการจนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) แบบยั่งยืน “นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณลักษณะผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ” จากสถานศึกษาจำนวน 4 แห่ง ได้แก่

1) โรงเรียนวัดบวรนิเวศ : นวัตกรรมจัดการเรียนรู้โรงเรียนปลอดการบ้าน (No Homework School) มีเป้าหมายการพัฒนาคุณลักษณะ คือ “...คืนชีวิตให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข...” การออกแบบการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อนำเสนอผ่านระบบ Online และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียนได้ในทุกที่ตลอดเวลา (anywhere, anytime) และใช้เทคนิคการสอนแบบ “ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ควบคู่กับการวัดผลประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ (Formative Assessment)

2) โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย : นวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน “BCC Next” ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ตอบสนองความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนในการเรียนต่อและประกอบอาชีพ และตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ โดยออกแบบแผนการเรียนรู้มีรูปแบบคล้ายคลึงกับการเรียนคณะต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทดลองเรียนและทดลองปฏิบัติจริง และทบทวนความชอบ ความถนัด และความสามารถของตัวเอง

3) โรงเรียนวัดบางปิดล่าง (ราษฎร์สงเคราะห์) : นวัตกรรมจัดการเรียนรู้สำหรับพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ “3D 4H Model” ในการแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น ด้วยการรวบรวมโรงเรียนขนาดเล็กเข้าด้วยกัน และพัฒนาคุณภาพนักเรียน ยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยนวัตกรรมการบริหารจัดการ การศึกษาที่โรงเรียนพัฒนาขึ้น ร่วมกับการประสานความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อเป็นการหนุนเสริมในด้านการบริหารจัดการที่ทำให้เกิดพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายจากชุมชน หน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน

4) โรงเรียนโพธิสารพิทยากร: นวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน “อนาคตกำหนดได้ (Defining the Future)” โดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความเป็นเลิศด้านวิชาการและมุ่งสู่การพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้นักเรียนมีความพร้อมในการเลือกกำหนดอนาคตตนเองเพื่อการประกอบอาชีพที่สนใจ ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ (ระบบ PS. Online Learning) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลเน้นการปฏิบัติได้จริง สร้างนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (DOE) ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

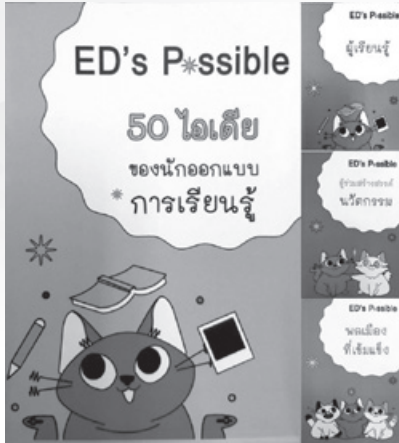

4. โครงการส่งเสริมการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรฐาน การศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านหลักสูตรการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่

1) การจัดทำเว็บลิงก์ (Web Link) เชื่อมโยงสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เป็น ตัวอย่างที่ดีจากหน่วยงานต่างๆ เป็นคลิปวีดิทัศน์สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง จำแนกตามระดับและ ประเภทการศึกษา ได้แก่ 1) ระดับปฐมวัย 2) ระดับประถมศึกษา 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4) ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา และ 5) ระดับอุดมศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาเพื่อดำเนินการเชื่อมโยงสื่อดิจิทัลและเผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา website: onec.go.th หัวข้อ “รวมสื่อดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สกศ.” จำนวน 350 เรื่อง มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมคลังข้อมูลสื่อดิจิทัลดังกล่าวประมาณ 20,000 วิว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการคัดสรรสื่อดิจิทัล เพื่อเพิ่มเติมในเว็บลิงก์ต่อไป

2) การจัดกิจกรรมประกวดสื่อวีดิทัศน์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาตรฐานการศึกษา ของชาติสู่การปฏิบัติ หัวข้อ “สื่อสร้างสรรค์ปั้นอนาคตคนไทย 4.0” เป็นคลิปวีดิทัศน์สั้น ๆ ไม่เกิน 5 นาที มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึง ประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนรู้ เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข โดยการประกวดแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ประเภทบุคคลทั่วไป/ทีม เน้นกลุ่มเป้าหมายครู อาจารย์ ผู้บริหาร นักเรียน นิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป ทีมละไม่เกิน 4 คน สมาชิกในทีมไม่จำเป็นต้องอยู่สถาบัน เดียวกัน และ 2) ประเภทหน่วยงาน/องค์กร เน้นกลุ่มโรงเรียน สถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร บริษัท สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ การประกวดแต่ละประเภท ได้แบ่งเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มปฐมวัย 2) กลุ่มประถมศึกษา 3) กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น 4) กลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย 5) กลุ่มอาชีวศึกษา 6) กลุ่มอุดมศึกษา และ 7) กลุ่มการศึกษา ตามอัธยาศัย เพื่อคัดสรรสื่อวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระ สอดคล้องแยกตามระดับช่วงชั้นและประเภทการศึกษา ทั้งนี้ สำนักงานฯ เปิดรับสมัครให้ส่งผลงานเริ่มตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม จนถึงวันที่ 13 สิงหาคม 2564 ซึ่งรางวัลเกียรติยศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เกียรติบัตรและเงินรางวัล จำนวน 126 รางวัล และประกาศผลผู้ชนะการประกวดในวันที่ 10 กันยายน 2564 จัดพิธีมอบรางวัลในวันที่ 20 กันยายน 2564 พร้อมเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์ดีเด่นบนเว็บไซต์และสื่อสังคม ออนไลน์ ของ สกศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ภาพและวีดิทัศน์ในภาคผนวก)

5. โครงการ “พลิกโฉมการศึกษาของชาติโดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม” (โครงการแมวมอง แมวมี้) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรับรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วยแพลตฟอร์มมาตรฐานการศึกษาของชาติและการเรียนรู้ต้นแบบ และเพื่อสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ด้วยแพลตฟอร์มมาตรฐานการศึกษาของชาติและการเรียนรู้ต้นแบบ รวมถึงรวบรวมข้อมูล เทคนิค วิธีการสอน หรือคลิปวิดีโอที่ช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิด

คุณลักษณะ 3 ด้าน ตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กำหนด กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน ประกอบด้วยครูผู้สอนทั้งในระบบและนอกระบบ ผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่จัดการศึกษา ผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษา เครือข่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษา การดำเนินงานโครงการฯ เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและบริษัท อินสครู จำกัด

6. โครงการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เป็นโครงการระยะ 2 ปี (พ.ศ. 2564-2565) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในบริบทที่หลากหลาย จากนั้น ในปีงบประมาณ 2565 ดำเนินการทดลองนำร่องนวัตกรรมการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในปี 2564 มีสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 11 แห่ง เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6 แห่ง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 4 แห่ง และสังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร 1 แห่ง จาก 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ เชียงราย อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ระยอง และกรุงเทพมหานคร ขณะนี้ อยู่ในขั้นตอนการนำเสนอผลการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

7. แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก : ถอดบทเรียนจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้แต่งตั้งคณะทำงานถอดบทเรียนนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา: การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อร่วมดำเนินการถอดบทเรียนแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก จากสถานศึกษา 4 แห่ง ที่แตกต่างกัน ตามสังกัดและบริบทแต่สามารถสร้างผู้เรียนที่มีทักษะ สมรรถนะในการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้ คือ

- 1) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ มีการจัดการเรียนรู้เชิงลึกที่มีแบบแผนชัดเจนด้วยรูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (5Es) ชุดกิจกรรมตามกระบวนการ GPAS 5 Steps

2) โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ มีการปรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกำหนดการเรียนรู้มากขึ้น ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน พื้นที่การเรียนรู้ และวัฒนธรรมองค์กร เช่น การจัดแหล่งเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ การมีส่วนร่วมกับชุมชน

3) โรงเรียนพระราชราษฎร์บำรุง จัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะทางอาชีพ และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ด้วยการปฏิบัติจริงผ่านพื้นที่การเรียนรู้ในโรงเรียนเช่น โครงการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4) โรงเรียนสุจริต เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นด้วยวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เด็กทุกคนมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ครู ผู้บริหาร มีเป้าหมายเดียวกันและเปิดพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ส่งผลให้มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง

แผนการดำเนินงานต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1) จัดทำแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ (ระยะ 2 ปี)
- 2) จัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ประจำปี 2565 พร้อมข้อเสนอในการยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิจกรรมที่ 2 การจัดประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (video conference) เพื่อสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

กิจกรรมที่ 3 การประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือและแนวทางสำหรับการติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน

กิจกรรมที่ 4 การประชุมปฏิบัติการเพื่อสื่อสารสร้างความเข้าใจกับคณะติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน

กิจกรรมที่ 5 การจัดทำที่ปรึกษาจัดทำชุดฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมกับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจัดทำในรูปแบบ e-learning

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา ได้ดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่อง แนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self-Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผลการดำเนินการพบว่า ศึกษานิเทศก์ และสถานศึกษาเกิดความตระหนัก และมีความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self - Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และสำหรับแผนการดำเนินงานต่อไป จะมีการดำเนินการจัดประชุมทางไกล จัดทำ VTR เอกสาร E-book เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษา ในสังกัดและต่างสังกัดที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจสรุปได้ดังนี้

1) การบรรยายสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก

2) การบรรยายสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตราฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self - Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนแผนการชักซ้อมการประเมิน (Mock Assessment) เพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก

3) การให้ความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการสำรวจและดำเนินงานในระบบพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย

4) การประชุมปฏิบัติการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) การจัดประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (video conference) เพื่อสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

6) การประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือและแนวทางสำหรับการติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน

7) การประชุมปฏิบัติการเพื่อสื่อสารสร้างความเข้าใจกับคณะติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน

8) การจัดจ้างที่ปรึกษาจัดทำชุดฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจัดทำในรูปแบบ e-learning

ผลการดำเนินการ พบว่า

1) ศึกษานิเทศก์ และสถานศึกษาเกิดความตระหนัก และมีความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR: Self - Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา

2) สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับ การศึกษาปฐมวัย จำนวน 27,416 แห่ง บันทึกข้อมูลในระบบฯ

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฏิบัติการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานของ สถานศึกษาจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และส่งผลมายัง สพฐ.

4) สพฐ. มีสารสนเทศที่เกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพผู้เรียนครบวงจร

แผนการดำเนินงานต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา มีแผนการดำเนินงาน ปรับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้รองรับกับการประกาศใช้หลักสูตร ฐานสมรรถนะต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้รายงานผลการดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกเป็น โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทสามัญศึกษา โรงเรียนเอกชน ในระบบประเภทยานาชาติ และโรงเรียนเอกชนนอกระบบ มีรายละเอียดดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทสามัญศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

1) ดำเนินการติดตามการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของโรงเรียน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด จำนวน 8 โรงเรียน

2) ดำเนินการจัดทำระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) สำหรับโรงเรียน

3) ดำเนินการจัดอบรมระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) ให้กับโรงเรียน เอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 รุ่นๆ ละ 1 วัน มีโรงเรียนเข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 340 โรงเรียน

4) ดำเนินการจัดสรรงบประมาณกรณีพิเศษติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เอกชนปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

5) ดำเนินการวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2563

6) ดำเนินการจัดประชุมปรับแก้ไขเล่มแนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

1) โรงเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พร้อมทั้งจัดส่งแผนยกระดับคุณภาพการศึกษาให้กับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) เพื่อรองรับการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) สำหรับโรงเรียน

3) โรงเรียนได้รับการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ขึ้น และแพร่กระจายในหลายพื้นที่ของประเทศไทย ทำให้พบปัญหา ดังนี้

1) การดำเนินงานการติดตามการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของโรงเรียน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด จำนวน 8 โรง ล่าช้ากว่ากำหนด เนื่องจากต้องปรับเปลี่ยนกำหนดการออกไปติดตาม

2) การดำเนินการจัดอบรมระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) โรงเรียนเอกชนดำเนินการได้เฉพาะในกรุงเทพมหานคร ในส่วนในภูมิภาคไม่สามารถจัดการอบรมได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดส่งคู่มือการใช้งานระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) ให้กับโรงเรียน และจัดทำไลน์กลุ่มเพื่อตอบคำถามการใช้งานในระบบดังกล่าว)

3) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด / สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด บางจังหวัดไม่สามารถเข้าไปทำกรณีติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนได้

4) โรงเรียนไม่สามารถจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองผ่านระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) ทันตามกำหนดได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบติดเชื้อโควิด

5) โรงเรียนดำเนินการกรอกข้อมูลในระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) ไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่ได้เข้ารับการอบรม

แผนการดำเนินงานต่อไป สรุปได้ดังนี้

- 1) ปรับรูปแบบการติดตามการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ของโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานคุณภาพและประเมินการศึกษา (องค์กรมหาชน) ในส่วนของโรงเรียนภูมิภาค มอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการติดตามดังกล่าว พร้อมรายงานผลให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนรับทราบ
- 2) ทำคลิปสอนวิธีการกรอกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพ (E-SAR)
- 3) พัฒนาระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา(E-SAR) ให้ดียิ่งขึ้น

2. โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทนานาชาติ ดำเนินการ ดังนี้

1) การประชุมคณะกรรมการพิจารณาองค์การรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ โดยคณะกรรมการ มีหน้าที่หลักในการศึกษา วิเคราะห์ มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการประเมินผลและ

ติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสู่ระดับมาตรฐานสากล รวมถึงพิจารณากลับกรอมาตรฐานขององค์กร องค์กร หรือหน่วยงานต่างประเทศ เพื่อให้การรับรองเป็นองค์กรที่สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสำหรับโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติในประเทศไทยได้ ซึ่งเป็นไปตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ

2) การอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้งานระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) สำหรับโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ (อบรมออนไลน์) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สช. ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดส่งข้อมูลรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ผ่านระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) ซึ่งถือเป็นระบบใหม่ที่ สช. ได้พัฒนาและจัดทำขึ้น เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียน

ผลการดำเนินงาน มีดังนี้

1) เนื่องจากการพิจารณากลับกรอมาตรฐานขององค์กร องค์กร หรือหน่วยงานต่างประเทศ เพื่อให้การรับรองเป็นองค์กรที่สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสำหรับโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติในประเทศไทย ถือเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ซับซ้อน โดยอยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งเริ่มดำเนินการจัดประชุมครั้งแรกเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564

และกำหนดให้มีการจัดประชุม เป็นประจำทุกเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง

2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ ได้รับความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง ในการจัดส่งข้อมูลรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ผ่านระบบสารสนเทศด้านการประกัน คุณภาพการศึกษา (E-SAR) โดยสามารถนำความรู้ที่ได้รับหลังจากการอบรมไปปรับประยุกต์ใช้ภายในโรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรค มีดังนี้

1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และประกาศกระทรวง ศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ ฯลฯ มิได้กำหนดบทลงโทษไว้สำหรับโรงเรียนหรือบุคคลที่ไม่ได้ดำเนินการตามข้อกำหนด ทำให้ การจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนยังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร

2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติบางแห่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกันจนส่งผลกระทบต่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3) โรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติบางแห่งไม่ได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้งานระบบ สารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) ทำให้เกิดความไม่เข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและ วิธีการใช้งานระบบดังกล่าว ส่งผลให้รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ที่ สช. กำหนด

4) มีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาขาดความต่อเนื่อง

5) เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้การฝึก อบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ยังไม่ครอบคลุม และกว้างขวางเพียงพอ

แผนการดำเนินงานต่อไป

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ

3. โรงเรียนเอกชนนอกระบบ ดำเนินการ ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงได้ดำเนินงานเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เจ้าหน้าที่ ที่สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด บุคลากรโรงเรียนนอกระบบและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ประเด็นปัญหา

อุปสรรค ที่เกิดขึ้นและนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานและบริบทของโรงเรียนโดยมีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) สร้างสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้เรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ
- 2) พัฒนาระบบบูรณาการข้อมูลโรงเรียนและประวัติผู้เรียน ครู บุคลากรโรงเรียนเอกชน (PEDC)
- 3) สร้างสื่อวีดิทัศน์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดส่งข้อมูลตามแบบรายงานแสดงกิจการและการประเมินตนเองของโรงเรียนนอกระบบ ด้วยระบบบูรณาการข้อมูลโรงเรียนและประวัติผู้เรียน ครู บุคลากรโรงเรียนเอกชน (PEDC)
- 4) จัดทำคู่มือการติดตามเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ
- 5) ดำเนินการจัดสรรงบประมาณในการติดตามเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนนอกระบบ
- 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และรายงานผลการติดตามเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ

ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

1) โรงเรียนนอกระบบสามารถศึกษางานประกันคุณภาพการศึกษาได้จากสื่อวีดิทัศน์ซึ่งเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และพบว่าโรงเรียนที่ศึกษาสื่อวีดิทัศน์มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพระดับดีมาก ซึ่งการกรอกข้อมูลเพื่อการประเมินตนเองของโรงเรียนนอกระบบในครั้งนี้มีการกรอกข้อมูลไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ลดลงจากปีที่แล้ว

2) ระบบบูรณาการข้อมูลโรงเรียนและประวัติผู้เรียน ครู บุคลากรโรงเรียนเอกชน (PEDC) สามารถจัดเก็บข้อมูลโรงเรียนนอกระบบได้ครอบคลุมข้อมูลสารสนเทศพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล

- ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน
- ข้อมูลหลักสูตรและผู้เรียน
- ข้อมูลผู้บริหาร ครู/ผู้สอน บุคลากร
- การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- แนวทางการพัฒนาโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องตามแบบรายงานแสดงกิจการและการประเมินตนเองของโรงเรียนนอกระบบ

3) โรงเรียนนอกระบบสามารถศึกษาวิธีการจัดส่งข้อมูลผ่านระบบบูรณาการข้อมูลโรงเรียนและประวัติผู้เรียน ครู บุคลากรโรงเรียนเอกชน (PEDC) ได้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งมีโรงเรียนนอกระบบจัดส่งข้อมูลผ่านระบบจำนวน 2,436 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 13 กรกฎาคม 2564)

4) ศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด รวม 76 จังหวัด ได้รับคู่มือการติดตามเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ

5) ดำเนินการติดตามโรงเรียนนอกระบบเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา จำนวน 577 โรงเรียน

6) รายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และรายงานผลการติดตามเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาเอกชนของโรงเรียนนอกระบบ อยู่ระหว่างดำเนินการ

ปัญหาอุปสรรค

ด้วยสถานการณ์การแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนาทำให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบให้กับผู้เกี่ยวข้องได้ และการติดตามเพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบในเขตพื้นที่สีแดงเข้ม หรือ พื้นที่ที่มีการกระจายตัวของเชื้อไวรัสโคโรนาในระดับสูง ไม่สามารถดำเนินการได้ในบางพื้นที่

แผนการดำเนินงานต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้วางแผนการส่งเสริมการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบโดยการสร้างองค์ความรู้ เครื่องมือ และช่องทางในการสื่อสารให้กับโรงเรียนนอกระบบ ดำเนินการติดตามการจัดการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบให้ครอบคลุมโรงเรียนทุกประเภท ทุกโรงเรียน สร้างแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแต่ละประเภทยิ่งขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษา

สำนักงาน กศน. ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยประกาศใช้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกาศ ณ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และได้ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. นำมาตรฐานการศึกษาดังกล่าวไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแล้ว เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กศน. โดยกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จึงมีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

ดำเนินการจัดทำเอกสารแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อนำไปศึกษา และนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินการกำหนด และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. ให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแนวทาง ดังนี้

1) ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ควรประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรภายในสถานศึกษา

2) ศึกษา ทำความเข้าใจ รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

3) ศึกษา และทบทวน นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. อำนาจหน้าที่ บริบท ศักยภาพ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4) วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่าง มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. บริบท ศักยภาพ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา มาพิจารณาร่วม เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จะกำหนดขึ้น

5) กำหนด และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

6) นำมาตรฐานการศึกษาที่ประกาศใช้ไปเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน โดยดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

(2) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

(3) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลคุณภาพการศึกษา

การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การประเมินคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการ ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของสถานศึกษา

2) ดำเนินการประเมินตนเองของสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- 3) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
- 4) จัดระบบบริหาร และสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน

2. จัดให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อจัดทำเอกสาร **“รายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.”** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และไปเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อรับทราบและสะท้อนผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยภาพรวม รวมถึงการแจ้งรายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน.

3. จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อจัดทำ **“คู่มือการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยต้นสังกัด ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562”** เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามกฎหมายกระทรวง กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ พ.ศ. 2555 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2555 และยังถือเป็นการประเมินผล และการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แต่ละระดับและประเภทการศึกษา อีกด้วย

4. สำนักงาน กศน. โดยกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีการ**จัดทำหลักสูตร “การพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย”** ขึ้น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงาน ก.ค.ศ. กำหนด เพื่อนำไปในการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน สังกัดสำนักงาน กศน.

การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ

สำนักงาน กศน. มีการดำเนินการเพื่อสร้างการรับรู้ การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1) ประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้แทนจากสำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. และสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อนำไปขยายผลการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่สถานศึกษาโดยครอบคลุมสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงาน กศน. ซึ่งมีจำนวน 967 แห่ง ทั้งในลักษณะการประชุมในสถานที่ และในลักษณะการประชุมออนไลน์

2) การประชุมชี้แจงแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา หรือตามรายประเด็นเรื่องที่สถานศึกษาร้องขอผ่านระบบออนไลน์ ในกรณีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. บางแห่ง ประสานขอความอนุเคราะห์เข้ามาเป็นการเฉพาะ นอกเหนือจากการประชุมชี้แจงโดยภาพรวม

3) การเผยแพร่ข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เอกสารแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นต้น ผ่านเว็บไซต์ของกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน กศน. ที่ลิงก์ <http://pattana.nfe.go.th/pattana/pat%20-%20assure1.html> หรือ ที่ QR Code

ปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงาน

สำหรับการดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงาน กศน. มีปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ดังนี้

1) การกำหนดนโยบาย และการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของผู้บริหารของสำนักงาน กศน. ที่ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

2) การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้แก่บุคลากรในทุกกระดับ ตั้งแต่หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษาทุกประเภท ผ่านรูปแบบและช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ทั้งในลักษณะการรวมกลุ่มประชุม และผ่านระบบออนไลน์

3) การจัดทำเอกสาร คู่มือ แนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เผยแพร่ให้แก่สถานศึกษานำไปศึกษา เพื่อนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานในระดับสถานศึกษา เช่น การจัดทำเอกสาร “แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” และเอกสาร “แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” เป็นต้น

4) การให้ความสำคัญ และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาทุกประเภทในสังกัด เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับต้นสังกัด ร่วมกำหนดและจัดทำเอกสาร คู่มือ แนวทางการดำเนินงาน ในฐานะผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และต้องเป็นผู้ที่นำมาตราฐานการศึกษาที่กำหนดไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ หรือสถานศึกษา

5) การนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในการดำเนินงาน เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษ และเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในติดต่อ สื่อสาร การดำเนินงาน และการจัดเก็บข้อมูล เป็นต้น

6) หน่วยงานต้นสังกัด มีการกำหนดแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับข้อจำกัด หรือความต้องการของสถานศึกษาหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อจำกัดในการดำเนินงาน

1) ในปีงบประมาณ 2564 มีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกใหม่ ส่งผลต่อแผนการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมบางอย่างที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะโครงการ/กิจกรรมที่จะจัดในลักษณะการรวมกลุ่มเพื่อปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการแก้ไขโดยการปรับแผนการดำเนินงาน และปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดเป็นลักษณะออนไลน์

2) เนื่องด้วย สำนักงาน กศน. มีงบประมาณที่ค่อนข้างจำกัดในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ไม่สามารถจัดการอบรม/ชี้แจงในลักษณะการรวมกลุ่มในห้องประชุมให้แก่สถานศึกษาครอบคลุมทุกแห่งเพื่อการฝึกปฏิบัติได้ อันจะส่งผลที่ติดต่อการนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในระดับสถานศึกษา ทั้งนี้จากการศึกษาความต้องการของสถานศึกษา ต้องการให้มีการจัดในลักษณะห้องประชุมร่วมกับการฝึกปฏิบัติ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มากกว่าการจัดในรูปแบบของออนไลน์

แผนการดำเนินงานต่อไป

สำนักงาน กศน. จะร่วมกับสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) ดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.

2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการจัดเก็บรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. ในรูปแบบออนไลน์

3) ติดตามผลการนำมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปใช้ในสถานศึกษา

4) ดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัดตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

5) การวิเคราะห์ สังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6) การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สท. มท.)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ให้กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการฝึกอบรมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 และสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน

ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ผ่านทางเพจเฟซบุ๊ก “ปฐมวัย ท้องถิ่นไทย”

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และการดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติของสถานศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสถานศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง นำมาตราฐาน

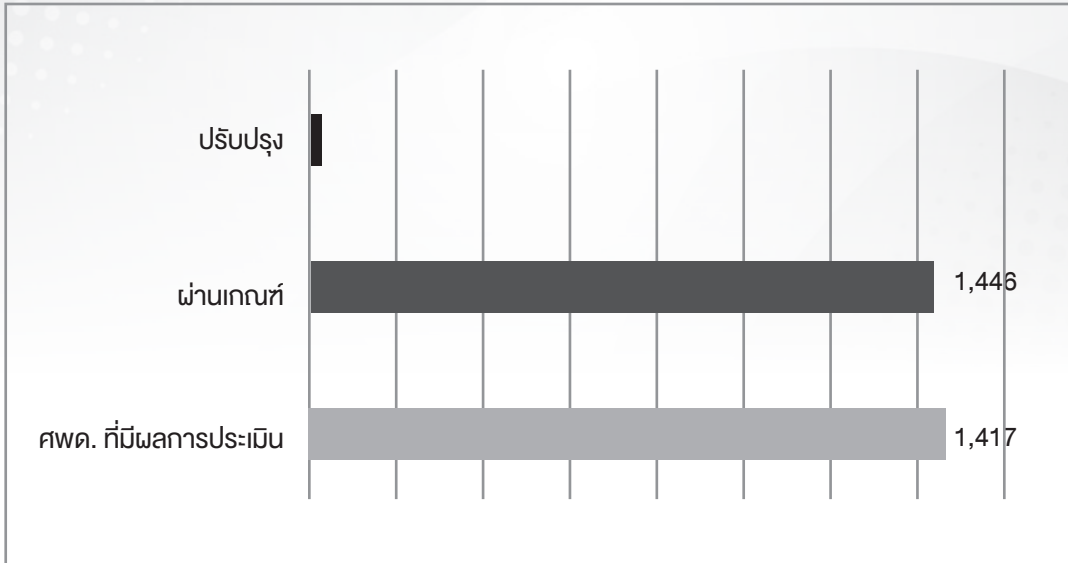
สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ใช้เป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 และโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ **ด้านที่ 1** การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย **ด้านที่ 2** ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย **ด้านที่ 3** คุณภาพของเด็กปฐมวัย ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่ มท 0816.4/ว 806 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2562 และที่ มท 0816.4/ว 361 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563

ข้อมูลการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการประกันคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) การศึกษาปฐมวัยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สพศ.) ดังนี้

ข้อมูลการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 2562 (ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ)

จำนวนศพด.	ศพด.ที่ไม่มีผลการประเมิน	ร้อยละ	ศพด.ที่มีผลการประเมิน	ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ	ปรับปรุง	ร้อยละ
ทั้งหมด	(๑๒๕)		(๑๒๕)	(๑๒๕)		(๑๒๕)	
18,540	4,313	23.26	14,227	13,857	97.40	370.00	2.60

ข้อมูลการประกันคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) การศึกษาปฐมวัยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

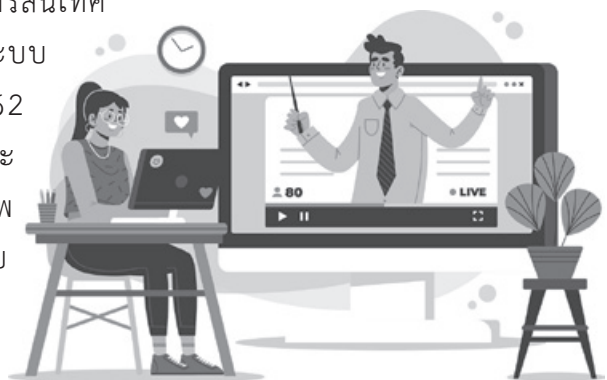

แผนภาพที่ 3 ผลการประกันคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้สื่อสารสร้างความเข้าใจให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาของชาติ กับมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ภายใต้บริบทความเหมาะสม และจุดเน้นของตนเอง เพื่อกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา ตลอดจนแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กรุงเทพมหานคร พิจารณาเห็นว่าการสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ดำเนินการมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว

นอกจากนี้ กรุงเทพมหานคร ได้จัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการประกันคุณภาพภายใน หรือ ระบบ SAR Online ใช้งานนับตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เพื่อเป็นสารสนเทศกลางในการสนับสนุน กำกับ และติดตาม การดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอนของโรงเรียนในสังกัด ซึ่งระบบสารสนเทศดังกล่าว ช่วยให้ต้นสังกัดสามารถติดตาม การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา การดำเนินการโครงการและ กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งพบว่า โรงเรียนในสังกัดมีการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุน ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นอย่างดี

ผลการดำเนินการ

1) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญและตระหนักในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีการบันทึกข้อมูลในระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาด้วยระบบ SAR Online ครบ 437 โรงเรียน

2) กรุงเทพมหานครมีข้อมูลสารสนเทศสนับสนุนการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเป็นเครื่องมือในการวางแผน กำกับ ติดตาม ความก้าวหน้าของกระบวนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่ใช้ระบบการประกันคุณภาพภายใน

ข้อจำกัดในการดำเนินการ

การสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ดำเนินการมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว โดยในเบื้องต้น ยังไม่มีการรวบรวมและจัดทำตัวอย่างการดำเนินการที่ดี เพื่อประกอบการสื่อสารสร้างความเข้าใจ เนื่องจากในเวลานั้นยังเป็นเรื่องใหม่ซึ่งอาจทำให้ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจที่ไม่สอดคล้องตรงกันบ้าง

ข้อเสนอแนะ

การรวบรวมจัดทำคู่มือแนวทางดำเนินการ เฉพาะประเด็นการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี จัดทำเป็นเอกสารหรือไฟล์ดิจิทัล เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

แผนการดำเนินการต่อไป

1) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพ วางแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน

2) ถอดบทเรียนแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นและขยายผลให้กับโรงเรียน ใช้เป็นแนวทางการดำเนินให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3) ประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการนำมาตรฐานชาติสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4) สรรหาและคัดเลือกแนวทางการปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนในสังกัด ที่ประสบความสำเร็จในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติจนบรรลุ DOE เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นและขยายผลให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช. ตชด.)

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจในการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชนตามแนวชายแดน ในการปฏิบัติหน้าที่ได้พบเห็น ประชาชน เด็กและเยาวชน ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ จึงได้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนชาวเขา และประชาชนไกลคมนาคม หรือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในปัจจุบันขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการด้านการศึกษา ในพื้นที่ที่หน่วยที่รับผิดชอบด้านการศึกษาไม่สามารถเข้าไปดำเนินการให้การศึกษาได้ รวมทั้งเพื่อสร้างความมั่นคง และรวมถึงการปลูกฝังความเป็นคนไทยให้กับเยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดารตามแนวชายแดนของประเทศ

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา : บช. ตชด. ได้กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด คือ การเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่คุณลักษณะ 3 ด้าน คือ

1) เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่รู้ และมีทักษะที่เกิดจากความรู้อ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิตและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

2) เป็นผู้มีความทักษะทางปัญญา มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

3) เป็นผู้ที่มีความรักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย มีจิตอาสาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความเท่าเทียม เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นำมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการอาชีวศึกษาสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2564 โดยได้มีการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้ 1) จัดทำประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ 2) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ COVID-19 3) การประเมินและรับรองคุณภาพสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา ระดับภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (APACC) และ 4) การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) มีรายละเอียด ดังนี้

1. จัดทำประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เรื่อง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยหน่วยงานต้นสังกัด และ เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมการเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยหน่วยงานต้นสังกัด และ จัดหลักสูตรการฝึกอบรม

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร่วมกับ สถาบันการอาชีวศึกษา ได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรม การเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยหน่วยงาน ต้นสังกัด เพื่อให้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ตามมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันและระดับหลักสูตร การจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และสอวัตความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตรวจประเมิน ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ต้องปรับรูปแบบในการดำเนินการจัดประชุมฝึกอบรม เป็นรูปแบบออนไลน์

แผนภาพที่ 4 การดำเนินงานด้วยมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

2. การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ COVID-19

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้แจ้งรายชื่อสถานศึกษา อาชีวศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR และรายชื่อผู้ประเมิน ภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ครั้งที่ 2/2564 จำนวน 245 แห่ง ตามประกาศ สมศ. เรื่อง รายชื่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR และรายชื่อผู้ประเมินภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ภายใต้ สถานการณ์ COVID-19 ครั้งที่ 2/2564 และประกาศคณะกรรมการ สมศ. : หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพ ภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วนเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงแจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดจำนวน 245 แห่ง เตรียมความพร้อม รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระยะที่ 1 การประเมิน SAR ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ครั้งที่ 2/2564 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แต่เนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้หยุดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกชั่วคราว และทำให้มี การปรับรูปแบบในการประเมิน

3. การประเมินและรับรองคุณภาพสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา ระดับภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (APACC)

สืบเนื่องจากหน่วยงานการดำเนินงานการรับรองประเมินคุณภาพดำเนินการภายใต้องค์การระหว่าง ประเทศ the Colombo Plan Staff College (CPSC) ซึ่งมีวิสัยทัศน์เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมความเป็นเลิศ สำหรับการศึกษาอาชีวศึกษาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้จัดประชุมนานาชาติเกี่ยวกับการประเมินและรับรอง คุณภาพ ที่กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2547 เพื่อหารือความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง องค์การส่วนภูมิภาค ประเทศสมาชิกทั้ง 17 ประเทศ ได้แก่ อัฟกานิสถาน บังกลาเทศ ฟิลิปปินส์ อินเดียน ออสเตรเลีย สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย มัลดีฟ มอญโกเลีย พม่า เนปาล ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา ต่างร่วมลงนามประกาศปฏิญญาโซลเพื่อจัดตั้งหน่วยงาน Asia Pacific Accreditation and Certification Commission (APACC) และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2560 มีการทำบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้สถาบันการอาชีวศึกษาเข้าร่วมการประเมินรับรองคุณภาพสถานศึกษาโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน การประเมินนานาชาติ APACC และเพื่อรับสมัครผู้เข้าร่วมที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์เข้าร่วมการอบรม เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน การดำเนินงานประเมินสถานศึกษา เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2551 ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ก็มีการทบทวนและแก้ไขเอกสารการประเมิน APACC และกระบวนการต่าง ๆ มีตัวบ่งชี้เป็นมาตรฐานหลัก ที่สถาบันการอาชีวศึกษาจะใช้เป็นเกณฑ์ในการเข้ารับการประเมิน ในแต่ละตัวบ่งชี้จะมีตัวชี้วัดหลัก และตัวชี้วัดรอง โดยทั้งหมดมีทั้งสิ้น 7 ตัวบ่งชี้ ตามที่ระบุในระบบการประเมินรับรองคุณภาพ APACC ผู้ประเมิน จะต้องหาหลักฐานเพื่อยืนยันข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเอง หรือต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำมาเสริม ในส่วนที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม

มาตรฐานที่ 1 การกำกับดูแลและการบริหารจัดการ (Governance and Management)

มาตรฐานที่ 2 การจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning)

มาตรฐานที่ 3 การจัดการทรัพยากรบุคคล (Human Resources)

มาตรฐานที่ 4 การวิจัยและพัฒนา

มาตรฐานที่ 5 ภาพลักษณ์และความยั่งยืนของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 6 ทรัพยากรทางการศึกษาอื่นๆ

มาตรฐานที่ 7 การช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนนักศึกษา

วิธีดำเนินการ

- 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษาเพื่อเข้ารับการประเมินคุณภาพด้านการอาชีวศึกษา ระดับภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APACC)
- 2) ประชุมชี้แจงมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (APACC) โดยเชิญสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินและรับรองคุณภาพสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษาระดับภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (APACC) แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานศึกษาที่จะเตรียมเข้ารับการประเมิน

ผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน

การประเมินรับรองคุณภาพ APACC เป็นเครื่องหมายแสดงถึงคุณภาพที่ได้รับการยอมรับ สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับผลประโยชน์ ดังนี้

- 1) การยอมรับในคุณภาพของสถานศึกษาที่เป็นสากล
- 2) แรงงานที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของผู้ว่าจ้างผ่านการร่วมมือกันระหว่างเครือข่ายสถานศึกษา หน่วยงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ
- 3) ความมั่นใจจากผู้ว่าจ้างในการจ้างงานพนักงานจากสถานศึกษาที่ได้รับการรับรอง
- 4) สถานศึกษาจะสามารถมีโอกาสขอเงินทุนสนับสนุนจากผู้บริจาคและหน่วยงานที่ให้อุปเงินต่าง ๆ
- 5) การเป็นสมาชิกให้สำหรับผู้เข้ารับการประเมินในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนและกิจกรรมร่วมกันอื่น ๆ
- 6) บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อเตรียมพร้อมกับการประเมิน
- 7) ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในสถานศึกษา หรือมีข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาเลือกสถานศึกษาสำหรับบุตรหลาน

ปัญหา อุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

- 1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงมีการปรับรูปแบบการประชุมบางส่วนเป็นแบบออนไลน์

- 2) บุคลากรของสถานศึกษาขาดความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษในการเข้ารับการประเมิน APACC
- 3) สถานศึกษายังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้การเข้ารับการประเมินเป็นไปด้วยความยากลำบาก
- 4) บุคลากรจากที่มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินคุณภาพ ด้านการอาชีวศึกษา ระดับภาคพื้นเอเชีย และแปซิฟิก (APACC) มีจำนวนน้อย

ข้อเสนอเพื่อการดำเนินงานต่อไป

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรจัดทำเอกสารคู่มือเตรียมความพร้อมสถานศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานสากล (APACC) ฉบับ ไทย - อังกฤษ ประกอบการจัดฝึกอบรม
- 2) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรติดตามผลการดำเนินงานจากสถานศึกษา ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการฯ ดังกล่าว อย่างสม่ำเสมอ

4. การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ของแต่ละสถานศึกษา และตามบริบทเชิงพื้นที่ สอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนมีการจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือที่ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน โดยดำเนินการผ่านการขับเคลื่อนภารกิจศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management : CVM) จำนวน 25 สาขาวิชา/สาขางาน เพื่อดำเนินการพัฒนาครู พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ พัฒนาระบบนิเวศทางการศึกษา และพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา ให้สามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพและเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียน ประชาชน และกำลังแรงงานต่อไป

เป้าหมายการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

- 1) หลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRf) ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ จำนวน 25 สาขาวิชา
- 2) ผู้สำเร็จการศึกษาเข้าทำงานในสถานประกอบการ ตรงตามสาขาอาชีพ ไม่น้อยกว่า 250 คน
- 3) ครูและบุคลากรอาชีวศึกษาเข้ารับการพัฒนาในสมรรถนะที่ทันสมัยและจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 25 สาขาวิชา ไม่น้อยกว่า 180 คน

เชิงคุณภาพ

1) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นำหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน (AQRF) ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ตอบสนองกับความต้องการของสถานประกอบการ

2) ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม/ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มเติมร่วมกับคณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) และสถานประกอบการอย่างเข้มข้น ตลอดจนเข้ารับการทดสอบเพื่อขอใบรับรองผลการประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ หรือใบอนุญาตประกอบอาชีพจากหน่วยงานที่มีอำนาจในการรับรองมาตรฐานอาชีพ

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษา

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ออกมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อกำหนดคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ต้องมีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ (Learner Person) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) และพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. เดิม) จึงได้นำ DOE ทั้ง 3 ด้านตามมาตรฐานการศึกษาของชาติมาจัดทำเป็นมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 โดยกำหนดมาตรฐาน 5 ด้านที่สอดคล้องตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา คือ มาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ซึ่งได้นำ DOE 3 ด้านของมาตรฐานการศึกษาของชาติมากำหนดเป็นผลลัพธ์ผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง มาตรฐานด้านวิจัยและนวัตกรรม มาตรฐานด้านบริการวิชาการ มาตรฐานด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ โดยการผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้นำมาตรฐานการอุดมศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสร้างบัณฑิตให้มีคุณลักษณะของคนไทย 4.0 การกำหนดมาตรฐานของสถาบัน และการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในของตนเอง โดยยึดหลักการความมีอิสระทางวิชาการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวัง สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นมา

ด้วยพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้ สป.อว. ได้จัดทำร่างกฎกระทรวง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญคือการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมี 3 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ (2) ด้านทักษะ และ (3) ด้านลักษณะบุคคล ซึ่งได้บูรณาการ DOE ของ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้แก่ การเป็นผู้เรียนรู้ (Learner Person) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) และพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) ไว้ในผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเรียบร้อยแล้ว

การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นมา หลังจากที่กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561 มีผลบังคับใช้ สถาบันอุดมศึกษาได้จัดทำมาตรฐานของสถาบันที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และจัดทำระบบประกันคุณภาพของตนเองที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ได้แก่ ผลลัพธ์ผู้เรียน ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์ของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะการเป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็งได้อย่างชัดเจน ผลลัพธ์ด้านวิจัยและนวัตกรรม ผลลัพธ์ด้านบริการวิชาการ และผลลัพธ์ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย ผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA Online) เป็นประจำทุกปี

ปัจจุบัน พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 มาตรา 55 กำหนดว่า เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและได้แจ้งหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) แล้ว จึงจะเปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาดังกล่าวได้ โดยคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา (กมอ.) ต้องตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติและแจ้งต่อ สป.อว. ให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่กำหนด กรณีที่พบว่าไม่เป็นไปตามที่กำหนด ให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงตามเงื่อนไขที่ กมอ. กำหนด ทั้งนี้ การดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบหลักสูตรเพื่อประกาศและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรดังกล่าว ต้องแล้วเสร็จก่อนที่ผู้เรียนรุ่นแรกจะสำเร็จการศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในรายละเอียดของหลักสูตร 3 ด้าน คือ (1) ด้านความรู้ (2) ด้านทักษะ และ (3) ด้านลักษณะบุคคล โดยต้องแสดงถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ออกแบบระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยต้องแสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ต่อสภาสถาบัน บุคลากรของสถาบัน และเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ และความมั่นใจในกระบวนการผลิตบัณฑิตอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละระดับ

การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ

ที่ผ่านมา สป.อว. ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 และแนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ ดังนี้

1) สป.อว. (สกอ. เดิม) ได้จัดประชุมสัมมนา เรื่อง “มาตรฐานการอุดมศึกษาและแนวทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561” เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2561 ณ โรงแรมเดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของมาตรฐานการอุดมศึกษา และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำมาตรฐานการอุดมศึกษาไปใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 400 คน จากสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและนอกสังกัด

2) สป.อว. (สกอ. เดิม) ได้จัดประชุมเรื่อง “แนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการอุดมศึกษาใหม่” จำนวน 5 ครั้ง ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการอุดมศึกษาฉบับใหม่ และเพื่อให้การรายงานผลการประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา สามารถสะท้อนให้เห็นระบบและวิธีการในการประกันคุณภาพ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังตามที่มาตรฐานการอุดมศึกษาแต่ละด้านที่กำหนด

แผนการดำเนินงานต่อไป : สป.อว. มีแผนในการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรเพื่อประกาศและรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตร

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สพศ.)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติตามพันธกิจหลักตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง พ.ศ. 2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ใน 2 ข้อ มีรายละเอียดแต่ละข้อโดยสังเขปดังนี้

ตามที่ สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ศธ 0100.2/848 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2563 เรื่อง ขอให้หยุดการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นการชั่วคราว เพื่อ สมศ. ให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบทการจัดการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์

ถูกฉีกไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ด้วย ในช่วงเวลาที่เหลือ และให้เริ่มระบบการประเมินที่ปรับปรุงใหม่ เมื่อเริ่มปีงบประมาณ 2564 (1 ตุลาคม 2563) เป็นต้นไป ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สมศ. จึงได้พัฒนากรอบแนวทาง รูปแบบ วิธีการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

เพื่อให้มีรูปแบบการประเมินคุณภาพภายนอกที่สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว และสถานะของสถานศึกษา โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ระยะต่อเนื่องกัน ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ก่อนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ซึ่ง SAR ส่งผ่านหน่วยงานต้นสังกัดตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เป็นการประเมินโดยพิจารณาจากรายงาน SAR และเอกสารประกอบที่แนบมา กับ SAR เท่านั้น (โดยไม่ขอเอกสารเพิ่มเติมจากสถานศึกษา เพื่อลดภาระของสถานศึกษา) เกณฑ์การประเมิน SAR พิจารณาแยกเป็นรายมาตรฐานตามการประกันคุณภาพภายใน (IQA) และสรุปผลการประเมินและวิเคราะห์ SAR มีระดับคุณภาพ 3 ระดับ ตามรายมาตรฐาน คือ ดี พอใช้ และปรับปรุง

ระยะที่ 2 การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อสถานศึกษาได้รับผลการประเมิน SAR ในระยะที่ 1 อย่างเป็นทางการจาก สมศ. แล้ว และต้องการให้มีการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาหรือตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษา ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สถานศึกษาร้องขอโดยส่งคำร้องผ่านคณะผู้ประเมินภายนอกมายัง สมศ. ได้ (ตามความสมัครใจ) ตามการนัดหมาย และประเด็นการตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกำหนดระยะเวลาอันน้อยที่สุด และไม่มีการสรุปผลด้วยวาจาที่สถานศึกษา เพื่อลดการสัมผัสตามหลักการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และสรุปผลการประกันคุณภาพภายนอกจากการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมหรือการตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มีระดับคุณภาพ 5 ระดับ แยกเป็นรายมาตรฐาน คือ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง

โดยการประเมินทั้ง 2 ระยะ มีจุดมุ่งเน้นประเด็นสำคัญ คือ คุณภาพผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและมาตรฐานการศึกษาของชาติ นอกจากนี้ยังรวมถึงการบริหารงานของสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของครูหรืออาจารย์ด้วย

ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. ได้มีการอบรมพัฒนาผู้ประเมินภายนอกเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้ผู้ประเมินภายนอกสามารถทำการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่สอดคล้องตามสภาพจริง ตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งยังได้เน้นย้ำให้ผู้ประเมินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงประเด็นที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รวมถึงให้ข้อเสนอแนะที่สะท้อนถึงผลลัพธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติได้

นอกจากนี้ สมศ. ยังได้มีโครงการส่งเสริมให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกรอบแนวทาง รูปแบบ วิธีการประกันคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์จำเป็นและเร่งด่วน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) และขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอกผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ การประชุมชี้แจงผ่าน Facebook Live การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ จุลสาร Info graphic และคลิปวิดีโอจัดส่งให้กับแต่ละสถานศึกษา รวมทั้งได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกผ่านสื่อ Social media ได้แก่ Facebook Line และ Website ของ สมศ. อีกด้วย

2. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไปใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนา (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562

ในปี พ.ศ. 2564 กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายข้อที่ 1 การปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ทันสมัย และทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และวาระเร่งด่วน (Quick Win) ข้อที่ 2 หลักสูตรฐานสมรรถนะ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวตรีนุช เทียนทอง) จึงได้มีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ 774/2564 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ... ซึ่งประกอบด้วย คณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการอำนวยการ ต่อมาได้มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการอำนวยการเพิ่มเติม ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ 457/2564 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช .... (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) (เพิ่มเติม) และมีคำสั่งที่ สพฐ 456/2564 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2564 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำและพัฒนา (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ขณะนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงและแก้ไข (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

1. โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทสามัญศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาแนวทาง การดำเนินงานโครงการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนางานด้านวิชาการ และจัดทำแผนงาน/แนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการ และการนิเทศติดตามงานด้านวิชาการในโรงเรียนเอกชน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

2) จัดประชุมปฏิบัติการคณะกรรมการพิจารณาแนวทาง การดำเนินงานโครงการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อจัดทำแผนงาน/แนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนเอกชน รวมทั้งเครื่องมือในการนิเทศติดตามงานและการรายงานผลการดำเนินงาน (ดำเนินการเมื่อวันที่ 4-5 กุมภาพันธ์ 2564 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ เขตบางพลัด กทม.)

ให้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน เพื่อสร้างความพร้อมต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามรูปแบบของหลักสูตรฐานสมรรถนะ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการยกระดับคุณภาพการสอนด้วยกระบวนการโค้ชเพื่อปรับบทบาทของครูโรงเรียนเอกชน ให้เป็นครูในศตวรรษที่ 21

3) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพแกนนำ เรื่อง การพัฒนางานด้านวิชาการในโรงเรียนเอกชน เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับงานด้านวิชาการตามประเด็นที่กำหนดชี้แจงแนวทางการดำเนินงานและการบริหารงบประมาณตามโครงการ ให้กับศึกษานิเทศก์จากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและผู้รับผิดชอบงานด้านวิชาการของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด เพื่อขยายผลไปยังผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดของตนเอง (ดำเนินการเมื่อวันที่ 22-23 กุมภาพันธ์ 2564 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ เขตบางพลัด กทม.)

4) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ดำเนินการจัดประชุมผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน เรื่อง การพัฒนางานด้านวิชาการในโรงเรียนเอกชน ตามประเด็นที่กำหนด และนิเทศติดตามการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน

5) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดำเนินการประชุม/อบรม ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนผ่านระบบ Zoom Meeting และ Facebook Live ดังต่อไปนี้

(1) ประชุมเชิงปฏิบัติการออนไลน์ เรื่อง การพัฒนางานด้านวิชาการในโรงเรียนเอกชน เมื่อวันที่ 27 - 28 พฤษภาคม 2564

(2) อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การศึกษาฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในห้องเรียน จำนวน 5 รุ่น เมื่อวันที่ 2, 3, 6, 7 และ 8 กันยายน 2564

(3) อบรมออนไลน์ เรื่อง การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยใช้การวัดและประเมินผลแนวใหม่ เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2564

2. โรงเรียนเอกชนนอกระบบ ดำเนินการ ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้จัดทำหลักสูตรโรงเรียนนอกระบบ ให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพและระบบคุณวุฒิวิชาชีพ โดยนำเนื้อหา

ของหน่วยสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ไปใช้เป็นฐานในการกำหนดรายการสอน และเนื้อหาของหลักสูตร โดยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่ ได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรและผ่านการกลั่นกรองจากผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ และโรงเรียนนอกระบบที่มีความเชี่ยวชาญ (ดำเนินการเมื่อวันที่ 15-17 ธันวาคม 2563 และวันที่ 3-5 มีนาคม 2564 ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ เขตบางพลัด กทม.) จำนวน 9 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรผู้ดูแลเด็กพื้นฐาน 2) หลักสูตรผู้ดูแลเด็กมืออาชีพ 3) หลักสูตรอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ 4) หลักสูตรอาหารไทยมืออาชีพ 5) หลักสูตรการตลาดดิจิทัลเพื่อสร้างธุรกิจออนไลน์ 6) หลักสูตรนักสร้างสรรค์เนื้อหา (Content Creator) 7) หลักสูตรบาร์ิสต้า 8) หลักสูตรพนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่มบนเรือสำราญ และ 9) หลักสูตรพนักงานต้อนรับผู้ป่วย โดยในแต่ละหลักสูตรได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเมื่อสำเร็จหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุขต่อไป

ปัญหาอุปสรรค : สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนนอกระบบต้องปรับเปลี่ยนไปตามวิถีชีวิตปกติใหม่ (new normal) เพื่อให้เป็นไปตามผลลัพธ์ที่ประสงค์ของการศึกษา (คุณลักษณะของคนไทย 4.0)

แผนการดำเนินงานต่อไป : ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กำหนดให้มีการดำเนินโครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแผนแม่บทเฉพาะกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 แผนการพัฒนาศักยภาพคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital) ให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โครงการพัฒนาหลักสูตรที่มีทักษะอาชีพสูงตามความต้องการของตลาดงาน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนนอกระบบมีหลักสูตรที่ผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ทักษะทางปัญญา และเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกยุคดิจิทัล

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)

การจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มุ่งเน้นให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สำหรับการศึกษาระดับต่าง ๆ ในครั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

(COVID-19) กรุงเทพมหานครจึงได้กำหนดแนวทางการ
ออกแบบการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม สำหรับการเรียน
การสอนทางไกลแบบผสมผสาน ให้มีการปรับเปลี่ยนให้
สอดคล้องกับข้อจำกัดต่าง ๆ โดยเฉพาะในกรณีที่สถานศึกษา
ไม่สามารถจัดให้ผู้เรียนมาเรียนที่สถานศึกษาได้ทุกวัน
ตามปกติ และนักเรียนต้องเรียนรู้ที่บ้าน โดยให้**ครูผู้สอน**
ออกแบบการจัดการเรียนรู้/กิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึง
ถึงสภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากปกติ โดยมีประเด็น
ที่นำมาพิจารณา ดังนี้

1) พิจารณายืดหยุ่นการจัดการเรียนรู้โดยนำตัวชี้วัด “ต้องรู้” และ “ควรรู้” มาออกแบบการจัดการเรียนรู้
ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยอาจจัดการเรียนการสอนตัวชี้วัด “ต้องรู้” ที่โรงเรียน ส่วนตัวชี้วัด “ควรรู้”
ควรออกแบบให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อการเรียนรู้และแหล่งข้อมูลที่ครูชี้แนะช่องทางแก่
ผู้เรียน โดยครูติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการเรียนรู้เป็นระยะ

2) จัดการเรียนรู้/กิจกรรมแบบบูรณาการ พิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม เพื่อให้สามารถ
นับเวลาเรียนของแต่ละรายวิชา/กิจกรรมได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยครูผู้สอนบูรณาการเนื้อหาสาระ
ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หรือบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียน
ปฏิบัติ ศึกษา ค้นคว้า หรือเรียนรู้โดยแหล่งข้อมูลหรือกิจกรรมเดียวกันแล้วสามารถนับเวลาเรียนร่วมกันได้
สิ่งสำคัญ คือ ผู้เรียนยังคงได้รับความรู้/ทักษะตามที่ตัวชี้วัดกำหนด และ/หรือได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์
ของกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้ ครูต้องออกแบบวิธีการวัดประเมินผลที่สามารถประเมินผลการเรียนรู้/ผลการปฏิบัติ
กิจกรรมได้อย่างชัดเจนและครบถ้วนตามตัวชี้วัดในการเรียนรู้หรือตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นโรคระบาดใหม่
ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เพื่อให้การจัด
การเรียนการสอนในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัด
กรุงเทพมหานครยังคงเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน สำนักการศึกษาและโรงเรียนในสังกัดได้ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน ผู้ปกครอง ครูและสถานศึกษา

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียนได้เตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน
ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่มีการระบาดในครั้งแรก
และส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2563 เป็นต้นมา ทำให้**ต้องมีการปรับเปลี่ยน**
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการวัดและประเมินผลให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ
ความพร้อมของผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้มีการ**สำรวจความพร้อม**
ของผู้เรียนก่อนนำมาออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ 4 ON ในระยะแรก คือ Online On-Air
On Hand และ On-site และต่อมาได้เพิ่มเป็น 5 ON คือ Online On-Air On Hand On-site และ

On School Line โดยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 มาจนถึงปัจจุบัน ในปีการศึกษา 2564 โดยสรุปดังนี้

ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนได้นำการเรียนการสอน Online On-Air On Hand และ On School Line มาใช้ผสมผสานกันร่วมกับการสอนแบบ On-site โดยโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครร้อยละ 89.25 ได้เคยนำการจัดการเรียนการสอนแบบ Online ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ มาใช้, ส่วนการสอนแบบ On-Air มีโรงเรียนนำมาใช้คิดเป็นร้อยละ 59.85, การสอนแบบ On Hand มีโรงเรียนนำมาใช้คิดเป็นร้อยละ 92.50 และพบว่าทุกโรงเรียนมีการใช้ On School Line ในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน และผู้ปกครองรวมถึงการมอบหมายงาน ติดตามงาน รับ-ส่ง การบ้านหรือชิ้นงาน เป็นต้น

ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2564 โดยจัดการเรียนการสอนใน 4 รูปแบบ คือ Online On-Air On Hand และ On School Line จนถึงปัจจุบัน ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบ On-site ได้ จากการสำรวจข้อมูล พบว่า โรงเรียนมีการถอดบทเรียน โดยนำประสบการณ์ทั้งในส่วนที่เป็นความสำเร็จและส่วนที่ต้องแก้ไขปรับปรุงมาดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียนและผู้ปกครอง

2. จัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนและวัดประเมินผลให้มีความยืดหยุ่นแต่ยังคงมีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสำคัญตามหลักสูตรฯ

การจัดการเรียนการสอนยังคงยึดมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดตามหลักสูตรเป็นกรอบการจัดการเรียนการสอน โดยครูจะปรับกระบวนการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่น ทั้งนี้ สำนักการศึกษาที่มีความมุ่งมั่นที่จะจัดให้มีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทุกโรงเรียนสำหรับผู้เรียนทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านความพร้อมของผู้เรียน บางส่วนที่ไม่มีอุปกรณ์และสัญญาณ internet ที่บ้านทำให้ไม่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ออนไลน์ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำนักการศึกษาได้พยายามแก้ไขปัญหาโดยดำเนินการหาแหล่งทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้เข้าถึงการเรียนรู้ออนไลน์

โดยจากผลการติดตามการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 2/2563 เมื่อพิจารณาความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จะแบ่งนักเรียนได้เป็น 3 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มที่ 1 มีอุปกรณ์สื่อสารและเครื่องมือเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนรู้ออนไลน์เป็นของตนเอง กลุ่มที่ 2 ไม่มีอุปกรณ์เป็นของตนเอง ต้องรอให้ผู้ปกครองกลับจากที่ทำงานจึงจะสามารถเข้าเรียนย้อนหลังได้และกลุ่มที่ 3 ไม่มีความพร้อมคือครอบครัวไม่มีวัสดุอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต

การแก้ปัญหาผู้เรียนในกลุ่มที่ 2 ครูผู้สอนจะใช้การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ On School Line ซึ่งเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครองผ่าน Application Line ได้ในช่วงเวลาที่สะดวก รวมถึงลงคลิปวิดีโอการสอน สื่อการเรียนรู้ และใบงานต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เข้ามาเรียนย้อนหลัง เพื่อให้ นักเรียนกลุ่มนี้เรียนทันเพื่อนกลุ่มที่มีความพร้อมในการเรียน Online แบบ real time และสำหรับนักเรียนกลุ่มที่ 3 สำนักงานการศึกษาได้จัดทำโครงการ “ปันน้ำใจ สู้ห้องเรียนออนไลน์” เพื่อมอบอุปกรณ์สำหรับเรียนออนไลน์ให้แก่เด็กนักเรียนที่ขาดแคลน และขอรับการสนับสนุนแพ็คเกจอินเทอร์เน็ตสำหรับการเรียน

ออนไลน์จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เพื่อให้นักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถเรียนรู้แบบ Online ได้มากที่สุด และในอนาคตจะสามารถเรียนออนไลน์ได้ทุกคน

นอกจากนี้ สำนักงานการศึกษาได้กำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลแนวใหม่เพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยให้ความสำคัญทั้งนักเรียนที่เรียนแบบ Online และไม่ Online ด้วยการประเมินแบบผสมผสานตามบริบทของนักเรียนรายบุคคล เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในส่วน of โรงเรียน ผู้บริหารและคุณครูได้มีการปรับรูปแบบและเนื้อหาการเรียนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน และค้นหาเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และเน้นสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการร่วมกันจัดการเรียนรู้ให้กับบุตรหลานมากขึ้น รวมถึงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เพื่อทางออกร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับบ้านผ่านช่องทาง On School Line ทำให้ลดความตึงเครียดของนักเรียนในการเรียนออนไลน์ลงไปได้บ้าง นักเรียนมีการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้วิถีใหม่ และมีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

3. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ครูผู้สอนต้องมีการปรับปรุงพัฒนาและออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม โดยให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกคนทั้งผู้เรียนที่มีความพร้อมในการเรียนออนไลน์และผู้เรียนที่ไม่สามารถเรียนออนไลน์ได้โดยปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากรูปแบบเดิมมาเป็นรูปแบบ 5 On คือ Online On-Air On Hand On-site และ On School Line รวมถึงต้องออกแบบการติดตามและประเมินผลผู้เรียนอย่างหลากหลายให้มีความยืดหยุ่นตามบริบทความพร้อมของผู้เรียน ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือการประเมินผล ซึ่งแม้ในแง่มุมมองหนึ่งจะถือว่าเป็นการพัฒนาตนเองตามวิชาชีพครู แต่ก็ถือว่าเป็นเรื่องใหม่ที่ทำให้ครูต้องปรับตัวเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ได้มีการดำเนินการเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) สำนักงานศึกษาจัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดใช้เป็นแนวทางดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์

2) สำนักงานศึกษาจัดทำคู่มือการสอนออนไลน์เผยแพร่แก่ครู โดยแนะนำวิธีการใช้ platform ต่าง ๆ สำหรับใช้ในการสอนออนไลน์ เช่น Google Classroom Microsoft Teams Edmodo เป็นต้น

3) สถานศึกษากำหนดให้ครูผู้สอนต้องมีการรายงานผลการจัดการเรียนการสอนเป็นรายสัปดาห์ เพื่อนำเสนอผลการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เมื่อพบปัญหาอุปสรรค สถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหา

นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครได้ส่งเสริม ผีกรอบรม และพัฒนาครูและผู้บริหารระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยในการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และก่อนแต่งตั้งให้

ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา กรุงเทพมหานครได้กำหนดให้มีวิชาเฉพาะเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการทบทวนเตรียมความพร้อมให้มั่นใจว่า ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน และได้พัฒนาช่องทางการเรียนรู้สำหรับครูในรูปแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีทักษะการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น โครงการอบรมครูปฐมวัย แบบออนไลน์ ด้วยหลักสูตร “กลยุทธ์การพัฒนาการเรียนรู้สู่การคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์ Covid-19” โครงการอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) การนำร่องโครงการที่ดี STEM Career Academies และHealth Science Academy เพื่อยกระดับและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านสะเต็มศึกษา ฯลฯ

ผลการดำเนินงาน

1) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น

2) ครูได้รับการพัฒนาด้านการสอน และสามารถนำไปต่อยอดสร้างชุมชนการเรียนรู้ในการพัฒนาครู

ข้อจำกัดการดำเนินการ

การจัดฝึกอบรมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผ่านระบบออนไลน์อาจมีปัญหาด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต การเชื่อมต่อระบบ การซักถามข้อสงสัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะ

จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ เช่น E-Book Power point เนื้อหาการฝึกอบรมต่างๆ สำหรับศึกษาด้วยตนเอง

แผนการดำเนินการต่อไป

1) เตรียมความพร้อมสถานศึกษาเพื่อรองรับการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ สู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ และสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานของชาติ โดยนำกรอบแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล

2) สนับสนุนสื่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และส่งเสริมวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สท. มท.)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พัฒนาคุณภาพของหลักสูตรด้วยการพัฒนาครูผู้สอน ผ่านการอบรมหลักสูตรการอบรมพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู สายงานการสอน จำนวน 30 ชั่วโมง ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ทิศทางการจัดการศึกษาท้องถิ่นและการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการวิชาชีพครู (1 ชั่วโมง 30 นาที)
- 2) จรรยาบรรณและคุณลักษณะของผู้ประกอบการวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 (3 ชั่วโมง)
- 3) การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 (3 ชั่วโมง)
- 4) การพัฒนาความรู้ ทักษะ เทคนิค กระบวนการจัดการเรียนการสอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการพัฒนาสมรรถนะครู (22 ชั่วโมง)
- 5) หลักการจัดการเรียนการสอนกับการประกันคุณภาพการศึกษา (3 ชั่วโมง 30 นาที)
- 6) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและแผนการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 7) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและแผนการจัดประสบการณ์การศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ ดังนี้
  - (1) จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา
  - (2) แนวการจัดเตรียมกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
  - (3) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (อายุ 3-6 ปี)

(4) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย (อายุ 3-5 ปี) สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

(5) แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

(6) จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำหลักสูตรของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

(7) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษา ปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

(8) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษา ปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี (2-3 ปี) ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของสถานศึกษาระดับ การศึกษาปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กศน. มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการนำมาตรฐานการศึกษา ของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับแต่ละประเภทการศึกษา ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. จัดประชุมจัดทำ และทบทวน (ร่าง) สมรรถนะหลัก สมรรถนะย่อย และคุณลักษณะของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละระดับ พร้อมทั้งขอขยายเนื้อหาสมรรถนะ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย แนวคิดหลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะของผู้เรียน ขอบข่ายการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร ระยะเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เกณฑ์การจบหลักสูตร และเอกสารหลักฐานการศึกษา

ทั้งนี้ จากการทำงาน ดังกล่าว ส่งผลให้สำนักงาน กศน. มี (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน .... ฉบับใหม่ ที่จะสามารถนำไปใช้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ต่อไป

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 และมีการปรับใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในแต่ละพื้นที่ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนในเขตบริการของโรงเรียนให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

โดยได้กำหนดปรัชญาของโรงเรียนว่า “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง” เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากการจัดการเรียนการสอนแล้ว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการตามพระราชดำริของ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาบูรณาการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ทางวิชาการและทักษะชีวิต ซึ่งเกิดการลงมือปฏิบัติ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

ของตนเอง และสามารถพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินพัฒนาศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management : CVM) และศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ตามความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์

การพัฒนาเชิงพื้นที่ เพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ พัฒนาคู่มือ พัฒนานักเรียนนักศึกษา และพัฒนาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยมีสาขาวิชาที่มีความเป็นเลิศ จำนวน 42 สาขาวิชา/สาขางานสถานศึกษา 120 แห่ง ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2564

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ ช่องว่างสมรรถนะตามหลักสูตรกับสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ การวิเคราะห์ มาตรฐานอาชีพ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

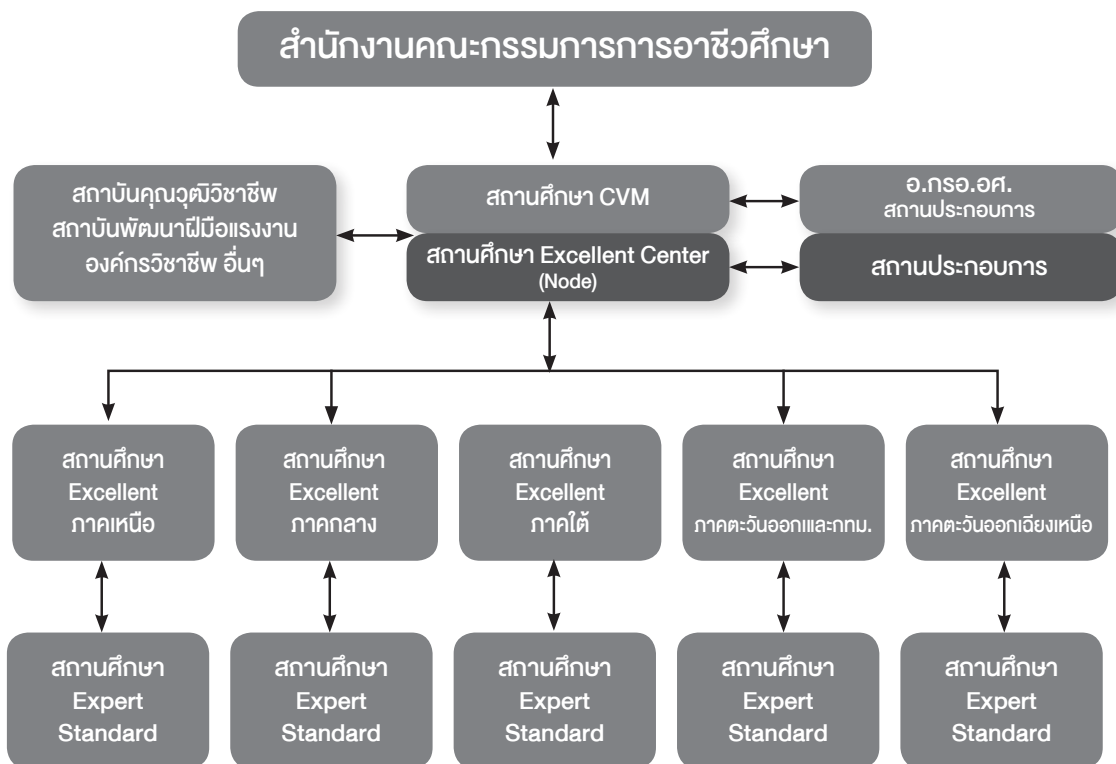
1. การวิเคราะห์ช่องว่างสมรรถนะตามหลักสูตรกับสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ เป็นการประชุมระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์ช่องว่างสมรรถนะตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กับสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ (Skill Gap) เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรทุกระดับต่อไป

2. การวิเคราะห์สมรรถนะอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competency) ของมาตรฐานอาชีพ ตามกรอบคุณวิชาชีพวิชาชีพ ระดับ 1 - 5 ของสถาบันคุณวิชาชีพ (องค์การมหาชน) กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ (ทล.บ.)

3. การปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามมาตรฐานอาชีพและระดับคุณวิชาชีพของสถาบันคุณวิชาชีพ (องค์การมหาชน) การวิเคราะห์ช่องว่างสมรรถนะตามหลักสูตรกับสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ การวิเคราะห์มาตรฐานอาชีพ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

4. การพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะทาง (ปวพ.) หรือหลักสูตรระยะสั้น พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเฉพาะทาง (ปวพ.) หรือหลักสูตรระยะสั้น ตามหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competency) ของมาตรฐานอาชีพ ให้สอดคล้องกับระดับคุณวิชาชีพของสถาบันคุณวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

ความเชื่อมโยงการบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาระหว่างสถานศึกษา กลุ่ม CVM กลุ่ม Excellent Center กลุ่ม Expert และกลุ่ม Standard

แผนภาพที่ 5 แสดงความเชื่อมโยงการบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

ตามที่ได้มีการประกาศใช้หลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสารภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น สสวท. ได้ดำเนินการด้านการพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้ วิธีสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี สำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สาระเทคโนโลยี วิชาวิทยาการคำนวณและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) และวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ซึ่งนับเป็นสาระใหม่ที่อยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีจุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหา มีสมรรถนะการสร้างสรรค์งานทางเทคโนโลยี และมีความฉลาดรู้ทางดิจิทัล

สสวท. ได้นำมาตรฐานหลักสูตรสู่การปฏิบัติโดยได้จัดทำหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ทุกระดับชั้นปี (ประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 6) และรายวิชาเพิ่มเติม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการนำไปใช้ให้เหมาะกับการเรียนรู้วิถีใหม่ รวมถึงใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนและครูผู้สอนได้นำไปใช้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามมาตรฐานหลักสูตร ซึ่งหนังสือเรียนจะมีทั้งรูปแบบฉบับสิ่งพิมพ์ และฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ซึ่งจุดเด่นของหนังสือเรียนจะมีสื่อประกอบเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัล เช่น วิดีทัศน์ Animation Augmented Reality (AR) และแบบฝึกหัด โดยมีการใส่ QR code เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลา

นอกจากนี้ สสวท. ยังได้จัดทำคู่มือครูรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีทุกระดับชั้นปี โดยในคู่มือครูจะมีตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีการเตรียมกิจกรรม หรือการเตรียมการทดลอง เฉลยคำตอบและแบบฝึกหัด ความรู้เสริมสำหรับครู ตลอดจนเทคนิคการสอน เป็นต้น ซึ่งคู่มือครูนี้ สสวท. จัดทำและเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์เพื่อให้ครูสามารถดาวน์โหลดนำไปใช้ได้สอดคล้องกับหนังสือเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สื่อการเรียนรู้ สสวท.

• สื่อสิ่งพิมพ์

- หนังสือเรียนแบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ

สื่อดิจิทัล

- AR สื่อดิจิทัลเสมือนจริง

- e-Book คู่มือครู

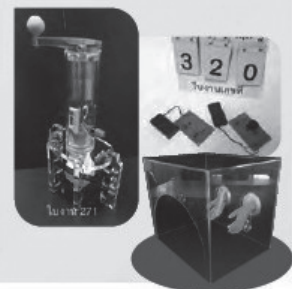
- IPST Learning Space ระบบบรณครระบบการสอบออนไลน์ คsicงควมรู้ SciMath ระบบการเรียนรู้ร่วมกัน

ชุดสื่ออุปกรณ์และเกม

- เกมการเรียนรู้

แผนภาพที่ 6 สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผลิตโดย สสวท.

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

สป.อว. ได้ดำเนินการผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้นำมาตรฐานการอุดมศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อสร้างบัณฑิตให้มีคุณลักษณะของคนไทย 4.0

3. การส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล เพื่อสร้างผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เมืองที่เข้มแข็ง บนฐานคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมร่วมตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

สป.ศธ. มีภารกิจที่สอดคล้องเชื่อมโยง กับแผนปฏิรูปการศึกษา 7 เรื่อง รวม 22 ประเด็น ซึ่งแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กำหนดให้ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา รับผิดชอบตามแผนการปฏิรูป การศึกษาเรื่องที่ 4 การปฏิรูปกลไกและระบบ การผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพ ครูและอาจารย์ ประเด็นการปฏิรูปที่ 4.2 การพัฒนาวิชาชีพครู เป้าหมายที่ 1 คือ มี

หน่วยงานกลางในการบริหารจัดการการพัฒนาทางวิชาชีพให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และกำหนดตัวชี้วัด คือ ร้อยละ 100 ของครู และบุคลากรทางการศึกษา มีแผนในการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสม และเป้าหมายที่ 5 มีระบบและกลไกให้ครูมีการพัฒนาตนเองหรือวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จึงได้ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในส่วน ที่เป็นการทดลองนำร่องกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์) สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดทำแผนสมรรถนะวิชาชีพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (ศึกษานิเทศก์) สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้สอดคล้องกับ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และเพื่อจัดทำและทดลอง นำร่องหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (ศึกษานิเทศก์) สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้เกิดการเข้าถึงกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สามารถนำผลการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงานและมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ และจะเชื่อมโยง ฐานข้อมูลกับส่วนราชการอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ ของครู และบุคลากรทางการศึกษาภายในส่วนราชการเองแล้วในปีต่อไป เพื่อให้การดำเนินงานตาม เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาดังกล่าวข้างต้นบรรลุเป้าหมายต่อไป

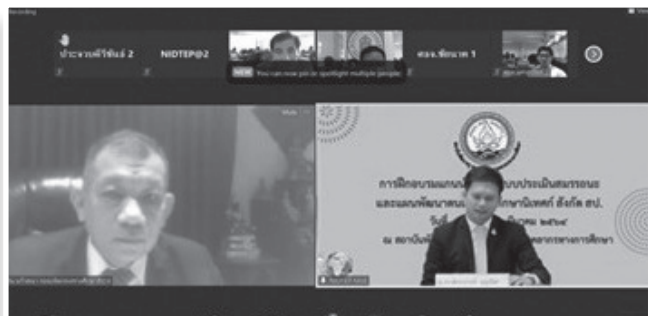
ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าราชการครู สังกัด สป. และกลุ่มศึกษานิเทศก์ สังกัด สป. มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) พัฒนาทดลองนำร่องหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของข้าราชการครู สังกัด สป. “หลักสูตรเทคนิคการเป็นวิทยากร” มีข้าราชการครู สป. จำนวน 25 คน เข้ารับการพัฒนาและผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 100 มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและการเป็นวิทยากรที่มีคุณภาพ มีทักษะในการเขียนแผนการเรียนรู้ และมีทักษะการเป็นวิทยากรที่ดี รวมทั้งจัดทำแบบประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู แผนพัฒนาตนเอง (ID PLAN) และคู่มือการประเมินสมรรถนะวิชาชีพ แล้วเสร็จ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินสมรรถนะวิชาชีพ และการจัดทำแผนพัฒนาตนเองต่อไป

2) จัดทำโมเดลสมรรถนะวิชาชีพของศึกษานิเทศก์ สป. จำนวน 7 มิติ 33 สมรรถนะ เครื่องมือประเมินสมรรถนะ แบบแผนพัฒนาตนเอง และคู่มือประเมินสมรรถนะศึกษานิเทศก์ สป. แล้วเสร็จ เพื่อนำไปใช้ในการประเมินสมรรถนะและจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID PLAN) รวมทั้งจัดอบรมแกนนำจัดทำแบบประเมินสมรรถนะวิชาชีพ และแผนพัฒนาตนเองให้กับศึกษานิเทศก์ สป. 77 จังหวัด จำนวน 117 คน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการประเมินสมรรถนะวิชาชีพ และการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งสามารถนำไปขยายผลต่อให้กับกลุ่มศึกษานิเทศก์ สป.ทั่วประเทศดำเนินการประเมินสมรรถนะฯ พร้อมจัดส่งผลการประเมินให้กับสถาบันพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อดำเนินกิจกรรมขั้นตอนต่อไป

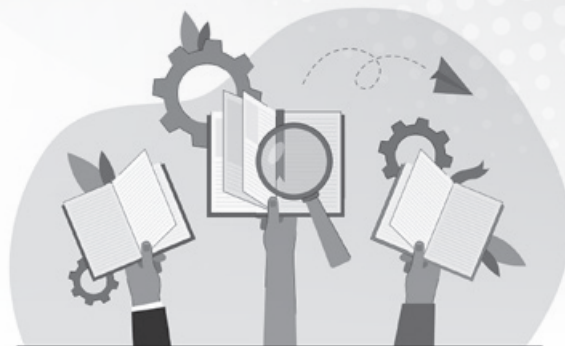
จากการดำเนินงานในกิจกรรมข้างต้น ส่งผลให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (ศึกษานิเทศก์) สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีแผนในการพัฒนาวิชาชีพที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่งผลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหา อุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

ปัญหา อุปสรรค

1) ข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ส่งผลกระทบให้กิจกรรมอื่น ๆ ต้องเลื่อนระยะเวลาในการดำเนินการออกไปเช่นเดียวกัน ซึ่งอาจดำเนินกิจกรรมทั้งหมดไม่ทันภายในสิ้นปีงบประมาณ เช่น การติดตามประเมินผลผู้ผ่านการพัฒนา

2) หน่วยงานแต่ละแห่งต้องเร่งดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานให้เสร็จสิ้นทันภายในปีงบประมาณหลังจากผ่านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้กลุ่มเป้าหมายของโครงการติดภารกิจงานต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการไม่บรรลุตามเป้าหมาย

แนวทางการแก้ไข

1) ดำเนินการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมให้สะดวก รวดเร็วและเหมาะสมขึ้น เช่น ประชุมด้วยระบบทางไกล ZOOM หรือการสื่อสารผ่านช่องทางอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด และบรรลุตามเป้าหมาย

2) ติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กลุ่มเป้าหมายทราบอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง และปรับเปลี่ยนหรือขยายกำหนดเวลาในการดำเนินกิจกรรม ให้มีความเหมาะสมเพื่อความสะดวกของกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

แผนการดำเนินงานต่อไป

กำหนดแนวทางการพัฒนา และจัดทำหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของข้าราชการครู และศึกษานิเทศก์ พัฒนาทดลองนำร่องหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพฯ ติดตามและรายงานสมรรถนะวิชาชีพฯ

2. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการลูกเสือ

สพ.ศธ. มีเป้าหมายในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต มีทักษะในศตวรรษที่ 21 บนฐานของการรู้คุณค่าความเป็นไทยมีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาวะที่ดี นอกจากนี้ นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นการเรียนรู้ด้วยวิธี Active learning ในการพัฒนากระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง หรือจากสถานการณ์จำลองผ่านการลงมือปฏิบัติและเปิดโลกทัศน์มุมมองร่วมกันของผู้เรียนในเชิงแสดงความคิดเห็น โดยสอดแทรกการปลูกฝังวินัย และอุดมการณ์ที่ถูกต้องของคนในชาติ หลักคิดที่ถูกต้องด้านคุณธรรม จริยธรรม การมีจิตสาธารณะ

ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนประเทศและมาตรฐานการศึกษาชาติ โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมด้านลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด

ผลการดำเนินงาน

1) กำหนดให้มีโครงการค่ายกิจกรรมเยาวชนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมน้อมนำพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ เป้าหมายนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,750 คน

2) จัดกิจกรรมด้านลูกเสือและยุวกาชาด ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาพิเศษ ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ โดยศูนย์พัฒนาบุคลากรทางการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจกรรมเยาวชน จำนวน 5 แห่ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 167 คน จัดอบรมเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชายุวกาชาด หลักสูตรครูผู้สอนกิจกรรม ยุวกาชาดให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 18 จังหวัด มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 1,080 คน

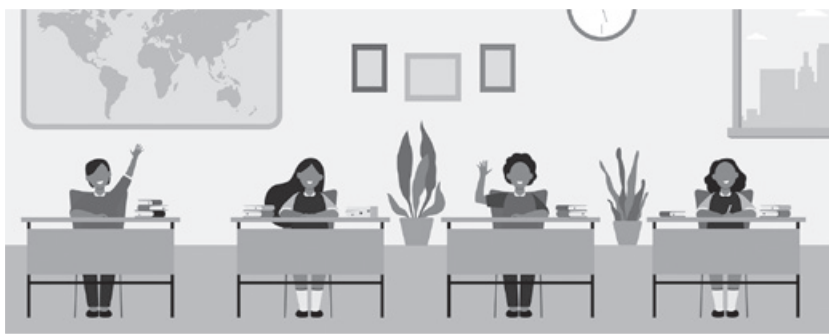
จากการดำเนินงานในกิจกรรมข้างต้น ส่งผลให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความเข้าใจเกี่ยวกับส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และฝึกทักษะและพัฒนากระบวนการคิดโดยใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจ มีเจตคติที่ดี ต่อบ้านเมือง เป็นพลเมืองดี และมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงและมีคุณธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งบุคลากรด้านลูกเสือ ยุวกาชาด ได้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงาน สถานศึกษา มีบุคลากรเครือข่าย ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาดเพิ่มขึ้น

ปัญหา อุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีแนวทางการแก้ไขคือ ปฏิบัติตามมาตรการ ควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมให้สะดวก รวดเร็วและเหมาะสมขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

กำหนดแนวทางติดตามการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา (COVID-19)

3. การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สืบเนื่องจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่เฉพาะ การจัดการศึกษาในพื้นที่จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษา หลักสูตรและกิจกรรมที่จะต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่การพัฒนาการศึกษาเพื่อความมั่นคงของรัฐจึงเป็นยุทธศาสตร์หลักประการหนึ่งของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีคุณภาพโดยมีเป้าประสงค์

ให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีโอกาสได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มุ่งเน้นการจัดการศึกษาทั้งสายสามัญและด้านศาสนาที่ควบคู่กันไป โดยให้การศึกษามีส่วนในการเสริมสร้างสมานฉันท์ สร้างความเข้าใจ และสร้างสันติสุขในพื้นที่ โดยดำเนินการขับเคลื่อน สื่อสารนโยบายการศึกษา มุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจการนำไปปฏิบัติ และเสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินงานให้ความช่วยเหลือแก่ทายาทผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีที่เสียชีวิตและบาดเจ็บสาหัส โดยให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษารายปีต่อเนื่องกับทายาทผู้ที่ได้รับผลกระทบฯ ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา และสามารถดำรงตนอยู่ได้ด้วยตนเองในสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ผลการดำเนินงาน

1) ขับเคลื่อนการพัฒนาภาษาไทยเพื่อความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสำรวจความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนอายุ 16 - 60 ปี ที่ใช้ภาษามลายูถิ่นในชีวิตประจำวัน ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ สงขลา (อำเภอจะนะ นาทวี เทพา และสะบ้าย้อย) จำนวน 5,625 คน คัดกรองความสามารถด้านภาษาไทยของนักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การสอบวัดความรู้ทักษะภาษาไทย ด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2) จัดอบรมสร้างประสบการณ์การสอน ฟัง พูด อ่าน เขียน ผ่านประสบการณ์ตรง/สถานการณ์จริง ให้ครูภาษาไทยชั้น ป.1 - ป.3 ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 402 คน การฝึกอาชีพจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวทางโรงเรียนพระดาบส เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนกลุ่มเสี่ยงผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2 รุ่น ๆ ละ 80 คน เป็นต้น

3) สร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ศิลธรรม จริยธรรม และแนวทางดำเนินชีวิตอันถูกต้องตามหลักของศาสนา ที่นับถือ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม พหุวัฒนธรรม รวมถึงมีทัศนคติที่ดีต่อภาครัฐ โดยให้การอุดหนุนทุนการศึกษาต่อเนื่องแก่ทายาทผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป้าหมายจำนวน 6,842 คน ให้ได้รับโอกาสได้เรียนในระดับที่สูงขึ้นในโรงเรียนของรัฐจนจบหลักสูตรในการศึกษาแต่ละระดับ

จากการดำเนินงานในกิจกรรมข้างต้น ส่งผลให้นักเรียนและประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถอ่านออก เขียนได้ และสื่อสารได้ ผู้บริหาร ครูผู้สอนมีข้อมูลความสามารถด้านทักษะภาษาไทยของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ในการวางแผนการขับเคลื่อนภาษาไทย รวมทั้งทายาทผู้ได้รับผลกระทบฯ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรี

ปัญหา อุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีแนวทางการแก้ไขคือ จัดกิจกรรมภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการดำเนินงานของโครงการให้มีความสอดคล้องกับภาวะปกติใหม่ (New normal)

แผนการดำเนินงานต่อไป

- 1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลความสามารถด้านทักษะภาษาไทยของนักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) จัดสรรทุนให้กับผู้ได้รับผลกระทบฯ ให้แล้วเสร็จภายในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา 2564

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชนในระบบประเภทสามัญศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งในระดับปฐมวัยและระดับขั้นพื้นฐาน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการตามหลักสูตรการศึกษา มีทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับวิชาชีพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการดูแลการศึกษาที่มีคุณภาพ และส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยมีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ ปี 2564 ดังนี้

1. โครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนปฐมวัย กิจกรรมการพัฒนาอบรมพี่เลี้ยงเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน เพื่อให้พี่เลี้ยงเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค มีทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ในการดูแลเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างมีศักยภาพรอบด้านและมีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามช่วงวัย

2. โครงการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM Education) ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาครูผู้สอนระดับประถมศึกษาตอนต้นและปลาย ให้มีความรู้ ความเข้าใจเทคนิคการสอน เข้าใจในแนวทางการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา และสามารถออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในรูปแบบบูรณาการกลุ่มสาระฯ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีได้ อันส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และนำไปแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิต และประกอบอาชีพที่ชอบอย่างมีความสุขในชีวิตจริง อีกทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 พร้อมก้าวไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ที่ต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

3. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อพัฒนาครูผู้สอนสาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับประถมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปลาย ให้มีความรู้ ความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) และภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) และให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สาระเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) และภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อันจะนำมาซึ่งประโยชน์และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้แก่ครูผู้สอน และสร้างสมรรถนะผู้เรียน เพื่อยกระดับการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และทักษะต่างๆ ตลอดจนพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุและผลเข้าใจกระบวนการเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ปัญหาอุปสรรค เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างรวดเร็วและรุนแรงในประเทศ ส่งผลให้มีผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ทำให้การดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต้องปรับเปลี่ยนเป็นแบบออนไลน์ และบางกิจกรรมส่งผลกระทบต่อผู้เข้ารับการอบรม ทำให้ไม่สามารถดำเนินการอบรมภายในกรอบเวลาที่กำหนดได้

ในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จัดทำโครงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมค่านิยมและการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองดี โดยดำเนินการ ดังนี้

1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนลูกเสือแก่ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน จัดอบรมหลักสูตรผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้ทั่วไป และผู้กำกับลูกเสือสำรองขั้นความรู้เบื้องต้น ให้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 21 คน/9 โรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะ กระบวนการจัดการเรียนการสอนลูกเสือให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

2) พัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จัดอบรม หลักสูตร “การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม กับครูมืออาชีพ” จำนวน 2 รุ่น มีผู้เข้ารับการอบรม รุ่นที่ 1 จำนวน 200 คน/58 โรงเรียน รุ่นที่ 2 จำนวน 120 คน / 45 โรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน มีความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของตนเอง ความคิดเชิงบวกกับการทำงานในองค์กรและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม การทำงานเป็นทีม ตระหนักถึงสิทธิเด็ก การคุ้มครองเด็กจากการถูกล่วงละเมิด การวิเคราะห์ถึงความพร้อมในการรับมือ และจัดการกับการล่วงละเมิดที่อาจเกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยสามารถจัดทำแผนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และมีแนวทางการสร้างสื่อ นวัตกรรมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนได้

3) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ประชุมคณะทำงานจัดทำแนวทางกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเอกชน มีคณะทำงานเข้าร่วมประชุม จำนวน 30 คน เพื่อส่งเสริมสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และเพื่อให้ครูโรงเรียนเอกชนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ ตามหลักสูตรสำนักงานลูกเสือแห่งชาติได้อย่างถูกต้อง

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)

1. การส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานครได้ส่งเสริมฝึกอบรมและพัฒนาครูและผู้บริหารระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยในการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการ

สถานศึกษา และก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา กรุงเทพมหานครได้กำหนดให้มีวิชาเฉพาะเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการทบทวน เตรียมความพร้อมให้มั่นใจว่า ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน และได้พัฒนาช่องทางการเรียนรู้สำหรับครูในรูปแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู

มีทักษะการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น โครงการอบรมครูปฐมวัยแบบออนไลน์ ด้วยหลักสูตร “กลยุทธ์การพัฒนาการเรียนรู้สู่การคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์ Covid-19” โครงการอบรมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) การนำร่องโครงการดีดี STEM Career Academies และ Health Science Academy เพื่อยกระดับและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านสะเต็มศึกษา ฯลฯ

ผลการดำเนินงาน

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพการศึกษา ก่อนที่จะดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
- 2) ครูได้รับการพัฒนาด้านการสอน และสามารถนำไปต่อยอดสร้างชุมชนการเรียนรู้ในการพัฒนาครู

ข้อจำกัดการดำเนินการ

การจัดฝึกอบรมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผ่านระบบออนไลน์ อาจมีปัญหาในด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต การเชื่อมต่อระบบ การซักถามข้อสงสัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะ

จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ เช่น E-Book Power point เนื้อหาการฝึกอบรมต่างๆ สำหรับศึกษาด้วยตนเอง

แผนการดำเนินการต่อไป

สนับสนุนสื่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพครู เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และส่งเสริมวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะครูมีความรู้ด้านการวัดและประเมินผล

2. การประเมินผล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย และในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยระดับปฐมวัย ให้ความสำคัญกับการประเมินพัฒนาการของเด็ก และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการวัด ประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีคุณภาพตามที่ หลักสูตรกำหนด ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาครอบคลุม ถึงการผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

จุดมุ่งหมายของการประเมิน 2 ประการ คือ การประเมินระหว่างเรียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้พัฒนา ผู้เรียน (Formative Assessment) และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนและสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ทั้งนี้แบ่งการประเมินผลการเรียนรู้เป็น 4 ระดับ คือ 1) ระดับชั้นเรียน 2) ระดับโรงเรียน 3) ระดับสังกัด (เป็นการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาโดยนำผลการประเมินระดับ โรงเรียนมาวิเคราะห์และสรุปผลในภาพรวม เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 จึงงดประเมินด้วยการ สอบมาตรฐานกลาง) และ 4) ระดับชาติ ซึ่งผลการประเมินในระดับต่าง ๆ ดังกล่าวในแต่ละปีการศึกษา ประกอบกับแนวโน้มข้อมูลย้อนหลัง ถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนและสำนักงานเขต และการกำหนด นโยบาย/วางแผนด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

สำหรับช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียน ได้จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และได้ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการวัดและ ประเมินผล และจัดส่งข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการประเมินระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง ผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ในการนี้ กรุงเทพมหานครได้เสนอแนวทางการวัด และประเมินผลตามบริบทของผู้เรียนและสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินในระหว่างเรียน ครูใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอความรู้ที่ได้รับ และประเมินตนเองเพื่อกำกับการเรียนรู้ของตนเอง และมีการเก็บข้อมูลผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าและใช้พัฒนาผู้เรียน สำหรับการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนให้มี การทดสอบหรือการประเมินที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ โดยไม่ให้อุปสรรคด้านการเข้าถึงระบบออนไลน์ หรือการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยที่ทำให้คะแนนต่างกัน

ผลการดำเนินการ

โรงเรียนมีแนวทางการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน ตรงตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมีการติดตามตรวจสอบจากต้นสังกัดเป็นระยะ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สท. มท.)

สท. มท. ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียน การสอน/การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล เพื่อสร้างผู้เรียน ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมือง ที่เข้มแข็ง บนฐานคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมร่วม ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีการดำเนินการ ตามกิจกรรม/แผนงาน/โครงการ ดังนี้

1) โครงการอบรมหลักสูตร “การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับปฐมวัย สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพทางการศึกษา พ.ศ. 2561”

2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยแห่งชาติ และการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาประเภทศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (SAR)

3) โครงการ “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คุณภาพดี มีมาตรฐาน เด็กพัฒนาการสมวัย”

4) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพสถานศึกษาปฐมวัยต้นแบบทักษะ EF เพื่อสร้าง ภูมิคุ้มกันยาเสพติดของเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบันทึกข้อมูล ในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (ระบบ NISPA)

5) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยด้วยการจัดการเรียนการสอนทางไกล ผ่านดาวเทียม (DLTV) สำหรับครูปฐมวัยในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กปฐมวัยครบสมบูรณ์ตามวัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ปัจจุบัน มีสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาแล้ว จำนวน 3,224 แห่ง

7) โครงการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับปฐมวัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8) แผนงานความร่วมมือระหว่างองค์กรยูนิเซฟ ประเทศไทย และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2560 - 2564 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพให้กับครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาปฐมวัย ให้ได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ ทักษะ รวมถึงองค์ความรู้ เกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะเด็กปฐมวัยที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่มีคุณภาพให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ พร้อมทั้งให้ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กเผยแพร่ สมรรถนะเด็กปฐมวัยและกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างมีส่วนร่วมกับเครือข่าย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาธิตภายใต้แผนงานความร่วมมือนี้ จำนวน 23 แห่ง ใน 23 จังหวัด ทุกภูมิภาคของประเทศ อีกทั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสาธิตดังกล่าวยังได้ขยายผลไปยัง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่ายอื่น ๆ ในพื้นที่ อีกจำนวน 684 แห่ง

การประเมินผลการศึกษา

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือว่า

เป็นกระบวนการต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็ก ต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราว หรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่า เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาเด็กมาพิจารณาปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน

การประเมินพัฒนาการ ดำเนินการดังนี้

- 1) วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
- 2) ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
- 3) ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดปี
- 4) ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

การส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล เพื่อสร้างผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง บนฐานคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมร่วม ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สำนักงาน กศน. โดยกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษามีการจัดทำหลักสูตร “การพัฒนาการจัดการศึกษามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” ขึ้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงาน ก.ค.ศ. กำหนดเพื่อนำไปในการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน สังกัดสำนักงาน กศน. โดยหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประเมินหลักสูตรเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการสอน สำนักงาน กศน. และสำนักงาน ก.ค.ศ. มีมติรับรองหลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว สำนักงาน กศน.จึงประกาศรับรองหลักสูตร ตามประกาศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เรื่อง การรับรองหลักสูตรพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน สังกัดสำนักงาน กศน. (เพิ่มเติม) ประกาศ ณ วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2564

ทั้งนี้ หลักสูตร “การพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และ 2) เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนา สามารถกำหนดแนวทางหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือผู้รับบริการ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ โดยหลักสูตรดังกล่าวมีเนื้อหาหลักที่สำคัญ ดังนี้

1) ที่มาและความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

2) มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

3) การจัดการเรียนรู้ การกำหนดโครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษา

4) การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

สสวท. ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อสร้างผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง บนฐานคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมร่วม ตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ดังนี้

1. **การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ Project 14** มีส่วนช่วยให้ครูมีสื่อการสอนสำหรับการสอนด้วยระบบออนไลน์ในช่วงที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้ครูทุกพื้นที่ในประเทศสามารถนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ช่วยให้นักเรียนในโรงเรียนที่ครูไม่มีความพร้อมในการผลิตสื่อการสอนแบบออนไลน์ด้วยตัวเองยังสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกับนักเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อม โดยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 (กรกฎาคม - พฤศจิกายน) สสวท. ได้เผยแพร่คลิปการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ทุกระดับชั้นแล้วจำนวน 1,516 คลิป และขณะนี้ได้ทยอยเผยแพร่คลิปการสอนสำหรับภาคเรียนที่ 2 แล้ว จำนวน 822 คลิป เพื่อให้โรงเรียนได้นำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนตามปกติ รวมถึงใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ในระหว่างที่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19 อีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้จุดเด่นของสื่อ Project 14 คือ สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นความเข้าใจ เชื่อมโยงชีวิตจริง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

สสวท. ได้ประชาสัมพันธ์และจัดให้มีช่องทางการเข้าถึงคลิปวิดีโอได้ถึง 3 ช่องทาง ดังนี้

แผนการดำเนินงานต่อไป

- 1) ทบทวนและปรับปรุงคลิปการสอนบางคลิปให้มีเนื้อหาหรือกลวิธีสอนที่มีความน่าสนใจมากขึ้น
- 2) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ Project 14 ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง และแนะนำการใช้ Project 14 อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในห้องเรียนแบบ on-site online และ on demand
- 3) นำคลิปวิดีโอ Project 14 เข้าสู่ระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System) ที่ สสวท. กำลังพัฒนา โดยระบบนี้สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้และให้คำแนะนำเพิ่มเติมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนกำกับติดตามการเรียนรู้ของตนเองได้

2. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding)

สสวท. ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาการคำนวณและภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding) ร่วมกับ สพฐ. และร่วมกันเร่งพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ เนื่องจากเป็นวิชาใหม่ ครูที่จบไม่ตรงสายจะมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในวิชานี้เป็นอย่างมาก ไม่มีความมั่นใจในการสอน หรือหลีกเลี่ยงที่จะสอน โดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูที่แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับพื้นฐานที่เน้นการสอนวิทยาการคำนวณขั้นพื้นฐานและระดับขั้นสูงที่เพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านการเขียนโปรแกรม นอกจากนี้ สสวท. ยังได้พัฒนาสื่อ Unplugged Coding ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สำหรับสถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกลหรือโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ได้เรียนรู้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมนักเรียนทุกพื้นที่ให้เรียนรู้วิทยาการคำนวณและภาษาคอมพิวเตอร์ เกิดทักษะการรู้ดิจิทัลได้โดยไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เป็นหลัก

ผลการอบรมพบว่าครูผู้สอนสามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้ และจำเป็นต้องจัดการอบรมเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาและเพิ่มความมั่นใจในการสอนให้กับครูกลุ่มที่จบมาไม่ตรงสายและต้องสอนวิชาวิทยาการคำนวณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเขียนโปรแกรม นอกจากนี้ จากการติดตามผลพบว่า ยังมีโรงเรียนที่ไม่กำหนดวิชาวิทยาการคำนวณเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร บางโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และขาดแคลนสื่อการสอน อุปกรณ์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และสื่อฮาร์ดแวร์บางประเภทที่จะให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรม หรือนำไปใช้สำหรับการทำโครงการประดิษฐ์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนการดำเนินงานต่อไป

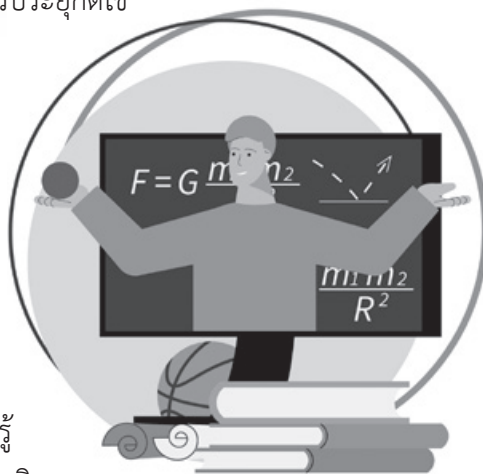
- 1) ดำเนินการพัฒนาและฝึกอบรมครูอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดอบรมครูหลักสูตรการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณสำหรับครู (Coding for Teacher: C4T) หลักสูตรการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณสำหรับครูขั้นสูง (Coding for Teacher Plus: C4T Plus) และหลักสูตรปัญญาประดิษฐ์สำหรับโรงเรียน
- 2) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับวิทยากรแกนนำ (Coding Core Trainer: CCT) และการอบรมการจัดการเรียนรู้วิทยาการคำนวณสำหรับศึกษานิเทศก์ (Coding Mentor: CM) ร่วมกับ สทศ. สช. อปท. และ กทม.
- 3) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการเขียนโปรแกรมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ Scratch ขั้นพื้นฐาน สำหรับการสอนวิทยาการคำนวณ และ Python
- 4) ดำเนินการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลสำหรับผู้สอนวิทยาการคำนวณ
- 5) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอบรมโค้ดดิ้งสำหรับบุคคลทั่วไป

3. การวัดและประเมินผล

สำหรับภารกิจด้านการวัดและประเมินผลระดับชาติ ในปี พ.ศ. 2564 สสวท. มีความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. โดยเป็นผู้จัดทำข้อสอบสำหรับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) วิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในหลักสูตร นอกจากนี้ สสวท. ได้มีความร่วมมือกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ในการจัดทำข้อสอบกลางเพื่อใช้ในการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Thai University Central Admission System : TCAS) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มข้อสอบวิชาสามัญ และกลุ่มข้อสอบวิชาความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (Professional and Academic Aptitude Test: PAT)

สำหรับกลุ่มข้อสอบ PAT เน้นวัดสมรรถนะโดยใช้สถานการณ์หรือข้อมูลเป็นตัวนำเรื่อง ให้ข้อมูลที่เพียงพอและจำเป็นนำไปสู่การคิดวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบ โดยวิชาความถนัดทางคณิตศาสตร์ (PAT1) วัดสมรรถนะด้านการเชื่อมโยงความรู้ การแก้ปัญหาและการให้เหตุผล และการสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ ในส่วนวิชาความถนัดทางวิทยาศาสตร์ (PAT2) วัดสมรรถนะด้านการเชื่อมโยงความรู้ การประเมินและการออกแบบกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และการสื่อสารและการสื่อความหมายข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ **สำหรับกลุ่มข้อสอบวิชาสามัญ** เน้นวัดหาความรู้วิชาต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับศึกษาต่อ เน้นวัดความเข้าใจและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้

การดำเนินงานพัฒนาข้อสอบ O-NET และข้อสอบ TCAS ร่วมกับทาง สทศ. และ ทปอ. ได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดย สสวท. ได้ติดตามและรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากสื่อต่าง ๆ พบว่า ได้รับเสียงสะท้อนในเชิงบวกเกี่ยวกับรูปแบบข้อสอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน และรูปแบบของข้อสอบที่ไม่วัดความจำ แต่เน้นวัดความเข้าใจในเนื้อหา ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และการคิดวิเคราะห์ รวมถึงวัดสมรรถนะสำคัญของการเรียนวิชา

วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งข้อสอบลักษณะดังกล่าวสามารถสะท้อนความรู้ความสามารถของผู้สอบ และยังกระตุ้นให้สังคมเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

แผนการดำเนินงานต่อไป

- 1) จัดการอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเรื่องการพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่เน้นวัดสมรรถนะ
- 2) พัฒนาระบบคลังข้อสอบออนไลน์วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สำหรับเผยแพร่แก่ผู้สนใจ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สพศ.)

การประเมินผลการศึกษา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สพศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกในระยะที่ 1 การประเมินและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ก่อนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ซึ่ง SAR ส่งผ่านหน่วยงานต้นสังกัดตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ไปแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 21,216 แห่ง ประกอบด้วย

- 1) สถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก) จำนวน 7,698 แห่ง
- 2) สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12,189 แห่ง
- 3) สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ จำนวน 668 แห่ง
- 4) โรงเรียนนานาชาติ ประเภท Joint Accreditation จำนวน 36 แห่ง

5) ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 217 แห่ง

6) สถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา จำนวน 444 แห่ง

โดยมีสถานศึกษาที่ร้องขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกในระยาะที่ 2 ร้อยละ 15 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดดังกล่าว ซึ่งมีจำนวนประมาณ 3,182 แห่ง โดยขณะนี้คณะผู้ประเมินภายนอกอยู่ระหว่างดำเนินการประเมินออนไลน์กับสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกได้ครบตามจำนวนทั้งหมดภายในเดือนกันยายน 2564 และจากนั้นในปีงบประมาณพ.ศ. 2565 ไตรมาสที่ 1 สมศ. ได้กำหนดแผนการดำเนินการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก และสังเคราะห์เป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาดำเนินการส่งเสริมความเข้าใจให้สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติ

พ.ศ. 2561 ไปบูรณาการกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งรายงานผลการดำเนินการสังเคราะห์ต่อคณะกรรมการติดตามการนำผลประเมินไปใช้ ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนและติดตามผลการนำข้อเสนอแนะไปใช้พัฒนาคุณภาพรวมถึงการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปใช้ นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สมศ. ได้กำหนดจำนวนเป้าหมายสถานศึกษาที่จะดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกไว้จำนวนทั้งสิ้น 18,000 แห่ง และได้กำหนดแผนการดำเนินงานให้มีการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกและสรุปข้อค้นพบในประเด็นที่เป็นจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพ และแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาในแต่ละสังกัด เสนอต่อคณะกรรมการ สมศ. และคณะทำงานส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทุกไตรมาส

ในการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก สมศ. ได้ดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จนถึงปัจจุบัน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอก หน่วยงานต้นสังกัด และเจ้าหน้าที่ สมศ. โดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกไปสู่ Digital based EQA อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจะส่งผลให้กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. มีความรวดเร็ว และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถลดปริมาณทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้เป็นอย่างมาก เช่น ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน ปริมาณเอกสารที่เป็นกระดาษ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นยังสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ระหว่าง สมศ. กับหน่วยงานภายนอก (ผู้ประเมินภายนอก/สถานศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด/เขตพื้นที่การศึกษา/ศึกษาธิการจังหวัด ฯลฯ) การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังสามารถจัดทำรายงานในมิติต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาของประเทศได้แบบทันทีตามความต้องการใช้งาน (Real-time) โดยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

- 1) ระบบ AQA Platform เป็นระบบที่รองรับการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ประเมินภายนอก การอบรมพัฒนาผู้ประเมินภายนอก และการเผยแพร่รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
- 2) ระบบบริหารจัดการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (E-SAR) เป็นระบบที่ใช้จัดส่ง และจัดเก็บ SAR ของสถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด
- 3) ระบบ Mobile Application เป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลของผู้ประเมินภายนอกในระหว่างการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
- 4) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านข้อมูลการประเมิน Excellence Center of QA เป็นระบบรองรับการวิเคราะห์ และส่งเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.)

สทศ. ได้ดำเนินการด้านการประเมินผลการศึกษาโดยใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน และมีผลโดยสรุปดังนี้

มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้เรียนรู้ และด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

1. พัฒนาแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเพื่อวัดความรู้รวบยอดของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา และดำเนินการจัดสอบให้กับผู้เรียน ในปีการศึกษา 2563 ได้แก่ O-NET N-NET B-NET I-NET โดยได้ดำเนินการกำหนดกรอบการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบร่วมกับบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละระดับการศึกษา เช่น สพฐ. สสวท. กศน. เพื่อให้ได้ข้อสอบที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา

2. พัฒนาข้อสอบ O-NET ในรูปแบบข้อสอบอัตนัย และพัฒนาระบบการตรวจข้อสอบอัตนัยผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ และพัฒนาอาจารย์สอนในมหาวิทยาลัยเป็นวิทยากรสำหรับพัฒนาครูผู้สอนภาษาไทยเป็นผู้ตรวจข้อสอบอัตนัยร่วมกับสถาบันภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสร้างเครือข่ายมหาวิทยาลัยเพื่อร่วมมือเป็นศูนย์ตรวจครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย ส่งผลให้สามารถดำเนินการตรวจได้ในระยะเวลาที่จำกัด และสามารถดำเนินการพร้อมกันได้ทุกภูมิภาค ในปีการศึกษา 2563 โดยมีศูนย์ตรวจ 6 แห่ง และจะขยายผลเพิ่มเติมต่อไปเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละภูมิภาคนำความรู้และข้อมูลไปใช้ในเป็นแนวทางยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น ในปีการศึกษา 2564

3. พัฒนาข้อสอบสำหรับทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V-NET) โดยบูรณาการ กับข้อสอบวัดสมรรถนะด้านเทคโนโลยี (Digital Literacy : DL) ร่วมกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ และ ดำเนินการจัดสอบในปีการศึกษา 2563 ด้วยระบบดิจิทัล (Digital Testing Platform) วันที่ 4-6 เมษายน 2564 มีจำนวนผู้มีสิทธิ์สอบ 37,940 คน

4. พัฒนาแบบทดสอบวัดสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครูด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และดำเนินการจัดสอบให้กับผู้สมัครสอบเพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ครั้งที่ 1/2564 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2564 จำนวน 34 วิชา จำนวนผู้มีสิทธิ์สอบ 7,256 คน

5. พัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ (Test of English Communication in the Workplace : TEC-W) สำหรับบุคคลทั่วไปในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยจะดำเนินการจัดสอบสำหรับ นักศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 4,000 คน ในปี พ.ศ.2564

6. พัฒนาแบบทดสอบประเมินความรู้เพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาประจำปีการศึกษา 2564 ในวิชาความถนัดทั่วไป (GAT) และความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) จำนวน 14 วิชา และดำเนินการ จัดสอบวันที่ 20-23 มีนาคม 2564 จำนวนผู้มีสิทธิ์สอบ 254,214 คน และวิชาสามัญ จำนวน 9 วิชา และดำเนินการ จัดสอบวันที่ 3-4 เมษายน 2564 จำนวนผู้มีสิทธิ์สอบ 173,077 คน

7. สทศ. ร่วมมือกับกองบัญชาตำรวจตระเวนชายแดนในการพัฒนาการใช้ผลสอบ O-NET ในยกระดับ การศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเริ่มจากวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ วิเคราะห์ผล O-NET ที่นำสู่การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนอย่างเชื่อมโยงบูรณาการกับฐานของการเกษตร และสหกรณ์รวมถึงวิชาชีพต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตรปฐมวัยและหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานตามที่ สทศ. กำหนด

มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง มีค่านิยมร่วม และคุณธรรม

สทศ. พัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะเพื่อรองรับทักษะในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รอบด้าน สำหรับให้สถานศึกษาใช้ในการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นคนดี (รวมคุณธรรมต่าง ๆ) ความรักชาติ และความพอเพียง (รวมถึงทักษะชีวิต) และจะดำเนินการเผยแพร่บนเว็บไซต์ สทศ. เพื่อให้สถานศึกษาใช้ในการประเมินนักเรียน ภายในปีการศึกษา 2564

ปัญหา/อุปสรรค

การวัดและประเมินในปัจจุบันยังเป็นการใช้กระดาษ เป็นส่วนใหญ่และมีการจัดสอบโดยใช้ศูนย์/สนามสอบ ซึ่งทำให้ไม่ได้รับความสะดวกสำหรับผู้เข้าสอบที่ต้อง เดินทางมายังศูนย์/สนามสอบ รวมทั้งการบริหารจัดการ สนามสอบโดยใช้จำนวนบุคลากรมาก ทั้งนี้ สทศ.จัดทำ แผนดำเนินการพัฒนา Digital Testing Platform เพื่อรองรับการทดสอบที่มีจำนวนผู้เข้าสอบจำนวนมากให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น

4. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สทศ.)

ในปีงบประมาณ 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ดำเนินการวิจัย จำนวน 2 โครงการ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงประเมิน (evaluation research) รูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 (ดำเนินการโดยสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สทศ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเสนอ รูปแบบและแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ พ.ศ. 2561 โดยมีกระบวนการดำเนินการแบ่งออกเป็น 4 กระบวนการ ได้แก่ 1) การติดตามและ

สำรวจรูปแบบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาทุกระดับและประเภท การศึกษาทั่วประเทศ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลการดำเนินงานในภาพรวม 2) ศึกษาและ ถอดบทเรียนรูปแบบการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผู้เรียนในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ด้านคุณภาพผู้เรียนอย่างน้อย 20 แห่ง และวิเคราะห์ เทียบเคียงกับเกณฑ์มาตรฐานทั้งในระดับชาติและสากล 3) วิเคราะห์แนวทางการดำเนินงาน ปัจจัยความสำเร็จ และ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการวัดและประเมิน ผู้เรียนในสถานศึกษาจากข้อมูลการสำรวจและถอดบทเรียน และ 4) จัดทำข้อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินการเรียนรู้

ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการกระบวนการที่ 1) คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามให้แก่สถานศึกษากลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา สถานศึกษา ครู คณาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางรูปแบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปปรับใช้ พัฒนา ปรับปรุงวิธีปฏิบัติและวางแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อไป กำหนดแล้วเสร็จเดือนกุมภาพันธ์ 2565

2. โครงการวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ (ดำเนินการโดยสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สกศ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยกำหนดขอบเขตการดำเนินงาน คือการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand) ตามคุณลักษณะ

ขั้นต่ำ 3 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งมีรายละเอียดความลึกของตัวบ่งชี้ตามระดับและประเภทการศึกษา ได้แก่ ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ตามที่กำหนดไว้

ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 พร้อมทั้งดำเนินการศึกษาสภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน และแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยครอบคลุมแนวทางการจัดการศึกษา จำนวน 9 ประเด็น คือ 1) นโยบาย/กลยุทธ์การจัดการศึกษา 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) สื่อและเครือข่ายการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผล 6) การพัฒนาครู/อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 7) การส่งเสริมสนับสนุนของต้นสังกัด 8) ภาควิชาเครือข่าย และ 9) การบริหารจัดการและการบูรณาการการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาและยกระดับการศึกษาให้ได้ตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์ และผู้เรียนของสถานศึกษา ในทุกระดับและประเภทการศึกษา ได้แก่ 1) ระดับปฐมวัย ครอบคลุมสังกัด สพฐ. สข. สด. บข.ตชด. 2) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ครอบคลุมสังกัด สพฐ. สข. สด. (ทั้งประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย) บข.ตชด. กศน. สอศ. (เฉพาะ ปวช.)

อว. (ร.ร.สาธิต) 3) ระดับอุดมศึกษา ครอบคลุมสังกัด อว. (สถาบันอุดมศึกษา) สอศ. (เฉพาะ ปวส.) ทั้งนี้ รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง สถานประกอบการ เป็นต้น ครอบคลุม พื้นที่ 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจ้างที่ปรึกษา และผลที่คาดว่าจะได้รับคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและในระดับปฏิบัติได้รับทราบข้อมูลผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ครอบคลุม ชัดเจน และสะท้อนให้เห็นคุณลักษณะของผู้เรียนในภาพรวม สามารถกำหนดแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาด้านที่เป็นจุดแข็ง และพัฒนา ปรับปรุงด้านที่เป็นจุดอ่อน อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่กำหนดไว้ต่อไป กำหนดแล้วเสร็จเดือนมีนาคม 2565

5. การประชาสัมพันธ์ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกรณีตัวอย่าง ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานต้นสังกัดได้รายงานกรณีตัวอย่างการดำเนินงานที่เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กล่าวคือ สถานศึกษาได้สร้างผู้เรียนให้เป็น ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง ภายใต้คุณธรรมและค่านิยมร่วมเป็นฐานในการพัฒนาตน จำนวน 7 กรณี ศึกษา ดังนี้

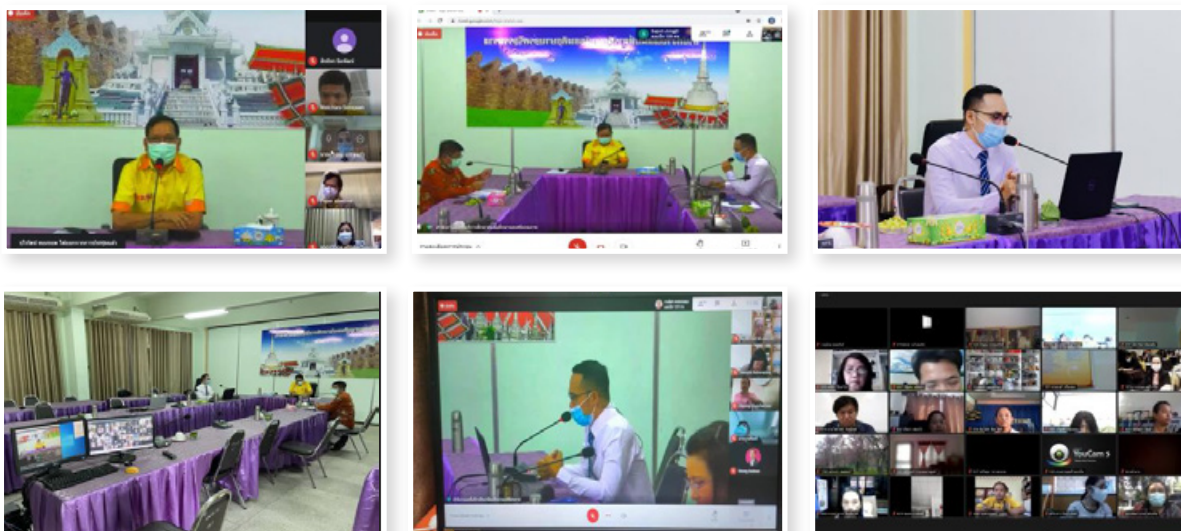
กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

รูปแบบที่ 1 การนำระบบประกันคุณภาพขับเคลื่อนลงสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 1 พัฒนาและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและระบบการประเมินแนวใหม่ ตามรูปแบบ
แนวทางการประเมินและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ในรูปแบบออนไลน์

กิจกรรมที่ 2 ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะของกิจกรรม คือ เป็นการติดตามตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษา
ระดับสภวิทยาเขต ดำเนินการติดตามตรวจสอบฯ สถานศึกษาในสภวิทยาเขต ตามแผน/ปฏิทิน โดย
สถานศึกษาส่งประกาศมาตรฐาน และเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา มายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ร่วมกันตรวจสอบ ประกาศมาตรฐาน
และเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา การพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะของกิจกรรม คือ การนิเทศ ติดตามตรวจสอบมาตรฐาน
และเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ในรูปแบบออนไลน์ เป็น สภวิทยาเขต

ภาพกิจกรรมโครงการพัฒนาและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและระบบการประเมินแนวใหม่
ตามรูปแบบแนวทางการประเมินและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ด้วยระบบออนไลน์
โปรแกรม Google Meet

รูปแบบที่ 2 การส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วย DARA Model สู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา จัดทำมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนแนวทางการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา และกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด

หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษา

ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพ

การศึกษาของสถานศึกษามีความเข้มแข็งและเกิดการ

พัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และ

เมื่อประเทศไทยต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรค

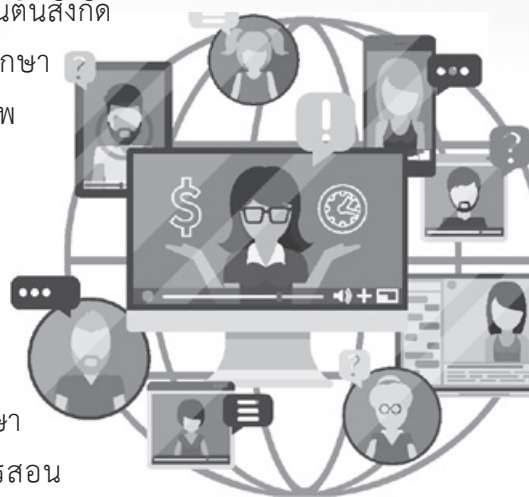
ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นักเรียนจำนวนมาก

พลาดโอกาสการเรียนรู้ในสถานศึกษาตั้งแต่เริ่มปีการศึกษา

สถานศึกษาหลายแห่ง ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอน

ในสถานศึกษาได้ หลังจากที่จำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 พุ่งสูงขึ้นในหลาย

พื้นที่ทั่วประเทศ เกิดคำถามถ้าโควิดไม่หายไปง่าย ๆ คุณภาพการเรียนการสอนของประเทศไทยจะเป็นอย่างไร

เพื่อให้เกิดการบูรณาการการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแต่เน้นความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา พร้อมกับการมีครูและผู้ปกครอง เป็นพี่เลี้ยงช่วยกันส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิต สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามแนวทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารและเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืนและต่อเนื่องแม้ในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ครูและบุคลากรทุกคนจะต้องตระหนักรู้ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดกับผู้เรียน ดังนั้น ในการขับเคลื่อนการศึกษาให้เกิดคุณภาพและความปลอดภัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จึงนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยพัฒนาฐานข้อมูลในระบบวิเคราะห์สภาพการณ์ (WAR ROOM) ที่เป็น BIG DATA ในระบบบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา AMSS++ มีข้อมูลประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน คุณภาพผู้เรียน ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับต่าง ๆ ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ได้ขับเคลื่อนการนิเทศติดตามด้วยรูปแบบ DARA MODEL มีขั้นตอนในการนิเทศติดตามเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 7 แสดงรูปแบบการขับเคลื่อนการนิเทศติดตามด้วย DARA MODEL

ขั้นที่ 1 ออกแบบ (Designing) เป็นการร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ร่วมวางแผนการนิเทศ และร่วมสร้างเครื่องมือการนิเทศ มีการวางแผนในกิจกรรมที่จะนิเทศติดตามดังนี้

1) ส่งเสริมเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนใช้ฐานข้อมูลผลการประเมินนักเรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานของเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีรายละเอียดผลการประเมินนักเรียนรายชั้น รายวิชา รายบุคคล มาตรฐาน/ตัวชี้วัด ใน BIG DATA เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน

2) กำหนดแนวทางให้ทุกโรงเรียนใช้กระบวนการ PLC ในการพัฒนางาน โดยสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน

3) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน ตามแนวทาง Active Learning

4) ส่งเสริมการนิเทศภายในที่เข้มแข็งและการนิเทศตนเองของครู ผู้บริหารในระบบนิเทศออนไลน์

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการนิเทศ (Acting) จากแผนที่ได้วางไว้นำไปสู่การปฏิบัติโดยการนิเทศติดตามที่เข้มแข็ง นิเทศติดตามครูทุกคน ด้วยเครือข่ายการนิเทศติดตาม ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาิเทศก์ประจำแต่ละกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพ คณะกรรมการ ก.ต.ป.น. คณะอนุกรรมการ ก.ต.ป.น. ประธานกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาทุกกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนการปฏิบัติการนิเทศในขั้นนี้ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ศึกษาข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานใน Big data เพื่อให้ครูทราบผลการประเมินนักเรียนในความรับผิดชอบของตนเอง ผลการประเมินมีรายละเอียดในภาพรวมของโรงเรียน ภาพรวมของรายชั้น ภาพรวมของรายวิชา และรายละเอียดในนักเรียนรายบุคคล รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัดของนักเรียนแต่ละคน ในแต่ละวิชาที่ผ่านหรือไม่ผ่าน

กิจกรรมที่ 2 ขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาโดยใช้กระบวนการ PLC เทคนิค Lesson study ประกอบด้วย ชั้น Plan Do See ครูทุกคนมีคู่มือ (Buddy) มีปฏิทินในการ PLC มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการสังเกตชั้นเรียน และมีการสะท้อนผลร่วมกับทีมนิเทศภายในของโรงเรียน และทีมนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา

กิจกรรมที่ 3 ครูจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยความสุข ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง Active learning

กิจกรรมที่ 4 ครู ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ นิเทศตนเอง เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานเทียบกับมาตรฐานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วยระบบนิเทศออนไลน์ (นิเทศ 4.0) ทุกภาคเรียน

ขั้นที่ 3 สะท้อนผล (Reflecting) เป็นขั้นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสริมแรงและช่วยเหลือ เมื่อเสร็จสิ้นการนิเทศติดตามในแต่ละโรงเรียนในแต่ละครั้งจะมีการสะท้อนผลใน 2 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สะท้อนระดับโรงเรียน เสริมแรงและชี้แนะแนวทางการพัฒนาแก่ผู้บริหารและครู ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในแต่ละกิจกรรมที่กำหนดเป็นกิจกรรมการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา

ระดับที่ 2 สะท้อนระดับกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษา เมื่อเสร็จสิ้นการนิเทศติดตามตามปฏิทินที่กำหนด คณะนิเทศติดตามในแต่ละกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการนิเทศในภาพรวมของแต่ละกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาเพื่อเสริมแรงและให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในกลุ่มในแต่ละกิจกรรม

ขั้นที่ 4 ประเมิน (Assessment) เป็นการประเมินผล รายงานผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ประเมินผลการนิเทศติดตามด้วยการใช้แบบสอบถามในระบบ AMSS++ รวมทั้งจากผลการประเมินตนเองของครูในระบบ AMSS++ มีการกำหนดให้แต่ละกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษารายงานผลการนิเทศติดตามทุกกลุ่ม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่และเสนอนวัตกรรมต่อยอดการศึกษา กลุ่มเป้าหมายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ คณะกรรมการนิเทศ ผู้บริหารทุกโรงเรียน ครูทุกคน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรุปผลการนิเทศติดตามการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา ยกย่องเชิดชูมอบเกียรติบัตรให้แก่ โรงเรียน ผู้บริหาร และครู ที่จัดการศึกษาได้ดีในแต่ละกิจกรรมการนิเทศ

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน/ครูผู้นิเทศ

ครูมีความรู้ความเข้าใจแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคู่มือ (Buddy) ในการทำงานเป็นที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือ ครูมีผลการสะท้อนการปฏิบัติงานของตนเองที่จะเป็นข้อมูลในการพัฒนางานในระบบ SMSS++ ครูมีสารสนเทศที่สำคัญ Big Data ที่สะท้อนผลการทำงานของครู ในการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด พัฒนาผู้เรียนครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประโยชน์ต่อผู้เรียน

ผู้เรียนรู้ผลการเรียนของตนเองที่มีรายละเอียดถึงมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่ได้รับการประเมิน นักเรียนได้รับการพัฒนาครบตามที่หลักสูตรกำหนด ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เกิดสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร มีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาที่เรียน มีทักษะตรงตามธรรมชาติวิชา และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

ประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามี BIG DATA เป็นสารสนเทศในการนิเทศครู มีรูปแบบ และขั้นตอนการนิเทศภายในที่ชัดเจนเป็นระบบ สามารถพัฒนาหรือส่งเสริมความสามารถของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ครูจัดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ส่งผลให้พัฒนาเต็มศักยภาพ

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

สถานศึกษาขาดคู่มือหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อได้กำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนได้แล้วควรจัดทำคู่มือหรือแนวทางดำเนินงานต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

- 1) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบที่หลากหลาย
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสร้างเวทีเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชนต่อไป

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สิลม

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สิลม “สถานศึกษารางวัลพระราชทาน ระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ปีการศึกษา 2563” สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน คือ รางวัลที่ทรงคุณค่าและเป็นเกียรติประวัติแก่โรงเรียน ในปีการศึกษา 2562 โรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ผลการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งทั้ง 3 มาตรฐานดังกล่าว ทางโรงเรียนได้รับการประเมินในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ผลการประเมินความโดดเด่นของสถานศึกษา ระดับ C3 เป็นต้นแบบความโดดเด่น

ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ และในปีการศึกษา 2561 รับรางวัลโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับดีเยี่ยม โรงเรียนตระหนักในกระบวนการบริหารและกำหนดเป้าหมายตามหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม บริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ ในการที่จะพัฒนาผู้เรียนเป็นเยาวชนในยุคใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตาม มาตรา 22 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นกระบวนการจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

การดำเนินงานตามปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนในเครือคณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ต “**มนุษย์ที่มีคุณภาพ คือมนุษย์ที่มีคุณธรรมและความรู้**” มุ่งพัฒนานักเรียนให้รู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันดีแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุขภาพเรียบง่าย และเปี่ยมไปด้วยเมตตาธรรม มีเจตนาารมณ์แน่วแน่ที่จะศึกษาศาสตร์และศิลป์แขนงต่าง ๆ ประกอบหน้าที่การงาน ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตน ให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพฤติและปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี และหลักการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่มีเป้าหมายหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เก่ง ดี มีสุข พัฒนาทักษะวิชาการ คุณธรรม เพื่อเป็น Global Citizenship

วิธีการดำเนินงาน

1. กระบวนการบริหารและการจัดการ

โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการกำหนดค่าเป้าหมายของแต่ละมาตรฐานและประกาศใช้ทุกปี การศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพแผนปฏิบัติการประจำปี หลักสูตรสถานศึกษา ลงสู่การปฏิบัติการดำเนินงานภายใต้โครงสร้างการบริหารโรงเรียน การจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศตามโครงสร้างบริหาร มีการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายใน

ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และความคิดริเริ่ม โดยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร ให้ทันกับสถานการณ์ โดยเฉพาะทักษะทางด้านภาษาและการใช้เทคโนโลยี ฝ่ายบุคลากรมีการวางแผนอัตรา กำลัง มีโครงการพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพให้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 มีระบบการนิเทศภายใน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ คุณครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดโครงการและกิจกรรมให้บรรลุค่าเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งจุดเน้นในการบริหารและการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยทำงานตามกระบวนการ PDCA ซึ่งในแต่ละฝ่ายมีการประชุมวางแผนและทำงานร่วมกันตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “**โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม เป็นโรงเรียนคาทอลิกระดับมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สังคมโลก**” ในด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งใช้กระบวนการในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ฝ่ายวิชาการ ดำเนินงานพัฒนาในด้านวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างเหมาะสม ฝ่ายกิจการ ได้จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยให้คุณครู ประจำชั้นและคุณครูผู้ช่วย ร่วมกันดูแลนักเรียนทั้งในด้านการเรียนและด้านพฤติกรรมผ่านการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ฝ่ายทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ดำเนินงานตามแผนงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การพัฒนาคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจุดเน้นที่ส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยมีการตั้งเป้าหมายจากแผนงานการจัดการเรียนการสอน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เน้นผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับมาตรฐานสากล โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนมีหน้าที่คอยให้คำปรึกษาเพื่อเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้แสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้ และนำเสนอผลงาน จนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้นอกจากนี้ยังมีการจัดโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ที่มีรูปแบบเป็นการจัดสอนซ่อมเสริมเฉพาะนักเรียนที่มีความจำเป็นต้องช่วยเหลือ จากการตรวจติดตามและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูมีความเข้าใจในเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรได้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องตามตัวชี้วัดของหลักสูตร สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของวิชานั้น ๆ ส่งผลต่อความรู้ คงทนของผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่าครูมีการเชื่อมโยงเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบของการเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งยังสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ปรากฏเป็นผลงานที่มีการบูรณาการร่วมกับวิชาต่าง ๆ ด้วยเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ทำให้มีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่สำคัญโรงเรียนยังส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเชื่อมโยงความรู้ โดยคุณครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาอย่างมีวิจารณญาณ ผลิตชิ้นงาน ผลงาน ได้ตรงตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่คุณครูตั้งเป้าหมายไว้ สะท้อนความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะและคุณลักษณะ ปรากฏเป็นการบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้ มีรูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายในการวัดคุณภาพผู้เรียน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งโรงเรียนยังได้จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้จากรูปแบบการนิเทศการสอน จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ของคุณครูมีเป้าหมายเชื่อมโยงกับคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ครอบคลุมความรู้ ทักษะกระบวนการ ตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลรวมถึงการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนของคุณครูเข้าไปควบคู่ด้วย

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบ Active Learning ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้แสดงออก ในด้านการแสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้ และนำเสนอผลงาน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นในปีการศึกษาต่อไปทางโรงเรียนจะนำรูปแบบดังกล่าว ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็น Project-Based Learning (PBL) เพื่อพัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์จากชีวิตจริงสู่การเรียนรู้

การนำเทคโนโลยีที่หลากหลายมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสมรรถนะของผู้เรียนตามทักษะในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จากรายงานแผนงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากกิจกรรม iTeachers พบว่าคุณครูทุกท่านมีการใช้สื่อเทคโนโลยี ในกระบวนการสอนเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีของคุณครู โดยโรงเรียนมีการติดตั้ง Apple TV ทุกห้องเรียน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่อำนวยความสะดวกในการใช้สื่อเทคโนโลยีของคุณครูทำให้คุณครูสามารถจัดรูปแบบการสอนได้อย่างหลากหลาย และมีการจัดการเรียนรู้ โดยการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น เศรษฐกิจพอเพียง การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ และมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย ตลอดจนทางโรงเรียนได้มีการสอบถามความพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา จากผู้เรียน ผู้ปกครอง และมีผู้ส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำผลมาพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ครูมีทักษะการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เน้นการจัดกระบวนการกลุ่ม กระบวนการ Active Learning นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงกับครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน อีกทั้งนักเรียนยังได้ร่วมกับครูในการจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน รวมถึงในห้องเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและดูแลอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปลูกฝังทักษะการอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีโครงการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี แผนงานนิเทศการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน จากโครงการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี แผนงานนิเทศการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยศึกษาความพึงพอใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการดำเนินงาน จากการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning ได้ผลจากการนิเทศการเรียนการสอน รวมถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ได้มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ประเมินจากแบบทดสอบ Pre-Post test ข้อสอบกลางภาค และข้อสอบปลายภาค นอกจากนี้ยังมีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ โดยมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลสอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย ตามแบบแสดงผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (ปพ.5) ในการวัดและประเมินผลได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลชิ้นงาน ใบงาน แบบจำลอง เป็นต้น จากการประเมินของผู้เรียน เพื่อน ผู้ปกครอง และครู นอกจากนี้ยังมีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการวัดและการประเมินผล จากข้อสอบ Post-test เพื่อให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ระหว่างเรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างปี จากแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคล (ปพ.6) เพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนรับทราบและนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยครูมีการรายงานผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ หลังจากการสอบกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ทั้งสองภาคเรียน ทำให้ผู้ปกครองรับทราบข้อมูลด้านการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นการพัฒนา ร่วมกันทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิต ผลการประเมินครูทุกคน ร้อยละ 100 ได้รายงานผลผู้เรียน เป็นรายบุคคล รวมถึงครูได้ดำเนินงานตามระบบช่วยเหลือนักเรียนทั้งในด้านทักษะความรู้และพฤติกรรม ต่าง ๆ จึงสามารถป้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน สามารถกระตุ้น ความสนใจในการเรียนและส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียนรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เช่น การส่งเสริมเด็กเก่ง จากกิจกรรมแข่งขัน Robot นานาชาติ หรือ ส่งเสริมนักเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาจากโครงการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ของแต่ละกลุ่มสาระ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาให้นักเรียนมีเกณฑ์การประเมินไม่ตรงตามเป้าหมาย

3. คุณภาพผู้เรียน

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE Thailand) ตอบสนอง วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 ต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ ในเวทีโลก ทางโรงเรียนได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการส่งผลคุณภาพนักเรียนมีทักษะทางปัญญา **ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence)** การสร้างสรรค์นวัตกรรมแข่งขัน หุ่นยนต์ ระดับนานาชาติ อาทิเช่น ปี 2018 K*Bot Asia ชนะเลิศ การแข่งขันการประกวดสิ่งประดิษฐ์ และโครงงานวิทยาศาสตร์นานาชาติ ปี 2019 K*Bot Asia ชนะเลิศ และ Champion ณ ศูนย์ การเรียนรู้โนอาห์ อาร์ค (Noah's Ark Hong Kong) เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และรางวัลอื่นๆ อีก 3 ประเภท และในปีเดียวกัน รางวัลชนะเลิศ Gold Award จากการแข่งขัน Creative Design (Junior Creative) ในรายการ International Youth Robot Competition (IYRC) 2019 สถานที่แข่งขัน Daejeon Convention Center (DCC) Daejeon, SouthKorea ปี 2020 International Youth Robot Competition 2020 สาธารณรัฐเกาหลี รางวัล Gold award และ รางวัล Grand award จากผู้เข้าร่วมการแข่งขัน 14 ประเทศ มากกว่า 75 ทีมทั่วโลก และ ปี 2021 IYRC online 2021 หัวข้อ Robot, Be my Friend! (<https://www.iyrc.org/>) ได้รับรางวัล Gold Award ซึ่งมีเพียง 11 ทีม จากจำนวนทีม ที่เข้าร่วมแข่งขันมากกว่า 300 ทีม มากกว่า 30 ประเทศ ณ เมืองแทจอน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) กระบวนการที่ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดสร้างสรรค์ สมรรถนะ และการบูรณาการข้ามศาสตร์ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม

ระดับชั้น	ผลการทดสอบตามระดับ CEFR				
	Pre-A1	A1	A2	B1	Total
P.4	3	38	83	55	179
P.5	6	46	65	84	201
P.6	2	18	63	111	194

กระบวนการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนด้านสมรรถนะ (Competency) ความสามารถในการสื่อสาร

มีความโดดเด่นจากผลการทดสอบ Oxford Young Learners Placement Test เพื่อวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และความรอบรู้ในด้านต่างๆ จนเกิดเป็นสุนทรียะ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้มีทักษะชีวิต ตลอดจนมีผลงานเชิงประจักษ์ อาทิเช่น การแข่งขันทางวิชาการ ระดับนานาชาติ ประจำปี พ.ศ. 2563 ระดับเหรียญเงิน วิชาวิทยาศาสตร์ (รอบสองระดับประเทศ) ระดับประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทน (Delegates) ประเทศไทย-โปแลนด์เข้าร่วมกิจกรรม UNPKFC MODEL UNITED NATIONS 2021 เพื่อแสดงความคิดเห็นและจุดยืนเกี่ยวกับปัญหาความยากจนในเด็ก (Child Poverty) เพื่อยกระดับสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้น กิจกรรมดังกล่าว อยู่ภายใต้การดำเนินงานของสภาสันติภาพแห่งสหประชาชาติ ประจำปีภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (UNPKFC-S.E.A) และได้รับการสนับสนุนโดย UNHCR และ ECOSOC เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เยาวชนจากนานาชาติได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันหาทางแก้ไขเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ความโดดเด่นและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนได้นำความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมาสร้างสรรค์เป็นชิ้นงานตลอดจนสามารถสร้างเป็นอาชีพได้ อาทิเช่น การวาดภาพสติ๊กเกอร์ การสร้างสรรค์งานนำเสนอจาก Application ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย การนำเสนอตนเองเป็นยูทูบเบอร์ (YouTuber) เป็นต้น แม้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีจะมีอย่างเหลือล้น แต่จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและจิตอาสา ยังคงปรากฏเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาด้วยเอกลักษณ์ของสถานศึกษา “รู้กว้าง ใจกว้าง” อาทิเช่น กิจกรรมธนาคารความดีสู่สังคม IT ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความดี ความเสียสละ และการช่วยเหลือบุคคลอื่น ตลอดจนมีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเอง ต่อส่วนร่วม ต่อสังคมและประเทศชาติโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีงาม สามารถบอกเล่าความดีของตนเองต่อสาธารณชน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ด้านการรวมพลังกำลังเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง จัดการทรัพยากรธรรมชาติ การป้องกันและดูแล “บ้าน” (โลก) ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ โดยการนำสิ่งของจากวัสดุเหลือใช้ Recycle Create กิจกรรม ASCS รักษ์โลกลดขยะ เชื่อมโยงการเรียนรู้ จากการใช้ปัญหาเป็นฐาน นำเสนอกระบวนการ Unplugged Coding ของผู้เรียนที่จะสามารถคิดแก้ปัญหาและคิดอย่างเป็นระบบ เป็นพื้นฐานต่อยอดการศึกษาต่อในศาสตร์อื่น บูรณาการการเรียนรู้พัฒนาสู่ Global Citizenship เป็นบุคคลที่ห่วงใยผู้อื่นและโลกอย่างจริงจัง พลเมืองโลกที่ดีต่างต้องตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองในฐานะสมาชิกในสมาคมโลกที่กว้างขวาง รวมทั้งพร้อมที่จะปฏิบัติหรือริเริ่มสิ่งต่างๆ เพื่อสนับสนุนสิ่งที่ตนเองเชื่อมั่น นี้อคือ “โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม เป็นโรงเรียนคาทอลิกระดับมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สังคมโลก”

ผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน

จากระบบการบริหารงานที่มีความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาการศึกษาทุกชั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย/การวางแผน การทำตามแผนการประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน นอกจากนี้การประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้เรียนและผู้ปกครอง มีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ ได้ทำงานที่เป็นระบบที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเน้นวัฒนธรรมคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำ และรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม หน่วยงานที่กำกับดูแลได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษา ตลอดจนคุณภาพของสถานศึกษา ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยทำงานพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

การพัฒนาคุณภาพการศึกษากับการสร้างโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ต้องตระหนักถึง ผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner Focus) โดยเฉพาะการพัฒนาให้นักเรียนไปสู่เป้าหมายทั้งในด้าน เก่ง ดี และมีความสุข การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นหน่วยงานที่เป็นมาตรฐาน มีคุณภาพอย่างพร้อมเพรียง มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์ในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ต้องพัฒนาการศึกษา สู่วิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ (Learning School) ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนในองค์กรและการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ จัดเป็นยุทธวิธีของการบริหารและการจัดการอีกแนวทางหนึ่งด้วย และยุทธวิธีในการทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้ดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา และผลกระทบที่สำคัญจากการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ความคาดหวังของสังคม ความต้องการของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมทางด้านการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับเป็นสำคัญ

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สก.)

โรงเรียนเทศบาล 4 (อุดมวิทย์สมใจ)

เทศบาลเมืองปราจีนบุรี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ธนาคารโรงเรียน

คำสำคัญ ธนาคารโรงเรียน เป็นธนาคารจำลอง ที่ดำเนินการโดยนักเรียน
ในโรงเรียนมีครู-อาจารย์ และพนักงานธนาคาร ช.ก.ส. เป็นที่ปรึกษา มีนักเรียนเป็นกำลัง
สำคัญในการขับเคลื่อน โดยนักเรียนผู้ปฏิบัติงานในธนาคารโรงเรียน

บทนำ/ความเป็นมา

จากกระแสพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) พระราชทานแก่บุคคล ที่เข้าเฝ้า เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ว่า“ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พออยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทย อยู่แบบพอยู่พอกิน ไม่ใช่ ว่าจะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพอยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษา ความพอยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพอยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้” ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระองค์ท่าน ที่ให้ประชาชนชาวไทย มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง รู้จักการประหยัด อดออม ไม่สุรุ่ย สุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของโรงเรียนในเรื่องของการประหยัดและอดออม

ธนาคารเป็นสถาบันการเงินแห่งหนึ่งที่เราเข้ามาสัมผัสในชีวิตประจำวันของคนเราเพราะธนาคารเป็นสถานที่รับฝาก - ถอนเงิน การออมทรัพย์โดยการฝากเงินไว้กับธนาคารเป็นการสร้างนิสัยในการประหยัดอดออม

ธนาคารโรงเรียน เป็นธนาคารจำลอง ที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียนมีครู-อาจารย์ และพนักงานธนาคาร ช.ก.ส.เป็นที่ปรึกษา มีนักเรียนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน โดยนักเรียนผู้ปฏิบัติงานในธนาคารโรงเรียน เป็นนักเรียนที่มีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดรอบคอบ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ซึ่งเจ้าหน้าที่ของธนาคารโรงเรียนประกอบด้วยนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ผู้จัดการ พนักงานการเงิน พนักงานบัญชี พนักงานติดต่อ และพนักงานลงรายการ เพื่อให้เด็กนักเรียนมีเงินเก็บไว้ใช้จ่ายในยามจำเป็น สิ่งนี้โครงการธนาคารโรงเรียนมุ่งหวังก็คือ ให้เด็กรู้จักการทำงานที่ต้องมีความซื่อสัตย์และมีความสุจริตเพราะว่าการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเงินนั้น ต้องมีความซื่อสัตย์ต้องมีความสุจริตเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นรากฐานนำไปสู่สังคมที่ดีคนก็จะมียุติธรรมของชีวิต มีสังคมที่ไม่ต้องเสี่ยงกับความที่มีการกระทำที่ไม่ถูกต้องเกิดขึ้นมากนัก

ธนาคารโรงเรียนจะเน้นเฉพาะเรื่องการฝากเงินกับถอนเงิน เด็กก็จะเริ่มคุ้นเคยกับการที่จะรับฝากเงิน ถอนเงิน ทำบัญชีคือชีวิตประจำวันของเด็ก เมื่อโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องรู้เป็นการจัดระเบียบชีวิตของตน ถ้าไม่มีระเบียบชีวิตว่าจะใช้จ่ายกันอย่างไร รายได้เป็นยังไง จ่ายเป็นยังไงจะไม่มีทางที่จะกำหนดแผนชีวิตของตนเองในเรื่องของเศรษฐกิจ นอกเหนือจากการให้เด็กรู้จักการออม เด็กยังรู้จักฝึกงาน ทำงานเป็น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ต่อดรับลูกค่าเป็น คือ เรื่องสำคัญในการให้บริการและสร้างทักษะเพื่อการมีชีวิตอยู่รอดในอนาคต ธนาคารโรงเรียนจึงมีเป้าหมาย คือ การที่让孩子ฝึกงานในภาคปฏิบัติจริงคุ้นเคยกับระบบการเงินจริง ได้มีการออมด้วยตัวเองให้เกิดความรู้สึกโดยการออมทรัพย์อย่างเป็นระบบนั้นจะช่วยได้

วิธีการดำเนินงาน

ขั้นที่ 1 วางแผน (P) ประชุมนักเรียนชุมนุมธนาคารโรงเรียนเพื่อวางแผนการทำงาน กำหนดบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ธนาคารโรงเรียนและกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจน

ขั้นที่ 2 ดำเนินงานตามกิจกรรม (D)

ช่วงที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

1. รับสมัครเจ้าหน้าที่ธนาคารโรงเรียนจำนวน 12 คน
2. อบรมเจ้าหน้าที่ธนาคารโรงเรียนประกอบด้วยนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ผู้จัดการ พนักงานการเงิน พนักงานบัญชี พนักงานติดต่อ และพนักงานลงรายการเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ประชาสัมพันธ์วันและเวลาเปิดทำการของธนาคารโรงเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบ
3. นิเทศการทำงานธนาคารโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ประชาสัมพันธ์โครงการธนาคารโรงเรียน ให้นักเรียนทุกคนรู้ถึงวัตถุประสงค์และกิจกรรม ส่งเสริมการออม โดยกิจกรรมจะแบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ
  - 1) กิจกรรมสร้างสรรค์งานกับการออม
  - 2) สัปดาห์รักการออม
  - 3) กิจกรรมธนาคารโรงเรียน (รับฝาก-ถอน)

5. รับมอบเงินเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมของธนาคารโรงเรียน
6. จัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์เพื่อใช้ในกิจกรรมของธนาคารโรงเรียน
7. ดำเนินการกิจกรรมธนาคารโรงเรียน (รับฝาก-ถอน) ตามปฏิทินการทำงานของธนาคารโรงเรียน
8. ดำเนินการกิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์งานกับการออม
9. ดำเนินการสัปดาห์รักการออมและแปลงสินทรัพย์เป็นทุน
10. มอบรางวัลแก่นักเรียนที่มีนิสัยรักการออมและรางวัลผู้มีผลงานชนะเลิศในกิจกรรมกิจกรรมสร้างสรรค์งานกับการออม

ช่วงที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

1. ทบทวนความรู้เจ้าหน้าที่ธนาคารโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติงาน ทำหน้าที่ผู้จัดการ พนักงานการเงิน พนักงานบัญชี พนักงานติดต่อ และพนักงานลงรายการเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
2. ประชาสัมพันธ์วันและเวลาเปิดทำการของธนาคารโรงเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบ
3. นิเทศการทำงานธนาคารโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ประชาสัมพันธ์โครงการธนาคารโรงเรียน ให้นักเรียนทุกคนรู้ถึงวัตถุประสงค์และกิจกรรมส่งเสริมการออม โดยกิจกรรมจะแบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ
  - 1) กิจกรรมสร้างสรรค์งานกับการออม
  - 2) สัปดาห์รักการออม
  - 3) กิจกรรมธนาคารโรงเรียน (รับฝาก-ถอน)
5. ดำเนินการกิจกรรมธนาคารโรงเรียน (รับฝาก-ถอน) ตามปฏิทินการทำงานของธนาคาร โรงเรียน
6. ดำเนินการสัปดาห์รักการออม
7. มอบรางวัลแก่นักเรียนที่มีนิสัยรักการออม
8. รายงานยอดเงินฝาก-ถอน ทุกเดือนให้กับธนาคาร ธ.ก.ส. สาขาปราจีนบุรี

ขั้นที่ 3 นิเทศ กำกับ ติดตาม (C)

เจ้าหน้าที่ธนาคาร ธ.ก.ส. สาขาปราจีนบุรี ร่วมประชุมกับครูและเจ้าหน้าที่ธนาคารโรงเรียน เพื่อทบทวนการดำเนินงาน บันทึกการประชุมแล้ว นำผลการประชุมมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

ขั้นที่ 4 สรุปผลและประเมินผล (A)

ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมสรุปผลการดำเนินงานโดยทำแบบรายงานการจัดกิจกรรม และนำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของธนาคารโรงเรียนรายงานให้ผู้อำนวยการโรงเรียนทราบ

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู

ครู นักเรียน รวมทั้งบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนเห็นความสำคัญของการออม นักเรียนมีนิสัยรักการประหยัด อดออม รู้จักการใช้เงิน มีเงินไว้สำหรับใช้จ่ายในยามจำเป็น นักเรียนที่เป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรม มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบ สามัคคี มีความสามารถในการบริหาร การบริการ และการทำงานอย่างมีขั้นตอน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา และชุมชน ดังนี้

1. โรงเรียนมีห้องธนาคารโรงเรียนแบบถาวร ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมธนาคารโรงเรียนได้จริง ผู้เรียนได้ทำงานตามระบบธนาคารเหมือนกับธนาคารทั่วไป เป็นการฝึกปฏิบัติงานจริง ประสบการณ์จริง จากการใช้บริการ รับเปิดบัญชี รับฝากเงิน - ถอนเงิน (มีการประชุมวางแผนการทำงาน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการออมต่าง ๆ)
2. มีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาปราจีนบุรี เป็นพี่เลี้ยง สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ สำนักงาน รวมถึง ของขวัญ ของชำร่วยเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออม
3. เป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ผู้เรียน ครู และบุคลากร รวมถึงบุคคลภายนอกที่เข้าเยี่ยมชม ได้รับความรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. เมื่อผู้เรียนเกิดจิตสำนึก ในการเก็บออมเงิน ก็จะบริหารจัดการรายได้ นำไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ซื้อสิ่งของที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
5. ผู้เรียนที่ปฏิบัติงานธนาคารโรงเรียน มีประสบการณ์จากการทำงานตามระบบธนาคารโรงเรียน สามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตได้ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ผู้เรียน มีความกล้าแสดงออก มีบุคลิกภาพที่ดีในการให้บริการ มีความละเอียดรอบคอบ มีความรับผิดชอบ ในการทำงาน มีน้ำใจ มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และการวางแผนการทำงาน การอยู่ในสังคมการทำงานอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์วิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการออมของธนาคารโรงเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านคุณลักษณะ นิสัยด้านการออมให้กับนักเรียนและชุมชน ดังนี้

1. จัดประชาสัมพันธ์วิธีการในการปฏิบัติงาน และเผยแพร่หน้าเสาธง เสียงตามสายของโรงเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ (แผ่นพับ) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (การประชาสัมพันธ์ลงเว็บไซต์ของธนาคาร ธ.ก.ส. และเพจของโรงเรียน)

2. บูรณาการกิจกรรมการออม กิจกรรมธนาคารโรงเรียนสอดแทรกในเนื้อหาการเรียนรู้อุ้กลุ่มสาระต่าง ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)

โรงเรียนวัดสุกรีสะอาด สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปใช้

Plan (P)

1. วิเคราะห์เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาชาติ
2. วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษา ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 คือ เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐาน ในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ
  - 1) ผู้เรียนรู้
  - 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ
  - 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง

3. วิเคราะห์เพิ่มเติมผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาเข้าไปในสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

Do (D)

4. ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ตลอดจนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
5. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้กับนักเรียน
6. การดำเนินโครงการและกิจกรรมในสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษา

Check (C)

7. กำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ

Act (A)

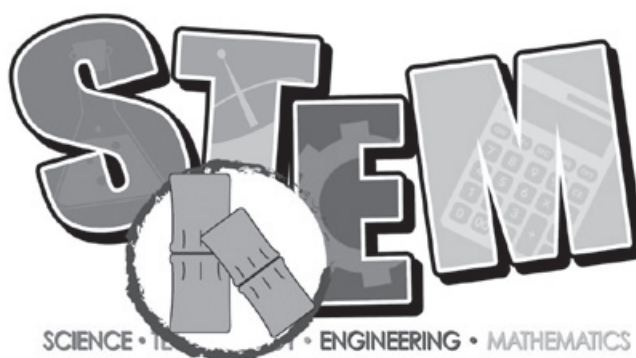
8. ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และสรุปผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

ตัวอย่าง โครงการค่ายวิชาการบูรณาการ (STEM Education) หัวข้อ “ข้าวหลาม”

ความเป็นมา

โครงการค่ายวิชาการบูรณาการ เป็นโครงการที่ส่งเสริมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ เพื่อต้องการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพิ่มแนวทางในการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียนที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดเรื่องราวที่จะจัดกิจกรรมค่ายให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละ

กลุ่มสาระ โดยยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคล และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ต้องพัฒนาคนของประเทศเป็นสำคัญ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนา และมุ่งให้เยาวชนของชาติมีภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาใช้ในการสร้างภูมิคุ้มกัน

วิธีดำเนินงาน

1. ผู้บริหาร คณะครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมศึกษาวิเคราะห์สาระสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายการศึกษาของชาติ นำสาระสำคัญมาจัดทำ แผนงาน โครงการ/กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จ
2. จัดทำแผนดำเนินงาน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
3. ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานกับผู้เกี่ยวข้องและชุมชน
4. ดำเนินงานตามแผนที่กำหนด
5. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานและเสนอแนะ
6. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน และนำข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน

1. ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามศักยภาพของตนเองผ่านกระบวนการ STEM Education
2. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้
3. ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

ปัญหา อุปสรรค

นักเรียนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ทั่วถึงเท่ากัน

แนวทางแก้ไข

จัดเวลา และจำนวนผู้เรียนต่อกลุ่มให้เหมาะสม

ข้อเสนอเพื่อการดำเนินการต่อ

จัดกิจกรรมบูรณาการความรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีความหลากหลาย

ประมวลภาพ

โครงการค่ายวิชาการบูรณาการ (STEAM Education) “ข้าวหลาม”

เชิญครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความรู้ ตลอดจนสาธิตการทำข้าวหลามให้กับนักเรียน

ฐานกิจกรรมการทำข้าวหลาม

เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วม ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม การทำข้าวหลามด้วยตนเองทุกคน

นักเรียนได้ร่วมกันวางแผน ออกแบบ สร้างสรรค์กระบอกรับข้าวหลาม
ตามความคิดของนักเรียน ตลอดจนเผาข้าวหลาม ด้วยตนเอง

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช. ตชด.)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องและเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในแต่ละพื้นที่ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของภาคส่วน ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและประชาชนในเขตบริการของโรงเรียน ให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจในการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชนตามแนวชายแดน ในการปฏิบัติหน้าที่ได้พบเห็น ประชาชน เด็กและเยาวชน ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ จึงได้ริเริ่มจัดตั้งโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม หรือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในปัจจุบันขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการด้านการศึกษา ในพื้นที่ที่หน่วยที่รับผิดชอบด้านการศึกษาไม่สามารถเข้าไปดำเนินการให้การศึกษาได้ รวมทั้งเพื่อสร้างความมั่นคง และรวมถึงการปลูกฝังความเป็นคนไทยให้กับเยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดารตามแนวชายแดนของประเทศ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยไม่จำกัดเชื้อชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ เมื่อเด็กและเยาวชนในวัยศึกษาได้เข้าสู่ระบบการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ จะได้รับการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยได้กำหนดปรัชญาของโรงเรียนว่า “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผล ความมั่นคง” เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากการจัดการเรียนการสอนแล้ว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการตามพระราชดำริของ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาดำเนินการในโรงเรียนทุกแห่ง และได้นำความรู้จากการดำเนินโครงการตามพระราชดำริฯ มาบูรณาการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ทางวิชาการและทักษะชีวิต ซึ่งเกิดการลงมือปฏิบัติ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของตนเอง และสามารถพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ในอนาคต

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา คือ การเป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐาน ในการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่คุณลักษณะ 3 ด้าน คือ

1. เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่รู้และมีทักษะที่เกิดจากความรู้อ และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมนาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิตและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

2. เป็นผู้ที่มีทักษะทางปัญญา มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่ม โอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

3. เป็นผู้ที่มีความรักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย มีจิตอาสาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความเท่าเทียม เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการ อยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 บ้านแม่กลองคี ตำบลโมโกร อำเภอกันตัง จังหวัดตาก จัดตั้งเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2529 จัดการศึกษาตามหลักสูตรหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น 527 คน ครูตำรวจตระเวนชายแดน 16 คน ผู้ดูแลเด็ก 2 คน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี ประสบความสำเร็จในการบูรณาการหลักสูตรการศึกษา และกิจกรรมจากโครงการตามพระราชดำริของ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้สำเร็จผลเป็นรูปธรรม อาทิเช่น

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการสหกรณ์ โครงการฝึกอาชีพ คือ โรงเรียนสามารถผลิตอาหาร จากแปลงเกษตรและกิจกรรมปศุสัตว์ ได้ผลผลิตเป็นจำนวนมากสามารถนำมาประกอบเลี้ยงเป็นอาหาร กลางวันให้กับนักเรียนได้ทุกวันทำการ และมีผลผลิตทางการเกษตร เช่น ผัก ผลไม้ ไข่ไก่ ที่เหลือจาก การประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันแล้ว สามารถนำไปจำหน่ายให้กับชุมชนผ่านสหกรณ์ร้านค้าของโรงเรียน โดยฝึกสอนให้นักเรียนเป็นผู้จำหน่ายผลผลิตเหล่านั้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระบบสหกรณ์ การจัดทำบัญชีต้นทุน การผลิต บัญชีรายรับ รายจ่ายของแต่ละกิจกรรม

บรรยากาศโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ปัจจุบันโรงเรียนได้จัดตั้งกิจกรรมร้านค้า “เด็กดอย เรสเทอรัรองส์” เพื่อจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มให้ชุมชน โดยนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการและมีครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม กำกับดูแล ซึ่งกิจกรรมร้านค้านี้ได้นำระบบสหกรณ์มาใช้ในการบริหารร้านค้า คือ มีการประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย งบดุล และงบกำไรขาดทุน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดตาก และสิ่งสำคัญที่สุดของระบบสหกรณ์ คือ คณะกรรมการสหกรณ์ทุกคน สามารถออกความคิดเห็นและการลงคะแนนเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นส่งเสริมให้เด็กนักเรียนเกิดการเรียนรู้ระบบประชาธิปไตย

ดังนั้น เด็กและเยาวชนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี ได้รับการพัฒนาด้านการศึกษา คุณภาพชีวิตและเกิดทักษะจากการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ดูแลตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งส่งผลให้ชุมชนของบ้านแม่กลองคีเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่กลองคี
ฝึกอาชีพที่กิจกรรมร้านค้า “เด็กดอย เรสเทอรัรองส์”

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

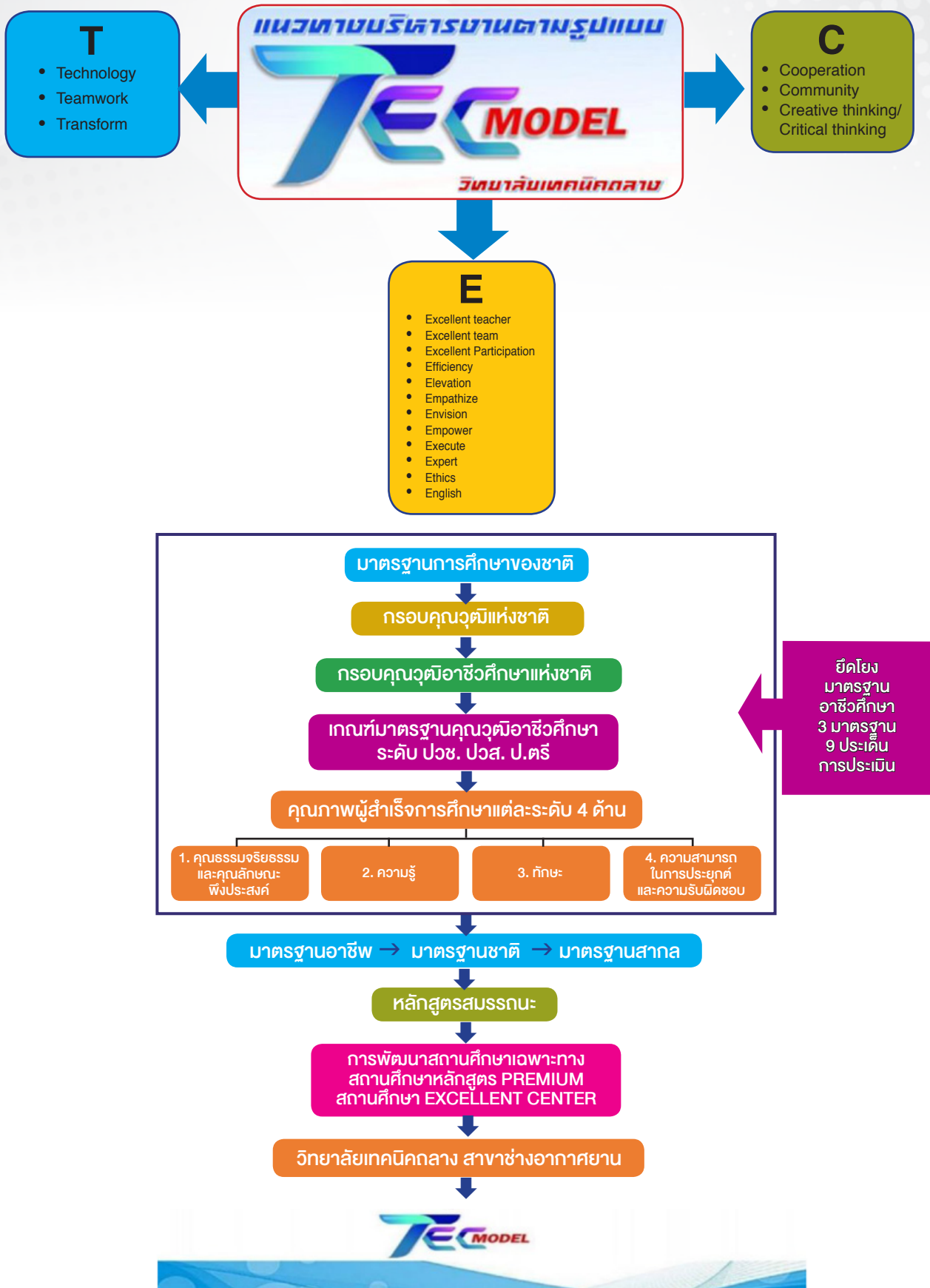
วิทยาลัยเทคนิคกลาง จังหวัดภูเก็ต

วิทยาลัยเทคนิคกลาง เป็นสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมสถานผลิตและพัฒนากำลังคนศึกษาให้มีความเป็นเลิศเฉพาะทางในสาขาวิชาช่างอากาศยาน และได้รับการประกาศให้เป็นหลักสูตรอาชีวะพันธุ์ใหม่ (Premium Program) โดยได้ประยุกต์นโยบายจากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา(ปรับปรุง) พ.ศ. 2564-2565 นโยบายประเทศไทย 4.0 โดยเฉพาะกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (S-curve) อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-curve) และกลุ่มอุตสาหกรรมย่อย มาเชื่อมโยงกับแนวทางการขับเคลื่อนสถานศึกษาเป็นเลิศเฉพาะทางด้านอากาศยาน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนสนับสนุนอุตสาหกรรมการบินของประเทศ และการพัฒนาไปสู่ศูนย์กลางการบินในภูมิภาคในอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการนำมาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561 ไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาภายใต้บริบท ศักยภาพ และความเฉพาะของสถานศึกษา ตลอดจนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคประกอบการด้านอุตสาหกรรมการบินและซัพพลายเชน ซึ่งจะเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ ที่มีสมรรถนะสูงให้แก่ ชุมชน และสังคม มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณสมบัตินี้ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานอาชีพในระดับสากลและระดับชาติ

การที่จะบรรลุเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง วิทยาลัยเทคนิคกลาง มีนวัตกรรมการบริหารงานแบบ TEC MODEL ดังแผนภาพหน้า 102

แผนภาพที่ 8 แสดงนวัตกรรมการบริหารงานแบบ TEC MODEL เพื่อการผลิตและพัฒนา กำลังคนสมรรถนะสูง โดยการเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. แนวกำหนดมาตรฐานการศึกษาของอาชีวศึกษา

ช่วงที่ 1 ช่วงเชื่อมต่อและแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

1) ศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอาชีวศึกษา และนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ

2) จัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอาชีวศึกษา และนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ

ช่วงที่ 2 ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และจัดระบบงาน สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

1) จัดตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการประสานงาน

2) สร้างความเข้าใจและกำหนดตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบท และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยเน้นการดำเนินการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู บุคลากรต่าง ๆ และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายพันธมิตรที่เกี่ยวข้อง

3) ร่วมกันวางระบบ กลไกที่สามารถขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นทิศทางเดียวกันโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

2. แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและประเมินผล

ช่วงที่ 1 ช่วงเชื่อมต่อและแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม

1) ทบทวนปรับปรุงหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

(1) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยชี้แนะ กำหนดทิศทาง ความต้องการ มาตรฐาน และคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานอาชีพ และความต้องการตลาดแรงงาน

(2) จัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ มาตรฐานฝีมือแรงงาน และมาตรฐานระดับสากล เน้นการออกแบบหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ

(3) จัดทำแนวทางการนำมาตรฐานการอาชีวศึกษาสู่การปฏิบัติ และแนวทางการเชื่อมโยงมาตรฐานสู่การทำงานและผลกระทบที่เกิดขึ้น

(4) จัดหลักสูตรที่หลากหลายกับผู้เรียนทุกกลุ่ม เช่น หลักสูตรระยะสั้น/หลักสูตรพรีเมียม สำหรับสาขาที่เร่งดำเนินการเพื่อรองรับกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ New Engine of Growth 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย

(5) จัดทำหลักสูตรมาตรฐานสากลร่วมกับสถานประกอบการในประเทศและต่างประเทศในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) สาขาช่างอากาศยานตามมาตรฐานของ ICAO ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลระดับโลก

2) การพัฒนาผู้เรียนที่เน้นสมรรถนะ และการฝึกปฏิบัติจริง สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

(1) ให้ครูทำความเข้าใจมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอาชีวศึกษา สมรรถนะวิชาชีพ ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ทำความเข้าใจหลักสูตรทั้งสาระความหมายของค่าผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิด ตัวบ่งชี้พฤติกรรม นวัตกรรม แนวทางในการพัฒนาผู้เรียน และแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

(2) วิเคราะห์ความสอดคล้องของผลลัพธ์การเรียนรู้ กับสาขาวิชา มาตรฐานวิชาชีพในหลักสูตร หากสอดคล้องครบถ้วน ดำเนินการพัฒนาตามแนวทางที่เหมาะสม หรือหากไม่ครบถ้วน กำหนดเพิ่มเติม และพัฒนาตามแนวทาง

(3) สถานศึกษาจัดการศึกษารูปแบบทวิภาคี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ บูรณาการทั้งโลกวิชาการ และโลกอาชีพไปพร้อม ๆ กัน เน้นการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานได้ทันที

(4) มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้น Active Learning ในหลากหลายรูปแบบ เช่น Project Based Learning ฯลฯ

(5) จัดหาสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานที่กำหนด โดยส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยี (Basic-High Technology) มาใช้ตามสาขาวิชา

ช่วงที่ 2 ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และจัดระบบงาน

1) การพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

(1) พัฒนาหลักสูตรและประเมินผลให้สอดคล้อง เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐาน อาชีพ เงื่อนไข หรือข้อกำหนดภาคบังคับเฉพาะอาชีพ และ บริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น (1) จัดทำหลักสูตรฐาน สมรรถนะที่หลากหลาย ยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงความต้องการ และการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ ทั้งหลักสูตร ปกติ และหลักสูตรระยะสั้นที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการ ปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพได้ทันที และสามารถกลับมา เรียนต่อยอดที่สถานศึกษา หรือช่องทางออนไลน์ โดยมี

การต่อยอดทักษะที่ทันสมัยในอาชีพ (Re Skill/Up Skill) ทั้งกลุ่มผู้เรียน ผู้อยู่ในภาคแรงงาน และ ประชาชนทั่วไป เน้นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและเป็นสาขาอาชีพในยุค 4.0 (2) มีการกำหนดสมรรถนะวิชาชีพแต่ละช่วงชั้น และให้มีการประเมินผลตามช่วงชั้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน (3) ปรับหลักสูตรใหม่ทั้งหลักสูตร ปวช. ปวส. ให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะอาชีพที่บูรณาการ เชื่อมโยงทั้งมาตรฐานการศึกษาชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานอาชีพ และมาตรฐานการอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ทั้งเนื้อหาสาระและรายวิชา (4) หลักสูตรที่จัดทำขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความสามารถ ต่าง ๆ ได้แก่ การสื่อสารทางบวก ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะชีวิต ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม ทักษะทางอาชีพ ทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะการสะท้อนความคิด การวิพากษ์ เพื่อสร้างนวัตกรรม และเป็นผู้ประกอบการที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่รู้ด้วยตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต นำความรู้ไปใช้ในการปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาสุขภาพะ คุณภาพชีวิต สังคม และประเทศชาติ

(2) ให้มีกระบวนการช่วยเหลือ สนับสนุน และเตรียมความพร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้ในการ จัดการเรียนการสอนในแต่ละสาขาอาชีพ สร้างความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปสู่ชั้นเรียนสถานประกอบการ และสถานฝึกงานอาชีพ มีการประเมินการใช้หลักสูตรของแต่ละสถานศึกษาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2) การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้มีการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะเชิงรุกที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็น นักนวัตกรรม นักสร้างสรรค์ นักประดิษฐ์ และผู้ประกอบการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จาก พี่ เพื่อน จากผู้เชี่ยวชาญ เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงทั้งใน

สถานประกอบการและเรียนรู้ในรูปแบบทวิภาคี ผู้เรียนได้ทำแผนธุรกิจและต่อยอดใช้ได้จริง เน้นการเรียนรู้ทักษะจากการปฏิบัติจริง ผ่าน จิตอาสา รวมถึงช่วยต่อยอดเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ในชุมชน OTOP จัดการเรียนรู้อิงลักษณะ การผสมผสาน (Blended Learning) ผ่าน ช่องทางออนไลน์ สื่อเทคโนโลยี และเรียนรู้ แบบพบกันในห้องเรียน (Face to Face) เพื่อให้

สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น MEET Google Classroom ฯลฯ

(2) ให้จัดการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่นที่จัดให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดย สามารถใช้เวลาในการเรียนรู้แตกต่างกัน (Self Pacing) ตามความถนัดและความสามารถของตน

(3) ให้ผู้สอนเน้นบทบาทในการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและสามารถทำเป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียนได้ ซึ่งเรียกว่า “การพาทำ” ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนแบบ Learning by Doing, PBL, WIL ได้อย่าง มีคุณภาพ ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Reflection & Feedback) และให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของผู้เรียน แต่ละคน

3) การวัดและประเมินผล : การวัดและประเมินผลควรให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามระดับ ความสามารถ และเชื่อมโยงสู่การทำงาน และการประกอบอาชีพโดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้

(1) เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) จากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงและ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เช่น การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment) หรือการประเมิน โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio Assessment) รวมถึงการประเมินตนเอง (Student Self-Assessment) และการประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment)

(2) ประเมินผลการเรียน โดยให้ผู้เรียนแสดงสมรรถนะหรือพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นถึงความสามารถ ในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆ ในบริบทหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ ก่อนที่จะก้าวสู่การเรียนรู้ ขั้นต่อไปหากยังไม่ผ่านการทดสอบว่าเกิดสมรรถนะที่ต้องการ ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนรู้และสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) ให้ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

(3) ใช้การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นกิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนตามปกติ มีลักษณะเป็นการประเมินแบบ Formative Assessment ซึ่งมีการเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ความช่วยเหลือตามปัญหาและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนใช้วิธีการวัดจากพฤติกรรม การกระทำ การปฏิบัติ (Performance Test)

ที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) ที่กำหนดเป็นการวัดอิงเกณฑ์ มีใช้องค์กลุ่มและมีหลักฐานการปฏิบัติ (Evidence) ใช้ตรวจสอบได้ตลอดจนมีการทำ Portfolio บันทึกสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน เพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงสมรรถนะผู้เรียนรายบุคคล

(4) เน้นกระบวนการวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) เพื่อวัดความรู้ ความสามารถ ทักษะ สมรรถนะการปฏิบัติงานรวมทั้งจัดทำระบบทดสอบเพื่อสะสมหน่วยกิตและเทียบโอน เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานและตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพโดยเชื่อมโยงกับการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ ในการประกอบอาชีพของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต้องทดสอบใหม่เพื่อได้รับใบรับรองเพิ่มเติม สามารถใช้คุณวุฒิในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อลดภาระของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้เข้าสู่โลกอาชีพได้อย่างเท่าเทียม

(5) การประเมินที่เป็นการตัดสินผลการเรียนรู้จะมุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพที่กำหนด ใช้สถานการณ์เป็นฐาน เพื่อให้บริบทการวัดและประเมินเป็นสภาพจริงมากขึ้น สามารถประเมินได้หลายประเด็นในสถานการณ์เดียวกัน

(6) ผู้เรียนจะได้รับการประเมินเมื่อพร้อม และเป็นความก้าวหน้าตามอัตภาพของตนเองด้วยเครื่องมือวัดที่เข้าถึงความเชี่ยวชาญของผู้เรียน การประเมินจะเป็นไปตามลำดับขั้นของสมรรถนะที่กำหนด หากไม่ผ่าน จะต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกระทั่งผ่านจึงจะก้าวไปสู่ลำดับขั้นต่อไป

(7) การรายงานผล เป็นการให้ข้อมูลพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนตามลำดับขั้นที่ผู้เรียนทำได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดและเชื่อมโยงสู่การเข้าสู่การทำงาน การประกอบอาชีพ และการเรียนต่อในระดับสูงขึ้น

3. แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

ช่วงที่ 1 ช่วงเชื่อมต่อและแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

1) ดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด โดยจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ให้บรรลุตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ

(1) ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์

(2) ด้านการจัดการอาชีวศึกษา

(3) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อเป็นการประกันว่าการจัดการอาชีวศึกษามีมาตรฐานและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2) มีการประเมินคุณภาพสถานศึกษาภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอาชีวศึกษา

ช่วงที่ 2 ช่วงทบทวนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และจัดระบบงาน สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1) ประเมินภายในโดยสถานศึกษาประเมินตนเองปีละ 1 ครั้งเกี่ยวกับผลลัพธ์ (DOE) ที่กำหนดและลักษณะผู้เรียนที่สถานศึกษากำหนดเพิ่ม และนำผลการประเมินมาปรับระบบการสนับสนุน

2) ร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก และนำผลการประเมินมาร่วมพัฒนาสถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด

4. แนวทางการกำกับติดตามการประเมินเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน

สถานศึกษาได้รับการกำกับติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัด ดังนี้

1) ติดตามผลและให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง โดยใช้ระบบเทคโนโลยีในการกำกับ ติดตาม ส่งเสริม และสนับสนุนการทำงานของครูและบุคลากรอาชีวศึกษา

2) กำกับ ติดตาม ผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ การประชุมผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ใช้กระบวนการนิเทศ โดยศึกษานิเทศก์ สถานศึกษารายงานประเมินตนเองโดยเน้นการกำกับติดตามผลที่เกิดกับผู้เรียน และเชื่อมโยงสู่กระบวนการทำงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือ สนับสนุนการดำเนินงานที่เหมาะสม สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

(1) ผู้บริหารให้ความสำคัญ นิเทศ ติดตามด้วยตนเอง เน้นการใช้ระบบเทคโนโลยีในการกำกับ ติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของครูและบุคลากรอาชีวศึกษา และสถานศึกษา โดยสื่อสารแบบสองทาง หรือหลายช่องทางเพื่อเอื้อการทำงาน

(2) นิเทศ ติดตาม พบปะ ให้ข้อมูลย้อนกลับ เสริมจุดพร่อง เติมเต็ม ชื่นชม Show and Share

(3) ถอดบทเรียนทุกระยะ เพื่อการประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้

(4) ติดตาม รายงาน สะท้อนเติมเต็ม และสร้างระบบสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติและสถานศึกษา ที่ดำเนินการได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

กรณีศึกษาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างอากาศยาน เป็นตัวอย่างของการพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษาทั้งระบบ ได้แก่ การเชื่อมโยงมาตรฐานการปฏิบัติงาน ช่างอากาศยาน (Aircraft Maintenance) ระดับสากล จาก The European Union Aviation Safety Agency (EASA) Part 66 และข้อบังคับการเป็นสถาบันฝึกอบรมนายช่างภาคพื้นดินและหลักสูตรการฝึกอบรมนายช่างภาคพื้นดิน (Approve Maintenance Training Organization : AMTO) มาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาด้วยมาตรฐานกำกับ ในด้าน Training Procedure Manual คู่มือการสอน (Course Manual) รวมถึงระบบคุณภาพ (Quality system) ระบบความปลอดภัย (Safety system) ระบบการประเมิน (Assessment system) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพส่งผลต่อผลลัพธ์ในด้านคุณภาพผู้สำเร็จอาชีวศึกษาสาขาวิชา ช่างอากาศยาน เป็นกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง พร้อมเข้าสู่งานที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ด้านการบิน สนับสนุนการพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการบินของประเทศและ การพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาค อีกทั้งได้กำหนดบทบาทของวิทยาลัยในการจัดการเรียน การสอนให้ครอบคลุมอาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องับอุตสาหกรรมการบินในอนาคต

บทสรุปความสำเร็จและความภาคภูมิใจผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1. วิทยาลัยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ และมีผลของการพัฒนาจากการได้รับการประเมินหรือคัดเลือก ที่เป็นที่ยอมรับ และถือเป็นความสำเร็จ ได้แก่

- 1) สถานศึกษาเฉพาะทาง กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมการบิน
- 2) ศูนย์ความเป็นเลิศการอาชีวศึกษา (Excellence Center) กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมการบิน
- 3) สถาบันการศึกษาในโครงการผลิตอาชีวะพันธุ์ใหม่ (Premium Program) เพื่อสร้างกำลังคนที่มีสมรรถนะ สำหรับอุตสาหกรรม New Engine of Growth ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0
- 4) สถานศึกษานำร่องแผนปฏิบัติการด้านการผลิตและพัฒนาากำลังคนในสาขาอาชีพที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาประเทศตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเสนอ 7 สาขาอาชีพ (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2563)
- 5) ศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ด้านช่างอากาศยาน (Center Of Vacation Manpower Networking Management “CVM”)

2. การรับรองจากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (CAAT) ให้เป็น “สถาบันฝึกอบรมนายช่างภาคพื้นดิน” (Maintenance Training Organization : MTO) ซึ่งขณะนี้ มีสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรองเพียง 6 แห่งทั่วประเทศ โดยวิทยาลัยเทคนิคกลาง เป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่นอกสังกัดกรมการบินพลเรือนที่ได้รับการรับรอง จากการรับรองในครั้งนี้นำผ่านการตรวจประเมินด้านกระบวนการคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามมาตรฐาน CAAT ซึ่งผู้เรียนที่ผ่านการเรียนจากสถาบันรับรองจะสามารถลดเวลาการสะสมประสบการณ์ในการเข้าสอบ เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลทั่วไป

ภาพกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

ศูนย์วงเดือน อาคมสุรภักดิ์

905/1 ถนนศรีอุทัย ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมืองอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี 61000
สังกัดสำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง : การจัดการศึกษานอกระบบในลักษณะการศึกษาต่อเนื่องเพื่อสร้างอาชีพให้แก่ผู้เรียน

บทนำ

ปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศแบบองค์รวมที่เชื่อมโยงกับมิติเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา และการเมือง เพื่อสร้างศักยภาพและคนไทยให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนเป็นผู้ที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เห็นชอบ “มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561” เพื่อเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้หน่วยงาน องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินการผลักดันโดยการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

สำนักงาน กศน. ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ การส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน จึงได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้แทนสถานศึกษาจากทุกประเภทให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและ พัฒนามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกาศ ณ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และยังเป็นโอกาสในการสร้างความเท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ศูนย์วงเดือน อacamสุรทัณฑ์ เป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดตั้งขึ้น โดยเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) จัดฝึกอบรมด้านอาชีพตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และอาชีพในท้องถิ่นจังหวัดอุทัยธานี เพื่อการอนุรักษ์และการมีงานทำ 2) ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาการศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และอาชีพที่เหมาะสมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชนในพื้นที่ 3) เป็นแหล่งเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกรูปแบบ 4) เป็นศูนย์สาธิต ทดลอง จัดแสดงและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของศูนย์วงเดือน อacamสุรทัณฑ์ และโครงการพระราชดำริ 5) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ และ 6) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน การจัดอบรมวิชาชีพศิลปวัฒนธรรมไทยแก่ประชาชนทั่วไปในรูปแบบต่าง ๆ

จากหน้าที่และความรับผิดชอบ ศูนย์วงเดือน อacamสุรทัณฑ์ จึงได้ให้ความสำคัญกับการนำมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ไว้อย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา ภายใต้บริบท ศักยภาพ และความเฉพาะของสถานศึกษา ตลอดจนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยเฉพาะการพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมาย ประชาชน หรือผู้เรียนมีอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และอยู่ในชุมชน สังคม ได้อย่างสงบสุข

วิธีการดำเนินงาน

ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ “มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561” เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2561 ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ศูนย์วงเดือน อคาเดมิสอร์ทท์ จึงได้ให้ความสำคัญกับการนำมาตรฐานการศึกษาดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. **แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา** ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรภายในสถานศึกษา
2. **ทบทวน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด**
3. **ศึกษา และทบทวน** นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงาน กศน. อำนาจหน้าที่ บริบท ศักยภาพ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา
4. **วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่าง** มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา เพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา “ศูนย์วงเดือน อคาเดมิสอร์ทท์”
5. **สถานศึกษามีการกำหนด และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา** โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ทั้งนี้ เนื่องด้วย ศูนย์วงเดือน อคาเดมิสอร์ทท์ มีการจัดการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาตามอัธยาศัย จึงได้มีการกำหนด และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้ 2 ประเภท คือ มาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง และมาตรฐานการศึกษาตามอัธยาศัย ตามประกาศศูนย์วงเดือน อคาเดมิสอร์ทท์ เรื่อง มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งประกาศไว้ ณ วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2561

6. **ดำเนินการกำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน** โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน จบการศึกษา และมีคุณลักษณะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเกณฑ์การจบการศึกษาที่กำหนดไว้ และมุ่งหวังให้ผู้จบการศึกษาต่อเนื่องสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต จนเป็นประจักษ์ในพื้นที่

7. **นำมาตรฐานการศึกษาที่ประกาศใช้ไปเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน** โดยมีการดำเนินการ ดังนี้
  - 1) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
  - 2) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

- 3) จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลคุณภาพการศึกษา
- 4) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของสถานศึกษา
- 5) ดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 6) นำผลการประเมินคุณภาพภายในมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
- 7) จัดระบบบริหาร และสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานโดยภาพรวมจะยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา รวมถึงภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานของสถานศึกษา และจากการประเมินคุณภาพภายใน โดยหน่วยงานต้นสังกัด พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่หลากหลาย โดยจัดให้มีการสำรวจความต้องการจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้เรียน แล้วนำมาจัดลำดับความต้องการ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ประชาชน ซึ่งสถานศึกษาได้มีการจัดทำเอกสารหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง โดยแสดงรายละเอียดสำคัญของหลักสูตรอย่างครบถ้วน ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา โครงสร้าง สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเกณฑ์การจบหลักสูตร ทั้งนี้ เมื่อสถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว สถานศึกษาได้นำเสนอหลักสูตรต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้ความเห็นชอบในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และมีการอนุมัติใช้หลักสูตรโดยผู้บริหารสถานศึกษาก่อนนำไปใช้จริง รวมถึงยังมีการรวบรวมและจัดทำไว้เป็นเล่มเอกสารรวมหลักสูตร และจำแนกตามรายหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง (อาชีวพระยาศรี) ของสถานศึกษาไว้อย่างครบถ้วน เพื่อใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษามีการทบทวน ตรวจสอบ หรือประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องทุกหลักสูตร โดยมีการรวบรวมข้อมูลผลการประเมินหลังการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหลักสูตร แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงาน เช่น รายงานผลการดำเนินงานโครงการประชุมปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาอาชีวพระยาศรีศูนย์วังเดือน อากาศสุทัศน์ รายงานผลโครงการฝึกอบรมศักยภาพด้านอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และสร้างโอกาสด้านอาชีพ รายงานผลโครงการจัดการศึกษาตามพระราชดำริและการฝึกอาชีพเพื่อการมีงานทำ เป็นต้น

สำหรับการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่อง สถานศึกษามีการใช้วิทยากร การศึกษาต่อเนื่องที่มีความรู้ ความสามารถ หรือประสบการณ์ตรงตามหลักสูตร โดยสถานศึกษาได้มีการจัดทำ ทำเนียบวิทยากร และแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญของวิทยากรไว้ และมีการจัดคำสั่งแต่งตั้งวิทยากรหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผล การจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความพึงพอใจ และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ตามความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยในแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาจะปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการจัด แนวทาง/กระบวนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ ระยะเวลา และวิธีการวัดการประเมินผล/เครื่องมือการวัดและ

ประเมินผล รวมทั้งสถานศึกษายังจัดให้มีการนิเทศกระบวนการจัดการเรียนรู้ของวิทยากรและมีการรวบรวมไว้เป็นเอกสาร บันทึกข้อมูล และรายงาน การนิเทศการศึกษาและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นของสถานศึกษาด้วย

สถานศึกษามีการจัดหา จัดทำและพัฒนา สื่อ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยมีการจัดทำไว้เป็นทำเนียบข้อมูล และฐานข้อมูลด้านต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้เผยแพร่ และใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ จึงนับได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดทำสื่อและใช้สื่อที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

ในด้านของการวัดและประเมินผลผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่อง สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลงานตามแนวทาง/เครื่องมือ หรือแบบฟอร์มการวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมและตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และยังจัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานสรุปผลการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหลักสูตรด้วย

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน ท้องถิ่น

จากการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดผลต่อผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน ดังนี้

1. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1) สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และหรือทักษะ และหรือคุณธรรมที่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและเป็นไปตามเกณฑ์การจบหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษามีหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่หลากหลาย โดยเฉลี่ยในแต่ละปีงบประมาณ มีการจัดการศึกษามากกว่า 25 หลักสูตร เช่น หลักสูตรการร้อยมาลัยดอกไม้สด การทำบายศรี การทำขนมไทยมงคล 9 ชนิด การทำอาหารไทย ดนตรีไทย ศิลปะการต่อผ้า เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรส่วนใหญ่ มีการกำหนดไว้เป็นโครงการเพื่อการจัดการศึกษาหรือการอบรม ซึ่งมีปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาต่อเนื่องได้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานประจำปีที่กำหนดไว้ และมีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีผู้เรียนที่เข้ามาเรียนมากกว่าจำนวนเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ ส่งผลให้มีผู้จบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้เรียนในแต่ละหลักสูตร

2) สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่องได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การศึกษาต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก

3) สถานศึกษามีการติดตามผู้จบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องในทุกหลักสูตร ซึ่งพบว่า ผู้จบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จาก รายงานผลการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ และสร้างโอกาสด้านอาชีพประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 รายงานผลโครงการจัดการศึกษาตามพระราชดำริและการสร้างอาชีพเพื่อการมีงานทำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และรายงานผลโครงการส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนกลุ่มสนใจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นต้น

4) ผู้จบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากเอกสารรายงานผลโครงการ การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน กิจกรรมโครงการอนุรักษ์เรียนรู้วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำสะแกกรัง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมโครงการเสริมสร้างสุขภาพกายใจ ผู้สูงวัยมีสุข เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า มีผู้จบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพจนเห็นเป็นประจักษ์ในพื้นที่ ไม่น้อยกว่า 70 คน เช่น การนำไปประกอบอาชีพหลักหารายได้เสริม โดยการทำขนม ผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น และบางส่วนยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพในชุมชน ท้องถิ่นจนเห็นเป็นประจักษ์อีกด้วย

ทั้งนี้ สถานศึกษา ยังได้มีการจัดทำทำเนียบผู้จบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จไว้ด้วย โดยมีผู้จบการศึกษาที่ประสบความสำเร็จ มากกว่า 125 คน

2. ผลที่เกิดขึ้นกับครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ และสถานศึกษา

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ เกิดความภาคภูมิใจในการดำเนินการจัดการศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาได้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีผู้จบการศึกษาที่บรรลุเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ และยังส่งผลให้มีผู้จบการศึกษาที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพจนเห็นเป็นประจักษ์ในพื้นที่ อีกด้วย

2) ประชาชน ผู้เรียน รวมถึงหน่วยงานในชุมชน ท้องถิ่น เกิดความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

3) มีภาคีเครือข่ายทั้งบุคคล กลุ่มคน หน่วยงาน และองค์กร ที่เกิดความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา จึงต้องการเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นจำนวนมาก

3. ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน ท้องถิ่น

1) ประชาชน หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่ มีสถานศึกษาที่มีคุณภาพในการให้บริการจัดการศึกษาด้านอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) จังหวัดอุทัยธานี มีสถานศึกษาที่มีความสามารถในการจัดการศึกษานอกระบบในลักษณะการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกรูปแบบที่น่าสนใจ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ท้องถิ่นได้

3) เป็นสถานศึกษาที่ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพ มีรายได้ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยมีผลการดำเนินงานที่เห็นเป็นประจักษ์ในเชิงพื้นที่

4) สถานศึกษามีส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการประกอบอาชีพในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี มากกว่า 8 แหล่งเรียนรู้

ปัญหา อุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

1. สถานศึกษามีกลุ่มเป้าหมายประชาชนที่ให้ความสนใจในการเข้ามาศึกษาการศึกษาต่อเนื่อง (หลักสูตรระยะสั้น) เป็นจำนวนมาก เกินจำนวนเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงดำเนินการแก้ไขโดยการจัดให้มีแผนการรับสมัครเรียน โดยกำหนดเป็นช่วงเวลา และแบ่งเป็นรุ่น ๆ พร้อมทั้งมีการของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. การติดตามผู้เรียนหลังจบการศึกษา ค่อนข้างดำเนินการได้ยาก เนื่องจากในปัจจุบันสถานศึกษามีผู้เรียนที่หลากหลาย เดินทางมาจากทั้งในและนอกพื้นที่ จึงดำเนินการแก้ไขโดยการจัดให้มีการบันทึกข้อมูลจุดมุ่งหมายของผู้เรียนที่เข้ามาศึกษาหรือเรียนรู้ และบันทึกข้อมูลความคาดหวังของผู้เรียนหลังจบการศึกษาไว้ที่สถานศึกษา

3. ปัจจุบันมีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงส่งผลกระทบต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษา สถานศึกษา จึงมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ บทเรียนออนไลน์ตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

1. ดำเนินการพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อรักษาระดับคุณภาพหรือยกระดับคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนาหลักสูตร สื่อการเรียนรู้ บุคลากรผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสอดคล้องกับความต้องการ และหลากหลายของผู้เรียน

3. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของภาคีเครือข่ายที่มีอยู่ในชุมชน ท้องถิ่น

4. ถอดบทเรียน ความสำเร็จจากการดำเนินงานของสถานศึกษา หรือจากผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และดำเนินชีวิต

แหล่งข้อมูลเพื่อการเรียนรู้สถานศึกษาเพิ่มเติม

1. ศูนย์วงเดือน อacamสุรทัณฑ์ สามารถเข้าถึงได้ที่ : <http://1ab.in/biXT>

2. บทสัมภาษณ์ผู้ประสบความสำเร็จศูนย์วงเดือน อacamสุรทัณฑ์ บทสัมภาษณ์ภาคีเครือข่ายศูนย์วงเดือน อacamสุรทัณฑ์ สามารถเข้าถึงได้ที่ : <http://1ab.in/co4R> หรือที่ QR code

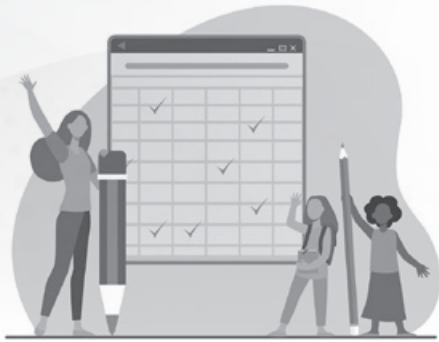
กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สป.อว. (สกอ. เดิม) ได้ริเริ่มโครงการสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนเพื่อตอบโจทย์ภาคการผลิตตามนโยบายการปฏิรูป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนให้มีศักยภาพสูงทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพ ที่ทันต่อความต้องการของการทำงานในอุตสาหกรรมใหม่สู่ New S-Curve และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ และเพื่อสร้างฐาน (Platform) การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งอนาคต โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตบัณฑิต และสร้างต้นแบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นการปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระ โครงสร้างหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติในสภาพจริงเป็นสำคัญ พัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและศักยภาพสูง รวมทั้งการร่วมมือกับสถานประกอบการหรือภาคอุตสาหกรรมในการผลิตบัณฑิตและกำลังคน

เนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นการบูรณาการศาสตร์หลากหลายศาสตร์และหรือสาขาวิชา (Multidisciplinary) เพื่อสามารถสร้างและพัฒนากำลังคนให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง รวมทั้งพัฒนาทักษะ สมรรถนะเร่งด่วนใหม่ให้มีศักยภาพตอบโจทย์ภาคการผลิตสู่ New S-Curve ที่เป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ การบูรณาการการเรียนรู้จากประสบการณ์การปฏิบัติในสภาพจริง (Experience Integrated Learning) มีระบบภาคีความร่วมมือเป็นเครือข่ายภาคการศึกษาและสถานประกอบการหรือภาคอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมเพื่อต่อยอดการพัฒนาที่สนองต่อความต้องการของสถานประกอบการหรือภาคอุตสาหกรรม

ในปีการศึกษา 2563 มีสถาบันอุดมศึกษา 33 แห่งได้จัดทำหลักสูตรบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ประกอบด้วยหลักสูตรระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา (Degree) จำนวน 97 หลักสูตร และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร (Non-Degree) จำนวน 214 หลักสูตร โดยมีการเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วย 10 อุตสาหกรรม New S-Curve และในปีการศึกษา 2564 ได้มีการเพิ่มเติมการพัฒนาทักษะรายละเอียดเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักสูตรที่เป็นตัวอย่างการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม มาตรฐานการศึกษาของชาติ ได้แก่ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร ณ ศูนย์ เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อภูมิภาค จังหวัดน่าน ของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ใน “ศาสตร์และศิลป์” ของห่วงโซ่คุณค่าระบบการผลิตอาหาร ตั้งแต่กระบวนการผลิตและการสรรหาวัตถุดิบ ขั้นตอน

การผลิต ขั้นตอนการแปรรูป การจัดการการขนส่ง การค้า การตลาด เพื่อพัฒนาทักษะและความคิดวิเคราะห์ ลงสู่การปฏิบัติจริงระดับชุมชนที่เปรียบพร้อมด้วย จิตวิญญาณการเป็นเจ้าของกิจการด้านอาหารและการเกษตร (Agricultural Entrepreneur) เพื่อสร้างจิตสำนึกของความร่วมมือต่อสังคมในด้านต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัย และความมั่นคงทางอาหาร มาตรฐานการผลิต และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการสืบค้นความรู้และมีความใฝ่รู้ตลอดชีวิต

บัณฑิตที่จบจากหลักสูตรนี้จะมีคุณลักษณะเป็นบัณฑิตแนวใหม่ เป็นเกษตรกรที่ทันสมัย (Smart Farmers) หมายความว่า เป็นเกษตรกรที่ใช้การตลาด การค้า นำการผลิต รู้จักใช้เทคโนโลยีและสร้างสรรค์ นวัตกรรมในการผลิตและการค้าตลอดโซ่คุณค่าสินค้าเกษตรและอาหาร (Agri-food Value Chains) มีจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก มีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ชุมชน และให้ความสำคัญกับความยั่งยืน (Sustainability) ซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในการพัฒนาระบบเกษตรกรรมในอนาคตให้มีจิตวิญญาณของการพัฒนาท้องถิ่นบ้านเกิด และที่สำคัญบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรนี้สามารถนำองค์ความรู้ศาสตร์ไปพัฒนาองค์กรเกษตรกรรม เช่น สหกรณ์การเกษตร ชุมชนเกษตรกร อบต. อบจ. หรือเป็นเจ้าของกิจการการเกษตรขนาดย่อมครบวงจรในท้องถิ่นชนบทหรือ บ้านเกิดของตน ปัจจุบันมีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 4 รุ่น โดยมีบัณฑิตจำนวนหนึ่งที่เมื่อจบการศึกษาแล้วได้ทำเกษตรตามแนวทาง Smart Farmers จนสามารถสร้างตัวเป็นเจ้าของกิจการด้านการเกษตร และอาหารที่ประสบความสำเร็จได้

การดำเนินงานของหลักสูตรมีดำเนินการ ดังนี้

1. การฝึกงานกับเกษตรกร ชุมชน หรือสถานประกอบการ

เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรคือ เพื่อพัฒนาบัณฑิตด้วยการให้โอกาสทางการศึกษา แก่เยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ด้อยโอกาสในภูมิภาค เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความสามารถและความตั้งใจ ที่จะกลับไปพัฒนาระบบการเกษตรที่ถิ่นเกิดของตนหรือในพื้นที่ชนบทอื่น ๆ ในภูมิภาค ดังนั้น เภณท์สำคัญ ข้อหนึ่งที่ใช้ในการคัดเลือกนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรคือ การเป็นลูกหลานของเกษตรกรหรือผู้ที่ประกอบ อาชีพทางการเกษตร โดยมีการกระตุ้นให้เยาวชนที่มาจากครอบครัวเกษตรกรที่ด้อยโอกาสทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม ผ่านการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) และความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ให้แก่นิสิต การสร้างโอกาสให้นิสิตได้ค้นพบตัวตนของตนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร รวมถึง

การปลูกฝังหรือบ่มเพาะให้นิสิตมีจิตสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่น โดยหลักสูตรจัดให้นิสิตมีโอกาสไปฝึกงานกับเกษตรกร ชุมชน หรือสถานประกอบการ ด้วยความสมัครใจ เป็นระยะเวลา 2 เดือนในภาคฤดูร้อน เมื่อสิ้นปีการศึกษาที่ 1 นอกเหนือจากการฝึกงานในภาคฤดูร้อนของปีการศึกษาที่ 3 เพื่อให้นิสิตได้มีโอกาสที่จะได้เรียนรู้ถึงประสบการณ์นำองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญที่ได้รับการถ่ายทอดจากหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในการทำเกษตรและผลิตอาหาร

การคัดเลือกเกษตรกร ชุมชน หรือสถานประกอบการที่จะจัดให้นิสิตไปฝึกงาน จะพิจารณาจากเงื่อนไขที่นิสิตจะมีโอกาสได้เรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารตามแนวทาง Smart Farming การทำเกษตรอย่างยั่งยืน การพัฒนาและการขับเคลื่อนการรวมตัวกันของเกษตรกร รูปแบบหรือแนวทางใหม่ ๆ ในการทำการตลาดและการขายสินค้าด้านเกษตรและอาหาร เป็นต้น

กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอนจากประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project Based Learning) โดยความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนกับชุมชน นิสิตเป็นผู้เรียนรู้และเป็นตัวกลางที่ลงไปค้นหาปัญหา ความต้องการ เก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ภายในการแนะนำให้คำปรึกษาของคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องนั้น และนำข้อมูลนั้นไปอธิบายให้เกษตรกรฟังพร้อมวางแผนในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาและการพัฒนาร่วมกับเกษตรกร เป็นผู้เชื่อมประสานหน่วยงานต่าง ๆ ของทางราชการที่เป็นหน่วยงานตามหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมปศุสัตว์ ตลอดจนติดตามการดำเนินการร่วมกับเกษตรกร อาจารย์และทีมสนับสนุนมีบทบาทและทำหน้าที่เป็นโค้ช ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและเกษตรกร ติดตามให้คำแนะนำ และช่วยนิสิตในการแก้ปัญหา กระตุ้น (Facilitate) นิสิตให้เกิดการเรียนรู้ และนำปัญหาของชุมชนมาวางแผน หาข้อมูล ทำวิจัยเพื่อการปรับปรุงพัฒนาผ่านกระบวนการเรียนรู้สำหรับนิสิต ชุมชนเป็นห้องเรียนทางสังคม (Social Lab) สำหรับนิสิตในการเข้าไปเรียนรู้ในชุมชนภายใต้บริบทและสถานการณ์จริงของชุมชน โดยชุมชนให้การสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันของนิสิตและสมาชิกชุมชน เกษตรกรที่เข้ามาร่วมเรียนรู้ในแต่ละภาคการศึกษาหรือในแต่ละโครงการเป็นเจ้าของพื้นที่ แปลงเกษตรกร คอกปศุสัตว์ ที่อนุญาตให้นิสิตลงไปเรียนรู้ร่วมกันได้ เกษตรกรมีบทบาทเป็น “ครูเกษตรกร” ถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่นิสิตในสิ่งที่เคยประสบความสำเร็จ เคยล้มเหลว และร่วมเรียนรู้ วางแผนการพัฒนาและแก้ปัญหาไปพร้อมกับนิสิต โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาอาชีพ ชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยสำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร มหาวิทยาลัย องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ และภาคเอกชน ร่วมกันสนับสนุนและสร้างเป็นเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้การสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนการสอน

2. การจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้

เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ Work Integrated Learning (WIL) แตกต่างจากการฝึกงานแบบเดิม ๆ โดยเน้นให้นักศึกษาได้ร่วมกระบวนการทำงานกับผู้ประกอบการในระดับชุมชนและวิสาหกิจชุมชน ดำเนินการแก้ไขปัญหาและหรือเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพภายใต้การดูแลของอาจารย์และ “ครูเกษตรกร” โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาได้รับทราบปัญหาในชีวิตจริง อาจารย์มีส่วนเข้าไปในชุมชนและภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นสามารถพัฒนาเป็นโจทย์วิจัยได้ และชุมชนเรียนรู้การรวมกลุ่มชุมชนเพื่อการพัฒนาไปเป็นบริษัทอุตสาหกรรมเกษตร

ความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ WIL ในการจัดการเรียน การสอน ประกอบด้วย 1) ชุมชนสำหรับการเรียนรู้ในจังหวัดน่าน ได้แก่ ชุมชนบ้านวังดาว ชุมชนบ้านเมืองหลวง ชุมชนบ้านพื้เหนือ ชุมชนบ้านนาวิ ชุมชนบ้านนาขาว ชุมชนบ้านทุ่งขาม 2) ส่วนราชการ ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดน่าน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจิ่ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน องค์การบริหารส่วนตำบลสะเนียน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

แนวทางร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน คือ เกษตรกร อาจารย์ และผู้นำชุมชน จะร่วมกันพิจารณาการออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาโดยเริ่มต้นจากรายวิชา การบูรณาการระหว่างวิชา การบูรณาการระหว่างศาสตร์ เพื่อค่อย ๆ ปรับไปสู่ทิศทางที่เหมาะสม ที่จะเป็นรายวิชาที่ตอบโจทย์การพัฒนาชีวิต และสามารถแก้ปัญหาให้กับชุมชน โดยมองชุมชนในฐานะผู้ประกอบการด้านการเกษตรที่เป็นเจ้าของสวน นา หรือปศุสัตว์ ไม่ใช่มองเกษตรกรในฐานะผู้ผลิตทางการเกษตร

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาตินั้น สมศ. อยู่ระหว่างการดำเนินงาน โดยขณะนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2564 ซึ่งมีองค์ประกอบคณะทำงานเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางและวิธีการส่งเสริมให้สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำผลการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงาน การกำหนดหลักการและแนวปฏิบัติในการส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้ โดยจัดประชุมเป็นประจำทุกเดือน เพื่อขับเคลื่อนเรื่องนี้ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยการส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ยึดหลักการที่สำคัญในการดำเนินงาน 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. กระตุ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ภายใต้การกำกับติดตามของหน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด
2. ให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สถานศึกษา แบบจำแนกประเภทเป็นประเด็นที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน รายการความเสี่ยงสำคัญ ๆ ประเด็นที่ควรปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และประเด็นที่ควรพัฒนาขึ้นสู่การสร้างนวัตกรรมต้นแบบ
3. เน้นให้สถานศึกษาจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล โดยมุ่งเน้นที่รายการประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน และรายการความเสี่ยงสำคัญ ๆ ของสถานศึกษาที่ควรขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ และเชื่อมโยงระบบสารสนเทศร่วมกัน
4. เน้นให้สถานศึกษาจัดทำคำรับรองการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดในการแก้ไข ป้องกัน หรือปรับปรุงพัฒนา แล้วดำเนินการแบบต่อเนื่อง โดย สมศ. สนับสนุนการตรวจสอบ-รับรองพัฒนาการ หรือตรวจสอบคุณภาพซ้ำตามการร้องขอของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
5. ให้ความสำคัญกับการสร้างระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์เพื่อให้สถานศึกษาได้มองเห็นแนวปฏิบัติที่ดี หรือนวัตกรรมต้นแบบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่เป็นรูปธรรม

มาตรการหรือกิจกรรมสร้างสรรค์ในการส่งเสริมการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้

การส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้กำหนดมาตรการหรือกิจกรรมสร้างสรรค์ในการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. จัดทำบัญชีทรัพยากรบุคคล (Resources List) จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาหรือจังหวัด เพื่อสนับสนุนสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อร่วมชี้แนะแนวทางการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา

2. พัฒนาผู้ประเมินภายนอกในเรื่อง เทคนิคการให้ข้อมูลป้อนกลับ และกำหนดข้อตกลงในการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สถานศึกษา จำแนกเป็น 4 ประเภทสำคัญ คือ (1) ประเด็นที่ควรดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลา 6-12 เดือน (2) รายการความเสี่ยงสำคัญๆ ของสถานศึกษา (3) ประเด็นที่ดำเนินการได้ในระดับดี ที่ควรพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และ (4) รายการผลงานโดดเด่นที่ควรพัฒนาหรือสร้างต้นแบบนวัตกรรมเพื่อประโยชน์ต่อวงวิชาการ

3. ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่หน่วยงานต้นสังกัดระดับเขตพื้นที่ จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด จำแนกข้อมูลผลการประเมินพร้อมข้อเสนอแนะ เป็นรายสถานศึกษา และในภาพรวมของหน่วยงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เขตพื้นที่รับทราบแบบ Real Time เพื่อวางแผนปรับปรุง-พัฒนาและจัดทำข้อตกลงในการพัฒนาร่วมกับสถานศึกษา

4. ประเมินพัฒนาการของสถานศึกษากลุ่มที่มีประเด็นต้องแก้ไขภายในระยะเวลา 6-12 เดือน และมีประเด็นความเสี่ยงหลายรายการ ตามการร้องขอของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

5. พัฒนาฐานข้อมูลออนไลน์นำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี/นวัตกรรมต้นแบบ/ผลงานโดดเด่นเฉพาะทางของสถานศึกษา จำแนกตามเขตภาคการศึกษา 19 เขต เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมแรงแก่สถานศึกษาเจ้าของผลงาน

6. พัฒนาระบบกระตุ้น-เสริมแรงหน่วยงานต้นสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด โดยตรวจสอบการปฏิบัติตามการกำกับติดตามสถานศึกษา และประกาศเกียรติคุณหน่วยงานต้นสังกัดที่ดำเนินการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้หรือกำกับ ติดตามสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพระดับดีมาก-A : ดำเนินการจนประสบความสำเร็จ ลดโรงเรียนกลุ่มเสี่ยงได้มากกว่าร้อยละ 70 และระดับ ดี- B: ดำเนินการ และมีแนวโน้มที่ดีในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ประกาศเกียรติคุณในรอบ 6 เดือน พร้อมเสนอรายงานต่อกรรมการนโยบายการศึกษาฯ ทราบความก้าวหน้า

7. จัดตั้งศูนย์ประสานงาน ส่งเสริมการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ ในระดับกลุ่มจังหวัดหรือภาคการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ติดตามและประสานงานด้านการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ หรือประสานงานกับแหล่งทรัพยากรบุคคล (Resources List) ในการช่วยเหลือ ส่งเสริมสถานศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษา หรือกลุ่มจังหวัด

8. ส่งเสริมการดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเอกลักษณ์หรือบริบทของเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด (กลุ่มจังหวัดใดคิดแนวทางและวิธีการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามบริบทหรือพื้นที่ของตนเองก็สามารถทำได้)

ทั้งนี้ สมศ. มีแผนการดำเนินโครงการนำร่องส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อเป็นการทดลองใช้แนวทางและวิธีการส่งเสริมการนำ

ผลประเมินไปใช้ฯ ที่ได้พัฒนาขึ้น ในช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน 2564 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักเกณฑ์และวิธีการของการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และเพื่อศึกษาประสิทธิผลในด้านความพึงพอใจจากสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในดำเนินงานส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ โดยกิจกรรมในโครงการนำร่องส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 จัดทำทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources List) จำแนกตามพื้นที่การศึกษา จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด

กิจกรรมที่ 2 ประชุมสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่าง สมศ. ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources List) และสถานศึกษาก่อนลงพื้นที่

กิจกรรมที่ 3 การลงพื้นที่นำร่องส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้

กิจกรรมที่ 4 สรุปผลการดำเนินงาน

โดยสำนักงานได้มีการดำเนินการในกิจกรรมที่ 1 จัดทำทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources List) จำแนกตามพื้นที่การศึกษา จังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด โดยประสานความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 4 แห่ง ในฐานะศูนย์ประสานงาน สมศ. ดำเนินการ

จากนั้น ได้มีการจัดประชุมสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกันตามโครงการนำร่องส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2564 ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อชี้แจงถึงหลักเกณฑ์ และวิธีการ ตลอดจนถึงแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนจากศูนย์ประสานงาน สมศ. (สถาบันอุดมศึกษา) 4 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources List) ระดับจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัดจำนวน 96 คน ผู้แทนหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้แทนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รวมถึงผู้แทนสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการนำร่องส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจำนวน 12 แห่ง

ในส่วนของกิจกรรมที่ 3 การลงพื้นที่นำร่องส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ มีกำหนดการลงพื้นที่ในรูปแบบออนไลน์เพื่อดำเนินการนำร่องส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้ โดยองค์ประกอบของคณะทำงานที่ลงพื้นที่ออนไลน์ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 4 แห่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ (Resources List) จากทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันออกแบบวางแผนพัฒนาสถานศึกษากลุ่มนำร่องโดยใช้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รายละเอียด ดังนี้

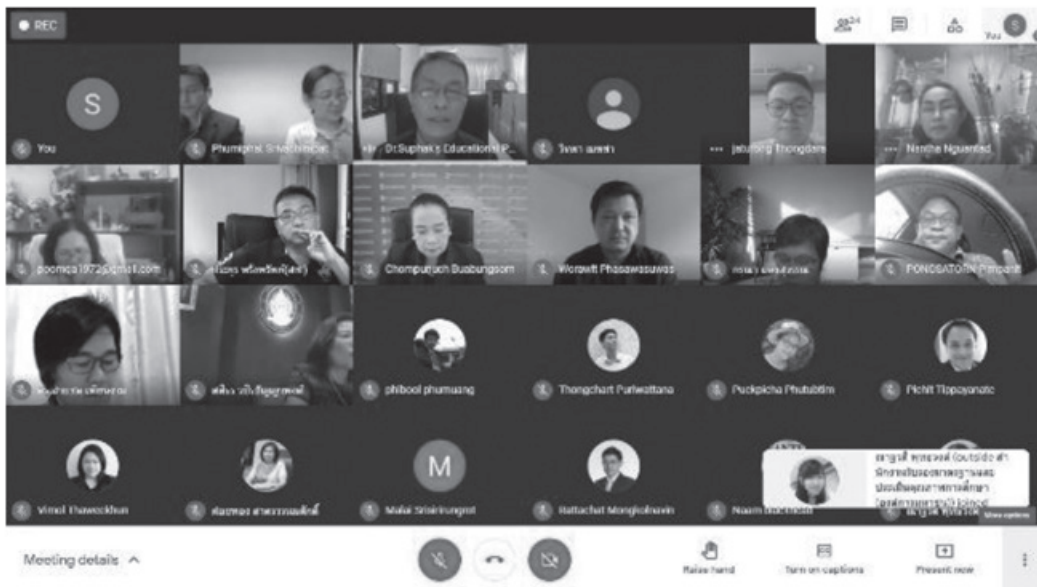
ลำดับ	ผู้ดำเนินการ	ชื่อสถานศึกษา	สังกัด	กำหนดการลงพื้นที่ออนไลน์
1	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	กศน.อำเภอเมืองนครปฐม จ.นครปฐม	กศน.	กันยายน 2564
		โรงเรียนบ้านท่าเสด็จ จ.สุพรรณบุรี	สพฐ.	
		วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร จ.สกลนคร	สอศ.	
2	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	โรงเรียนรัตสรารวิทยา จ.สงขลา	สช.	ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม - 23 กันยายน 2564
		โรงเรียนสังคมิอิสลามวิทยา จ.สงขลา	สช.	
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดอัลซอรูลอิสลาม จ.สงขลา	อปท.	
3	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	โรงเรียนบ้านดงน้อย จ.ลพบุรี	สพฐ.	ระหว่างวันที่ 1-15 กันยายน 2564
		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองจิก จ.ชัยนาท	อปท.	
		วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี จ.สุพรรณบุรี	สอศ.	
4	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบางเพรียง จ.สมุทรปราการ	อปท.	ระหว่างวันที่ 3-17 กันยายน 2564
		โรงเรียนกุศลศึกษา กรุงเทพฯ	สช.	
		โรงเรียนพิทักษ์ภูเบนทร์ จ.นครราชสีมา	สช.	

หมายเหตุ ระยะเวลาในการดำเนินงานอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ สำนักงานจะมีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงานโครงการนำร่องส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประสิทธิผลต่อไป ในการนี้ สิ่งสำคัญในการดำเนินโครงการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาสถานศึกษา สมศ. ได้มุ่งเน้นหลักการไม่สร้างภาระเพิ่มเติมแก่สถานศึกษา และยึดสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาร่วมกัน ในฐานะ พลเมืองตื่นรู้ ในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรูปแบบของแผนพัฒนา

ที่แก้ไขจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการดำเนินงานตามแผนหรือการนำสู่การปฏิบัติแบบทันทีทันใด โดย สมศ. คาดหวังว่าโครงการนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยกระตุ้นสถานศึกษาให้เกิดการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการนำผลประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา วันที่ 20 เมษายน 2564 และวันที่ 15 กรกฎาคม 2564

ข้อจำกัดการดำเนินงาน

การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปบูรณาการในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในหรือจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้ผลการประเมินภายนอกยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

การได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานต้นสังกัด ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การให้ความรู้ ความเข้าใจ และการจัดทำแนวปฏิบัติให้สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปบูรณาการกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาหรือการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
2. การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกให้สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดมีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก
3. การสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

กรณีตัวอย่าง ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ DOE ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

บทนำ

มาตรฐานการศึกษาของชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ กำหนดผ่านกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องดำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมเป็นฐานในการพัฒนาตน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง

ตามที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้มีการปิดสถานศึกษาและให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ พร้อมทั้งมีนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ในช่วงที่สถานการณ์ยังไม่คลี่คลาย สสวท. เล็งเห็นว่าการจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีคุณภาพ หลากหลาย และนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นเร่งด่วนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ให้เป็นผู้เรียนรู้ สสวท. จึงได้ริเริ่มโครงการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ Project 14 ซึ่งเป็นการปรับรูปแบบสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบหนังสือเรียนเป็นรูปแบบคลิปวิดีโอการเรียนรู้สั้น ๆ ตามหัวข้อในหนังสือเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยคลิปการเรียนรู้นี้ช่วยสนับสนุนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนปกติจากที่ต้องนั่งเรียนในห้องเรียนเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถกำหนดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นความเข้าใจ เชื่อมโยงชีวิตจริง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านทางที่สะดวก ได้แก่ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ยูทูบ

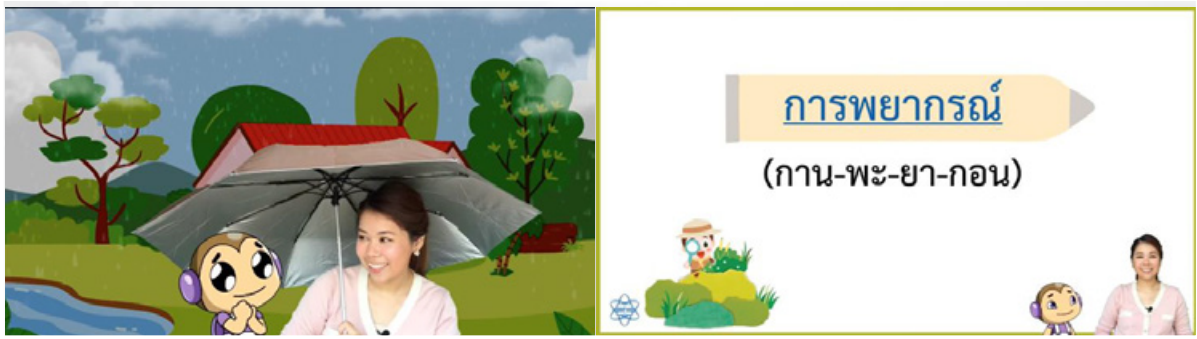
คลิปการสอนต่าง ๆ ได้พัฒนาขึ้นโดยนักวิชาการของ สสวท. ที่เป็นผู้พัฒนาแบบเรียน มาร่วมกันพัฒนา งานตลอดกระบวนการผลิตและจัดทำ ได้แก่ การกำหนดกรอบและเกณฑ์การพัฒนางาน การยกย่องและตรวจคุณภาพสคริปต์การถ่ายทำ ดำเนินการถ่ายทำและตัดต่อ การปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจคุณภาพ และการนำคลิปขึ้นระบบเพื่อเผยแพร่ให้กับผู้ใช้งาน ลักษณะสำคัญของคลิปการสอน Project 14 มีดังนี้

1. มีความยืดหยุ่นด้านความยาวของคลิปประมาณ 10 - 30 นาที ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและช่วงวัย หากเป็นช่วงวัยประถมศึกษาจะมีความยาวไม่เกิน 15 นาที ซึ่งเหมาะสมกับการกำกับตัวเองให้จดจ่อกับการเรียนรู้ได้
2. เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบเสาะ ที่ยังคงได้ร่วมทำปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์โดยการใช้วัสดุอุปกรณ์รอบตัวมาทำกิจกรรมการทำลองพร้อมกับครูในคลิป หรือสังเกตผลการทำปฏิบัติการเพื่อนำผลการสังเกตมารวมอภิปรายกับครู
3. บางคลิปมีการนำนักเรียนไปเรียนในสถานที่จริงนอกสตูดิโอ เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับชีวิตจริง
4. สอดแทรกการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และสมรรถนะด้านการสื่อสาร
5. ใช้สื่อแอนิเมชันและกราฟิกต่าง ๆ รวมทั้ง Augmented Reality (AR) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเข้าใจ
6. มีความถูกต้องทางวิชาการและตรงตามหลักสูตร เพราะยกร่างโดยนักวิชาการที่พัฒนาหลักสูตรและหนังสือเรียน อีกทั้งแต่ละคลิปได้รับการตรวจและรับรองคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำขึ้นระบบเพื่อเผยแพร่ให้ใช้งาน

ผลการดำเนินงานโครงการ

ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 (กรกฎาคม - พฤศจิกายน) สสวท. ได้เผยแพร่คลิปการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ทุกระดับชั้นแล้วจำนวน 1,516 คลิป และขณะนี้ได้ทยอยเผยแพร่คลิปการสอนสำหรับภาคเรียนที่ 2 แล้ว จำนวน 822 คลิป เพื่อให้โรงเรียนได้นำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนตามปกติ จากการรวบรวมผลการใช้บริการ Project 14 ในทุกระดับชั้นในช่วงปี 2563 ถึงปัจจุบันเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดย ปี 2563 มีผู้เข้าใช้งานผ่านยูทูปทั้งสิ้น 2,526,546 ยอดวิว ปี 2564 มีจำนวนผู้ใช้ 23,921,600 ยอดวิว สำหรับจำนวนผู้เข้าใช้งานเว็บไซต์ ในปี 2563 มีทั้งสิ้น 980,292 ครั้ง และปี 2564 มีจำนวนผู้ใช้ 7,751,445 ครั้ง

จากสถิติการเข้าใช้งาน Project 14 ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าสื่อการเรียนรู้นี้เป็นที่ยอมรับของครูและนักเรียนมากขึ้น ในการใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในช่วงที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดที่นักเรียนต้องเรียนรู้แบบออนไลน์ Project 14 ช่วยทำให้นักเรียนทั่วประเทศได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม การเรียนรู้ไม่ต้องหยุดชะงักแม้ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติที่ไม่สามารถไปเรียนรู้ที่โรงเรียนได้ อีกทั้งสื่อการเรียนรู้ยังช่วยครูที่ไม่มีความพร้อมในการสร้างสื่อการสอนออนไลน์ด้วยตนเองหรือครูที่ขาดความมั่นใจในเนื้อหาสาระทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ให้สามารถนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้ในห้องเรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะสื่อสำหรับนักเรียนระดับประถมต้น

เรียนรู้ผ่านการทดลอง

เรียนรู้นอกห้องเรียน เชื่อมโยงชีวิตจริง

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

1. ควรมีการจัดทำข้อเสนอในการยกระดับการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พร้อมร่วมกันดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ในทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE)

2. ควรร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ โดยใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยติดตามและประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นฐานในการวางแผนในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

3. ควรสร้างเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้องตรงกัน และสามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. เร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ปรากฏผลที่ผู้เรียนในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม พลเมืองที่เข้มแข็ง บนฐานคุณธรรมและค่านิยมร่วม ให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น

2. ควรสรรหาและคัดเลือก ถอดบทเรียน แนวทางการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาในสังกัดที่ประสบความสำเร็จในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติจนบรรลุ DOE เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นและขยายผลให้แก่สถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป

3. ควรประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปของกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE Thailand) แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ประชาชน เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

ภาคผนวก

การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาในเชิงนโยบายผ่านโครงการส่งเสริม การพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

รวมสื่อดิจิทัลสำนักงานการศึกษา
และพัฒนาการเรียนรู้อิสระ

DOE NEWS ข่าวการศึกษา

เสวนาทงวิชาการ
และประกาศเกียรติคุณผู้ได้รับรางวัล
การประกวดสื่อวีดิทัศน์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้
เพื่อนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

สื่อสร้างสรรค์ปีงบประมาณคนไทย ๕.๐
DOE Thailand Media Awards 2021

วันจันทร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔
เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๕.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมภัทรมิตรในสตรี
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

การเสวนาวิชาการ

นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนไทย ๕.๐

ดร.อำนาจ วิชยานุวัติ
เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ดร.สุชนีย์ ธีไพทวรัย
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้ชำนาญการพิเศษ

นายสำเนา เนิงทอง
ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา
และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศาสตราจารย์ ดร.สุชนาพร ทรัพย์หนอง
กรรมการสภาการศึกษา อธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ดร.สิริวรรณ นก สานิตยาน
ประธานคณะกรรมการพัฒนา
สื่อวีดิทัศน์เพื่อพัฒนาคนไทย
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

ดร.ประวีณา จงไพ
ผู้อำนวยการศูนย์มาตรฐานการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.ชัชวาลย์ อ้นนาค
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนา
สื่อวีดิทัศน์เพื่อพัฒนาคนไทย
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

LIVE ทางช่องยูทิวทิว OEC News สภาการศึกษา OEC News สภาการศึกษา @oecnews OEC News สภาการศึกษา

การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาในเชิงนโยบาย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการลูกเสือ

การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน/การจัดการเรียนรู้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การประชุมปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือและแนวทางสำหรับการติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครื่องมือและแนวทางสำหรับการตรวจเยี่ยมพื้นที่เชิงประเมิน เพื่อการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่มีบริบทแตกต่างกัน
ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม – 3 เมษายน 2564 ณ โรงแรมบียอนด์ สวีท เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ดร.วิษณุ ทวีชัยสมบัติ
ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
ประธานเปิดการประชุมและบรรยายพิเศษ

ดร.ฉัตรชัย ทวีงมีจมี
นักวิชาการศึกษานโยบาย
ชี้แจงกรอบแนวทางการดำเนินงาน

ดร.มธุรส ประภาจันท์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ชี้แจงกระบวนการพัฒนาเครื่องมือ
และองค์ประกอบของคู่มือ

วัตถุประสงค์
เพื่อพัฒนาเครื่องมือและแนวทางสำหรับการติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน

ผู้เข้าร่วมประชุม
ข้าราชการบ้านาญ อาจารย์มหาวิทยาลัยศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง

กิจกรรมในการประชุม
1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิด และระดมความคิดเห็นในกลุ่มย่อย
3. รายงานผลการจัดทำแนวทางและการพัฒนาเครื่องมือ

ผลลัพธ์ที่ได้จากการประชุม
ได้เครื่องมือและแนวทางสำหรับการติดตามตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนของสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน

ภาพประกอบกิจกรรม

กลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา

การติดตามการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ของโรงเรียน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่ สมศ.กำหนด ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การอบรมระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา (E-SAR) โรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร

การดำเนินงานของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน) การประชุมคณะทำงานปรับปรุงหลักเกณฑ์
และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

การถ่ายทอดสดการเสวนาและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์
ในหัวข้อ“แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19
และการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด”

การดำเนินงานด้านหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาของ สสวท.
 การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร หนังสือเรียนวิทยาการคำนวณ

การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร หนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ป.1 - ม.6

สื่อการเรียนรู้อื่นๆ สสวท.

- สื่อสิ่งพิมพ์
- หนังสือเรียนแบบฝึกหัด/แบบฝึกทักษะ
- AR สื่อดิจิทัลเสมือนจริง
- สื่อดิจิทัล
- IPST Learning Space ระบบบูรณาการระบบการสอบออนไลน์ คณิตศาสตร์ SciMath ระบบการเรียนรู้ร่วมกัน
- e-Book คู่มือครู
- ชุดสื่ออุปกรณ์และเกม
- เกมการเรียนรู้

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ที่ ๒๖๒/๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตามที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้มีคำสั่งที่ ๒๓๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ไปแล้วนั้น

เนื่องด้วย ส่วนราชการต่าง ๆ ได้มีการโยกย้าย ปรับเปลี่ยนตำแหน่งบุคลากรในหลายตำแหน่ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสานงานและการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงยกเลิกรคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ ๒๓๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ และแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. เลขาธิการสภาการศึกษา	ที่ปรึกษา
๒. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ประธาน
๓. รองเลขาธิการสภาการศึกษา (นางสาวอุษณีย์ ธโนศวรรย์)	รองประธาน
๔. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	คณะกรรมการ
๕. นายรังสรรค์ มณีเล็ก	คณะกรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นางสาวมธุรส ประภาจันทร์)	คณะกรรมการ
๗. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นางสาวชยพร กระจ่างทอง)	คณะกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (นายมณฑล ภาคสุวรรณ์)	คณะกรรมการ
๙. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (นายนิติ นาชิต)	คณะกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (นายจรูญ เตชะเจริญกิจ)	คณะกรรมการ
๑๑. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวทัศนีย์ พิศลรัตน์คุณ)	คณะกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักงาน กศน. (นางเอี่ยมพร สุขธาว์คณะ)	คณะกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักงาน กศน. (นางสาวเบญจวรรณ อ่ำไพศรี)	คณะกรรมการ

๑๔. ผู้แทนสำนักงาน กศน. (นายจตุรงค์ ทองคารา)	คณะทำงาน
๑๕. ผู้แทนสำนักงาน กศน. (นายธานี เครืออยู่)	คณะทำงาน
๑๖. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (นายประยูร หรั่งทรัพย์)	คณะทำงาน
๑๗. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (นางภัทราพรรณ เล็งวัฒนากิจ)	คณะทำงาน
๑๘. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (นางสาวเขมวดี คัมภีรานนท์)	คณะทำงาน
๑๙. ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (นางสาวนุชนภา รื่นอบเชย)	คณะทำงาน
๒๐. ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (นางสาวนพรัตน์ ประสาทเขตการณ์)	คณะทำงาน
๒๑. ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (นางสาวโสธญา คล้ายอุดม)	คณะทำงาน
๒๒. ผู้แทนสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นางสาวกุศลิน มุสิกุล)	คณะทำงาน
๒๓. ผู้แทนสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นางนันทวัน สมสุข)	คณะทำงาน
๒๔. ผู้แทนสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (นางสาวทรายทอง พวงสันเทียะ)	คณะทำงาน
๒๕. ผู้แทนสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (นางสาวเนตรดาว ยังกุบล)	คณะทำงาน
๒๖. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (นางสาวมาลัย ศรีศิริรุ่งโรจน์)	คณะทำงาน
๒๗. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (นางสาวนภาพร ส่งแสง)	คณะทำงาน
๒๘. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น	คณะทำงาน
๒๙. ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น	คณะทำงาน
๓๐. ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนา การจัดการศึกษาท้องถิ่น	คณะทำงาน
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๓๒. ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๓๓. หัวหน้ากลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษา สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน

/๓๔. ผู้กำกับ...

๓๔. ผู้กำกับฝ่ายอำนวยการ ๗ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	คณะทำงาน
๓๕. สารวัตรฝ่ายอำนวยการ ๗ กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	คณะทำงาน
๓๖. ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ (นายสำเนา เนื้อทอง)	คณะทำงานและเลขานุการ
๓๗. นางประวีณา อัสโย	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๘. นางสาวกรกมล จึงสำราญ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๙. นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๐. นางสาวปิยะมาศ เม็ดไธสง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๑. นางสาวอุบล ตรีรัตน์วิเศษ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๒. นางสาวนุริยา วาจิ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓. นางสาวสุชาดา กลางสอน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๔. นางสาวภควดี เกิดบัณฑิต	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ สู่การปฏิบัติ
ในประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ
การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย
๒. ร่วมกันวางแผน ติดตามการดำเนินการตามแผนงานพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของคนไทยทุกช่วงวัย
สู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
๓. ร่วมกันรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติเป็นประจำทุกปี
๔. ร่วมกันเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับ
ผลลัพธ์ของการดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับ
๕. ดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายอำนาจ วิชยานุวัต)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่ ๑๖๕/ ๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะบรรณาธิการกิจ

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๔

ตามที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้มีคำสั่งที่ ๒๖๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ สู่การปฏิบัติ รวมทั้งร่วมกันรายงานผลการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติเป็นประจำทุกปี พร้อมทั้งเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินงาน และประโยชน์ที่จะได้รับ ไปแล้ว นั้น

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานจัดทำ “รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติประจำปี ๒๕๖๔” เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมติคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ จึงแต่งตั้งคณะบรรณาธิการกิจ รายงานผลการขับเคลื่อน มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๔ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. เลขาธิการสภาการศึกษา	ที่ปรึกษา
๒. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ที่ปรึกษา
๓. นางสาวอุษณีย์ อินทสุวรรณ	ที่ปรึกษา
๔. นายรังสรรค์ มณีเล็ก	ประธานคณะทำงาน
๕. นายสำเนา เนื้อทอง	คณะทำงาน
๖. นายสรินท์ ศรีสมพันธุ์	คณะทำงาน
๗. นางสาวมธุรส ประภาจันทร์	คณะทำงาน
๘. นางสาวชยพร กระต่ายทอง	คณะทำงาน
๙. นางทิพวรรณ วงศ์วิเชียร	คณะทำงาน
๑๐. นางจิรพัส บทมมาตย์	คณะทำงาน
๑๑. นายพิศาล บุญมาวาสนาส่ง	คณะทำงาน
๑๒. นายธานี เครืออยู่	คณะทำงาน
๑๓. นายจตุรงค์ ทองตารา	คณะทำงาน
๑๔. นางภัทราพรรณ เล็งวัฒนากิจ	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวเขมวดี คัมภีรานนท์	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวนุชนภา รื่นอบเชย	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวนพรัตน์ ประสาทเขตการณ์	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวกุศลิน มุสิกกุล	คณะทำงาน
๑๙. นางนันทวัน สมสุข	คณะทำงาน

/๒๐. นางสาว...

๒๐.	นางสาวทรายทอง พวกสันเทียะ	คณะทำงาน
๒๑.	นางสาวอัญชลี พลอยเพชร	คณะทำงาน
๒๒.	นางสาวมาลัย ศรีศิริรุ่งโรจน์	คณะทำงาน
๒๓.	นางสาวนภาพร ส่งแสง	คณะทำงาน
๒๔.	นางทิพรวี รัตนรังสรรค์	คณะทำงาน
๒๕.	นายพลวัฒน์ การฤณาสกร	คณะทำงาน
๒๖.	นางสาววิไลลักษณ์ คัมภีรานนท์	คณะทำงาน
๒๗.	นางสาวอดิโมท อุ่นจิตติ	คณะทำงาน
๒๘.	ผู้กำกับฝ่ายอำนวยความสะดวก ๗ กองบังคับการอำนวยความสะดวก กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	คณะทำงาน
๒๙.	สารวัตรฝ่ายอำนวยความสะดวก ๗ กองบังคับการอำนวยความสะดวก กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	คณะทำงาน
๓๐.	นางประวีณา อัสโย	คณะทำงานและเลขานุการ
๓๑.	นางสาวกรกมล จึงสำราญ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๒.	นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓.	นางสาวปิยะมาศ เม็ดโรสง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔.	นางสาวอุบล ศรีรัตนวิเศษ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕.	นางสาวนุริยา วาจิ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๖.	นางสาวสุชาดา กลางสอน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๗.	นางสาวภควดี เกิดบัณฑิต	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. กำหนดกรอบการจัดทำ “รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๔” ให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ตามข้อสั่งการของมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. ประสาน รวบรวมข้อมูล และสรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๔

๓. จัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๔

๔. ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.อำนาจ วิทยานูวัตติ

ดร.อุษณีย์ ธีโนศวรรย์

ดร.พีรศักดิ์ รัตน์นะ

นายสำเนา เนื้อทอง

เลขาธิการสภาการศึกษา

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้รวบรวมเรียบเรียงรายงาน

ดร.ประวีณา อัสโย

นางสาวนุริยา วาจิ

ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.ประวีณา อัสโย

นางสาวกรกมล จึงสำราญ

นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร

ดร.ปิยะมาศ เม็ดไธสง

นางสาวอุบล ตริรัตน์วิชา

นางสาวนุริยา วาจิ

นางสาวสุชาดา กลางสอน

นางสาวภควดี เกิดบัณฑิต

ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มมาตรฐานการศึกษา

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เลขที่ 99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 0 2668 7123 ต่อ 2528 และ 2543

โทรสาร 0 2243 1129

Website : www.onec.go.th

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2668 7123 โทรสาร 0 2243 1129

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
Website: www.onec.go.th

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 61/2564
ISBN 978-616-270-329-4

รวมเอกสารวิชาการสำนักมาตรฐานการศึกษา
และพัฒนการเรียนรู้ (พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน)